

**UCHWAŁA NR L/349/2022
RADY GMINY RUDNA**

z dnia 27 października 2022 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030.

Działając na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) Rada Gminy Rudna uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rudna.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

rudna
łączy ludzi

Załącznik do uchwały Nr L/349/2022

Rady Gminy Rudna

z dnia 27 października 2022 r.

Strategia Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030

Opracowanie:

Spis treści

Wstęp	5
I Uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne	6
1. Uwarunkowania prawne i metodyka opracowania strategii	6
Podstawa prawna	6
Metodyka opracowania strategii	7
2. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi	9
3. OSI w strategii rozwoju województwa a zakres planowanych działań gminy.....	17
4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.....	22
5. Wnioski z diagnozy, w tym z badań społecznych	26
Portret terytorialny gminy.....	26
.....	31
Wnioski z diagnozy	32
Wyniki badania mieszkańców	36
6. Analiza SWOT	38
II Założenia planistyczne	40
7. Wizja i misja rozwoju.....	40
8. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	43
9. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	49
10. Schemat ilustrujący założenia planistyczne.....	52
11. Rezultaty planowanych działań	53
III Wdrażanie.....	54
12. Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii	54
13. Finansowanie strategii.....	56
Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	57
Analiza danych zastanych.....	57
Demografia	57
Edukacja i wychowanie	60
Pomoc społeczna.....	62
Kultura i dziedzictwo kulturowe.....	64
Kapitał społeczny.....	68
Sport, rekreacja i turystyka	71
Współpraca z innymi władzami samorządowymi i otoczeniem gospodarczym	73
Bezpieczeństwo publiczne.....	74
Przedsiębiorczość	75
Rynek pracy	77
Finanse samorządu.....	80
Środowisko naturalne i ochrona przyrody	83
Infrastruktura	86
Zasoby mieszkaniowe.....	88
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	89
Mienie komunalne	90
Załącznik nr 2 Benchmark gmin.....	92

Analiza danych statystycznych i wnioski	94
Wymiar społeczny	94
Wymiar gospodarczy	99
Wymiar przestrzenny	101
Gmina oczami mieszkańców	104
Załącznik nr 3 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.....	113
Spis tabel, wykresów i rysunków	122

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym, określającym kierunki działań mające znaczący wpływ na rozwój gminy w perspektywie długookresowej. Posiadanie strategii gminy nie jest obowiązkowe, jednakże znacząco ułatwia zarządzanie gminą, w szczególności pozwala sprawnie uzyskać fundusze na realizację zaplanowanych działań i inwestycji.

Niniejsza strategia została opracowana w oparciu o zapisy przepisów prawa oraz z uwzględnieniem nowelizacji zakładającej dużą rolę strategii wojewódzkiej, w tym m.in. nawiązanie do Obszarów Strategicznej Interwencji. W związku z nowelizacją ustawy o samorządzie gminnym konieczne jest także przygotowanie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy – model został zawarty w diagnozie strategicznej. Ponadto trzeba zaznaczyć, że strategia jest komplementarna z zapisami dokumentów wyższego szczebla, co zwiększa efektywność zarządzania strategicznego oraz ułatwia realizację poszczególnych kierunków rozwojowych.

Struktura dokumentu dzieli się na trzy części: diagnostyczną, strategiczną i wdrożeniową. W części pierwszej zaprezentowano dane statystyczne w perspektywie dynamicznej pokazujące zmianę poszczególnych elementów będących obiektem diagnozy. Dane statystyczne wraz z badanem opinii mieszkańców tworzą obraz sytuacji w gminie, który jest podstawą do analizy mocnych i słabych stron gminy oraz sformułowania trafnej wizji i misji rozwoju. Dodatkowo przeprowadzono krótką analizę porównawczą z wybranymi gminami. Część diagnostyczną stanowi bazę dla części strategicznej, w której zidentyfikowano główne cele rozwojowe wraz z kierunkami działań i celami szczegółowymi. Część wdrożeniowa dotyczy omówienia systemu wdrażania dokumentu, jego monitoringu oraz finansowania zadań zdefiniowanych w dokumencie.

Przyjęta strategia ma wspierać działanie władz samorządowych i umożliwić sprawne zarządzanie gminą oraz pozyskiwanie środków finansowych na zaplanowane przedsięwzięcia. Realizacja założonych celów rozwojowych przyczyni się do rozwoju gminy i podniesienia jakości życia jej mieszkańców, a także umożliwi urzeczywistnienie wizji sformułowanej w części planistycznej dokumentu.

I Uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne

1. Uwarunkowania prawne i metodyka opracowania strategii

Podstawa prawna

Podstawą prawną definiującą kształt i strukturę Strategii Rozwoju Gminy Rudna jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583), która stanowi, że strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy oraz określa w szczególności:

1. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
2. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
3. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
4. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
5. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
6. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art.11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547, 583.), wraz z zakresem planowanych działań;
7. obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zdefiniowano, wraz z zakresem planowanych działań;
8. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych;
9. ramy finansowe i źródła finansowania.

Wyżej wymienione elementy są obowiązkowe i zostały uwzględnione w strukturze opracowanego dokumentu. W strategii poruszone zostały kwestie gospodarcze, społeczne, a także przestrzenne. Nowe zapisy wskazują ponadto na obowiązek określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania strategii wraz z przeprowadzeniem konsultacji z interesariuszami, m.in. z sąsiednimi gminami. Przeprowadzenie procesu opiniowania strategii ma na celu wydanie opinii dotyczącej sposobu uwzględniania ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa przez zarząd województwa – Art. 10f. ust. 1-3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

Metodyka opracowania strategii

Rodzaj czynności	Opis
Analiza desk research (danych zastanych)	W pierwszej fazie opracowywania Strategii dokonano analizy danych wtórnych (zastanych). Wśród źródeł danych wymienić można: dostępne dokumenty diagnostyczne i planistyczne w wymiarze lokalnym i regionalnym, raporty o stanie gminy, gminny program rewitalizacji, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudna, a także ogólnodostępne ekspertyzy i opracowania. Analizie poddano również zbiory danych udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych), Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Analizowane dane dotyczą lat 2014-2020, przy czym rok 2020 stanowi rok bazowy dla analiz porównawczych. Po zebraniu danych wyselekcjonowano informacje potrzebne do wypracowania wniosków na temat gminy, które stanowiły potem bazę do zdefiniowania celów strategicznych.
Badania ilościowe	W tworzeniu strategii uczestniczyli także mieszkańcy gminy. W celu poznania ich opinii na temat kondycji gminy Rudna, przeprowadzono badanie sondażowe w formie ankiety papierowej. Łącznie swój głos wyraziło 142 mieszkańców. Głos mieszkańców jest bardzo ważny w tworzeniu tego typu dokumentów, dlatego ich opinia była jednym z elementów bazowych do zdefiniowania celów strategicznych i kierunków rozwoju gminy.
Badania jakościowe	Badania jakościowe służą poznaniu szczegółowych informacji na temat kondycji gminy oraz zachodzących w niej procesów. W tym celu zostały przeprowadzone przez ekspertów DELTA PARTNER warsztaty moderowane oraz badania terenowe. Dzięki temu możliwe było zdefiniowanie konkretnych potrzeb, oczekiwań i możliwości związanych z rozwojem lokalnym. Zebrane informacje pozwoliły na sformułowanie konkretnych celów i schematu ich realizacji.
Analiza porównawcza	Na potrzeby diagnozy przeprowadzono także analizę benchmarkingową jako porównanie wybranych wskaźników z trzech sfer: społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Porównano wskaźniki dla gminy Rudnej z wartościami wskaźników dla gminy Grębocice, Radwanice oraz gminy wiejskiej Lubin.

Analiza SWOT	Badania jakościowe oraz ilościowe mają na celu zebranie potrzebnych danych. Analiza SWOT ma na celu usystematyzowanie wszystkich informacji. W ramach analizy wyodrębniono mocne i słabe strony wynikające z wewnętrznego uwarunkowania gminy, a także szanse i zagrożenia będące czynnikami zewnętrznymi, na które gmina nie zawsze ma wpływ. Zdefiniowane potencjały i ograniczenia stały się punktem wyjścia przy formułowaniu celów strategicznych i kierunków rozwoju.
Opracowywanie misji i wizji gminy	Dokłada analiza danych zastanych, ilościowych, rozmowy z władzami gminy oraz analiza SWOT umożliwiły nakreślenie wizji i misji gminy Rudna. Wizja jest opisem pożądanego stanu gminy w długookresowej perspektywie, natomiast misja jest ogólnym kierunkiem działania, jakim powinna podążać gmina.
Sformułowanie celów	Wcześniejsze etapy prac pozwalają na sformułowanie konkretnych celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działania. Cele stanowią odpowiedź na rozpoznane problemy i potrzeby, umożliwiają wykorzystanie zdefiniowanych potencjałów gminy oraz stanowią szansę rozwoju. Ustanowione cele są spójne z wcześniej przyjętą wizją i misją gminy.
Opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego oraz rekomendacji w tym zakresie	Model stanowi graficzne odzwierciedlenie treści prezentowanych w dokumencie. Przedstawia najważniejsze elementy i uwarunkowania przestrzenne. Przedstawienie graficzne sprawia także, że określone kierunki rozwoju są bardziej przystępne w odbiorze.
Opracowanie części wdrożeniowej	Część wdrożeniowa przedstawia dokładne informacje dotyczące mechanizmów wdrażania – systemu realizacji strategii, jej aktualizacji oraz ewaluacji. Dzięki zaplanowaniu tych działań zapewniona jest ciągłość realizacji celów i ich odpowiednia efektywność. Oprócz tego dokument zawiera także ramy finansowe i źródła finansowania, które wpływają na ocenę możliwości realizacji celów strategii.

2. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

Rozdział odnosi się do przepisu „Art. 10f. 2. Projekt strategii rozwoju gminy opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa” zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

Niniejszy dokument wpisuje się w ustalenia nadrzędnych dokumentów planistycznych, na poziomie krajowym, regionalnym, ale także dokumentów lokalnych. Poniżej zdefiniowano i wykazano komplementarność z najważniejszymi dokumentami z ww. poziomów. W kolejnym rozdziale przedstawiono zgodność zapisów strategii z OSI wyszczególnionych w dokumencie strategii województwa. Przedmiotowe opracowanie jest zgodne m.in. z następującymi kluczowymi dokumentami takimi jak:

- **Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności** – która powstawała w latach 2011 – 2012 i według przepisów obejmuje długi horyzont czasowy. Jest najszerszym i najbardziej ogólnym elementem systemu zarządzania rozwojem kraju, określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania, wraz z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju.
- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)** – jest kluczowym, obowiązującym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Celem nadrzędnym SOR jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.
- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030** – to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Przedstawia istotne cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, do których zrealizowania powinien dążyć rząd oraz samorządy: wojewódzkie, powiatowe, gminne, a także inne podmioty uczestniczące w realizacji zadań strategii. KSRR 2030 określa systemowe ramy polityki regionalnej, w tym relacje rządu z samorządami oraz relacje wewnątrzregionalne. Jednym z głównych celów tej strategii jest dążenie do zrównoważonego i spójnego rozwoju, z tego względu wskazano w niej obszary strategicznej interwencji (OSI), które mają otrzymać szczególne wsparcie – obszary zagrożone trwałą

marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk oraz Polska Wschodnia. KSRR jest punktem odniesienia do tworzenia strategii rozwoju województw.

- **Polityka energetyczna Polski do 2040 r.** – zawiera założenia wykorzystania krajowego potencjału gospodarczego, surowcowego, technologicznego i kadrowego w celu transformacji polskiego gospodarki w kierunku niskoemisyjnym.
- **Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030** - jest najistotniejszym dokumentem strategicznym na poziomie województwa. Strategia jest wcześniej wymienionymi dokumentami wyższego szczebla. Zgodnie z przepisami obejmuje okres niewykraczający poza ten objęty aktualnie obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju. Strategia wojewódzka stanowi kluczowe odniesienie dla tworzenia strategii rozwoju powiatów i gmin.
- **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego** - definiuje uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne rozwoju województwa, a także jego strukturę przestrzenną. Jest podstawowym dokumentem planistycznym wyznaczającym cele strategiczne województwa w układzie przestrzennym. Stanowi zintegrowany element planowania strategicznego.
- **Program ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych** – w dokumencie wskazano istotne źródła przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do zanieczyszczeń w strefach województwa dolnośląskiego oraz określono skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza i dotrzymanie obowiązujących norm.
- **VI Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych** – w dokumencie ujęto 1 524 aglomeracje wraz z wykazem planowanych przez nie inwestycji, które mają przyczynić się do ograniczenia zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków i ich niekorzystnego wpływu na stan środowiska wodnego.
- **Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027** - definiuje plan strategiczny oraz szczegółowy plan operacyjny mający na celu osiągnięcie głównego celu jakim jest rozwój społeczno-gospodarczy oraz pogłębienie integracji LGOF. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) są narzędziem do wdrażania strategii terytorialnych w sposób zintegrowany w ramach unijnej polityki spójności.
- **Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Rudna na lata 2016-2022** – umożliwia kompleksowe działania rewitalizacyjne. Jego celem jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego określonych obszarów zdegradowanych, które mają ważne znaczenie dla rozwoju gminy.

- **Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rudna** – to dokument strategiczny gminy, mający wpływ na lokalną gospodarkę ekologiczną i energetyczną. Konieczność sporządzenia i realizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej wynika ze zobowiązań podjętych przez Polskę i jest zgodna z polityką krajową. Plan zawiera informacje na temat zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy oraz proponuje konkretne rozwiązania mające ograniczyć emisję m.in. szkodliwych pyłów. Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rudna z 2021 r. zawiera cele strategiczne do 2030 r.
- **Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Rudna na lata 2020 – 2035** – dokument strategiczny, w którym przedstawiono plan działań mających na celu zapewnienie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych związanych m.in. z obniżeniem wykorzystania lokalnych zasobów energii, czy zwiększeniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie z zapisami prawnymi, kluczowy charakter w wymiarze regionalnym odgrywa *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030*. Wspomniany dokument definiuje konkretne cele strategiczne i operacyjne, których zrealizowanie przyczyni się do urzeczywistnienia wizji zawartej w zapisach strategii wojewódzkiej. Według sformułowanej tam wizji, Dolny Śląsk w 2030 r. to region:

- równomiernego rozwoju – region bez istotnych społecznych i gospodarczych dysproporcji, region wewnętrznie spójnym, region wyrównanych rozwojowych szans,
- przyjazny - dla mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów i kuracjuszy, atrakcyjne miejsce do życia, pracy, nauki i rekreacji,
- nowoczesny - z kreatywną i innowacyjną regionalną społecznością oraz rozwiniętą sferą naukową i badawczo-rozwojową,
- konkurencyjny - w scenerii krajowej i europejskiej z Wrocławiem jako silną metropolią oraz ośrodkami regionalnymi o znaczących przewagach konkurencyjnych.

W *Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030* zostało zdefiniowanych 5 celów strategicznych, wielowymiarowo spójnych ze Strategią Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030:

- efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu,
- poprawa jakości i dostępności usług publicznych,
- wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego,
- odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego,
- wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Gmina Rudna znajduje się na obszarze dorzecza Odry, konkretniej w regionie wodnym Śródkowej Odry. W planie gospodarowania wodami, będącym jednym z podstawowych dokumentów planistycznych gospodarki wodnej, ustalane są cele środowiskowe dla poszczególnych części wód i obszarów chronionych. W sytuacji gdy jednolita część wód osiągnęła już pożądany stan, celem jest nie pogorszenie tego stanu.

W okresie od kwietnia do października 2021 r. prowadzone były konsultacje społeczne Projektu II Aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami na obszarach dorzeczy na lata 2022-2027. W konsultowanym dokumencie nastąpiła zmiana w zasięgach zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych, ich nazwach oraz w ich kodach. W tabeli nr 1 *Charakterystyka JCWP i JCWPD zlokalizowanych na terenie gminy wraz z przypisanymi działaniami wskazanymi w II Aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry* przedstawiono wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPD), które zlokalizowane są na terenie gminy wraz z dedykowanymi im działaniami zgodnie z projektem II Aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry.

Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

Program Wodno-Środowiskowy Kraju jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych w zakresie ochrony, gospodarowania i zarządzania zasobami wodnymi w Polsce. Został opracowany w celu programowania i koordynowania działań, które zmierzają do realizacji celów środowiskowych, takich jak:

- nie pogarszanie stanu części wód;
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych;
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawodawstwie, w odniesieniu do obszarów chronionych;
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju (aPWŚK) uwzględnia podział na poszczególne kategorie jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych i obszarów chronionych. Tabela nr 1 *Charakterystyka JCWP i JCWPD zlokalizowanych na terenie gminy wraz z przypisanymi działaniami wskazanymi w II Aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry* uwzględnia działania podstawowe wskazane dla poszczególnych części wód z terenu gminy Rudna.

Tabela 1 Charakterystyka JCWP i JCWPD zlokalizowanych na terenie gminy wraz z przypisanymi działaniami wskazanymi w II Aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry (IIaPGW)

Numer JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCW/status	Stan ogólny	Stan/potencjał ekologiczny i chemiczny	Działania
RW60000015223	Kalinówka z Żelaznym Mostem	Typu nie określa się/sztuczna część wód	Brak oceny	Nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w aJCWP) ekologicznego, brak oceny stanu chemicznego	nie ustala się indywidualnych działań dla jcw; obowiązuje realizacja działań krajowych
RW600010139299	Zimnica	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/silnie zmieniona część wód	Zły stan wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	- Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń - Działania renaturyzacyjne - Uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami - Analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze gminy poza aglomeracjami - Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie realizacji wymogów dla rzek włosienicznikowych
RW60001015269	Moskorzynka	Potok lub strumień nizinny piaszczysty /naturalna część wód	Zły stan wód	Umiarkowany stan ekologiczny, brak oceny stanu chemicznego	nie ustala się indywidualnych działań dla jcw; obowiązuje realizacja działań krajowych
RW60001016419	Szprotawa od źródła do Chocianowskiej Wody	Potok lub strumień nizinny piaszczysty /naturalna część wód	Zły stan wód	Zły stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	- Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych
RW600009152599	Rudna od źródła do Moskorzynki	Potok lub strumień nizinny/naturalna część wód	Zły stan wód	Umiarkowany stan ekologiczny, brak oceny stanu chemicznego	nie ustala się indywidualnych działań dla jcw; obowiązuje realizacja działań krajowych
RW60001013952	Jasień	Potok lub strumień nizinny piaszczysty /naturalna część wód	Zły stan wód	Nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w aJCWP) ekologicznego,	nie ustala się indywidualnych działań dla jcw; obowiązuje realizacja działań krajowych

				stan chemiczny poniżej dobrego	
RW60001715289	Kanał Południowy	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/silnie zmieniona część wód	Zły stan wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny dobry	- Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Działania renaturyzacyjne
RW6000211511	Odra od Bystrzycy do Baryczy	Wielka rzeka nizinna/silnie zmieniona część wód	Zły stan wód	Słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	- Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do jcwp - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń - Kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb. - Działania renaturyzacyjne - Kontrola przestrzegania warunków stosowania środków ochrony roślin - Kontrola gospodarowania wodami oraz przeglądy pozwoleń wodnoprawnych - Monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb
RW60001513949	Przychowska Struga	Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk/naturalna część wód	Zły stan wód	Umiarkowany stan ekologiczny, brak oceny stanu chemicznego	- Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń - Uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami - Analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze gminy poza aglomeracjami
Numer JCWPD		Stan ogólny/ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Działania przypisane w Programie wodnośrodowiskowym kraju
PLGW600077		Dobry/niezagrożona	Dobry	Dobry	- Analiza możliwości odbudowy/przebudowy systemów melioracyjnych - Spowolnienie lub zatrzymanie odpływu wód ze zlewni oraz zwiększenie możliwości retencyjnych zlewni
PLGW600078		Dobry/niezagrożona	Dobry	Dobry	- Poszukiwanie alternatywnych źródeł wody do spożycia (woda powierzchniowa) - Spowolnienie lub zatrzymanie odpływu wód ze zlewni oraz zwiększenie możliwości retencyjnych zlewni - Rozpoznanie występowania nowych zanieczyszczeń w wodach podziemnych

				- Szkolenia z zakresu dobrowolnego stosowania "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej", mającego na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych - Dobrowolne stosowanie działań ze "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej"
PLGW600095	Dobry/zagrożona	Dobry	Dobry	- Analiza możliwości odbudowy/przebudowy systemów melioracyjnych - Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie - Spowolnienie lub zatrzymanie odpływu wód ze zlewni oraz zwiększenie możliwości retencyjnych zlewni - Ograniczenie zużycia wody w przemyśle - Dodatkowy przegląd udzielonych pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych - Rozpoznanie występowania nowych zanieczyszczeń w wodach podziemnych - Szkolenia z zakresu dobrowolnego stosowania "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej", mającego na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych - Dobrowolne stosowanie działań ze "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej" - Opracowanie dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych - Weryfikacja zasobów eksploatacyjnych ujęć wód podziemnych ustalonych na podstawie dokumentacji hydrogeologicznych wykonanych przez 2004 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu II Aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry, <https://www.apgw.gov.pl/pl/konsultacje-projekty-planow> [dostęp: 21.09.2022 r.]

W związku z nadal trwającymi pracami nad II aktualizacją Planów Gospodarowania Wodami na obszarach dorzeczy na lata 2022-2027, przedstawione powyżej dane mogą nie być ostateczne i należy traktować je jako pogładowe.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

Głównym celem planu zarządzania ryzykiem powodziowym, jest zminimalizowanie możliwych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi a także środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

W dokumencie wyznaczono trzy cele główne:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Gmina Rudna jest narażona na ryzyko wystąpienia powodzi ze względu na przepływającą wzdłuż wschodniej granicy gminy rzekę Odrę.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Jednym z głównych dokumentów planistycznych w gospodarowaniu wodami o zasięgu ogólnokrajowym jest Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Najważniejsze cele wymienione w dokumencie to przede wszystkim:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Gmina Rudna znajduje się na obszarze zaklasyfikowanym w klasach zagrożenia suszą rolniczą do klasy IV – ekstremalnie zagrożone, w klasach zagrożenia suszą hydrologiczną do klasy II – umiarkowanie zagrożone, a w przypadku zagrożenia suszą hydrogeologiczną do klasy I – słabo zagrożone. Według łącznego zagrożenia suszą teren gminy Rudna zakwalifikowany został jako silnie zagrożony.

3. OSI w strategii rozwoju województwa a zakres planowanych działań gminy

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547, 583), wraz z zakresem planowanych działań (Art. 10e. 3. 6) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

Według powyższego zapisu prezentowany dokument powinien odnosić się do obszarów strategicznej interwencji (OSI), określonych w strategii rozwoju województwa. OSI to zdefiniowane obszary wyróżniające się koncentracją uwarunkowań społecznych, gospodarczych lub środowiskowych. Cechy te decydują o występowaniu problematycznych barier rozwojowych lub potencjału rozwojowego istotnego dla danego regionu. Na poziomie krajowym wskazano OSI takie jak:

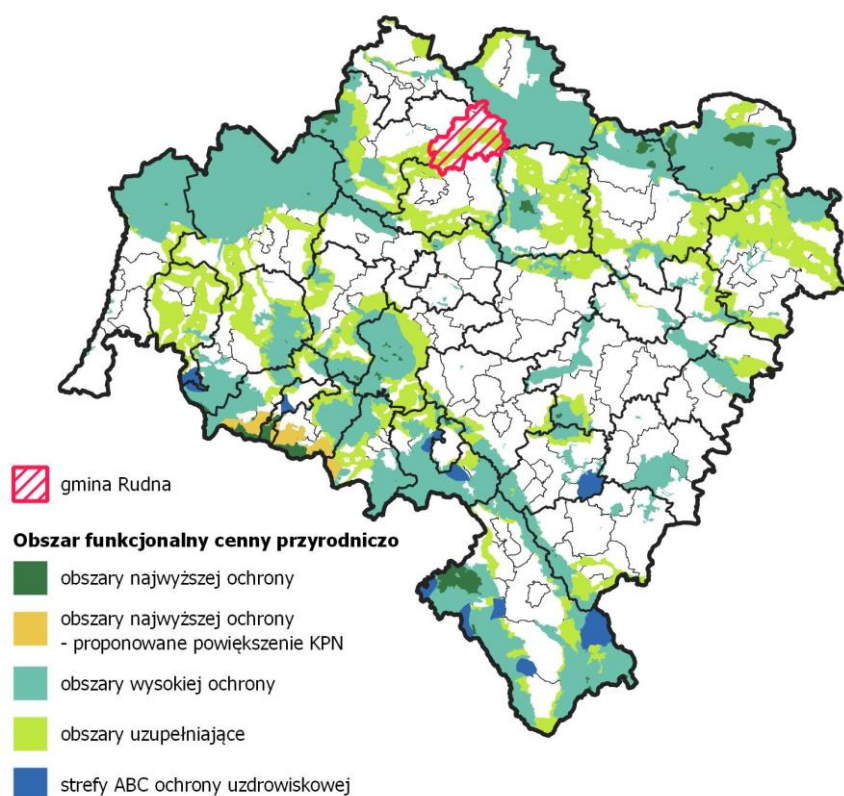
- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze
- Obszary zagrożone trwałą marginalizacją

Gmina Rudna nie wpisuje się w żadne OSI na poziomie krajowym. Na poziomie regionalnym wyróżniono:

- Miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego
- Miejskie obszary funkcjonalne ośrodków regionalnych: Wrocławski Obszar Funkcjonalny, Jeleniogórski Obszar Funkcjonalny, Wałbrzyski Obszar Funkcjonalny, Legnicko-Głogowski Obszar Funkcjonalny
- Obszar przygraniczny
- Obszar górski
- Obszar cenny przyrodniczo

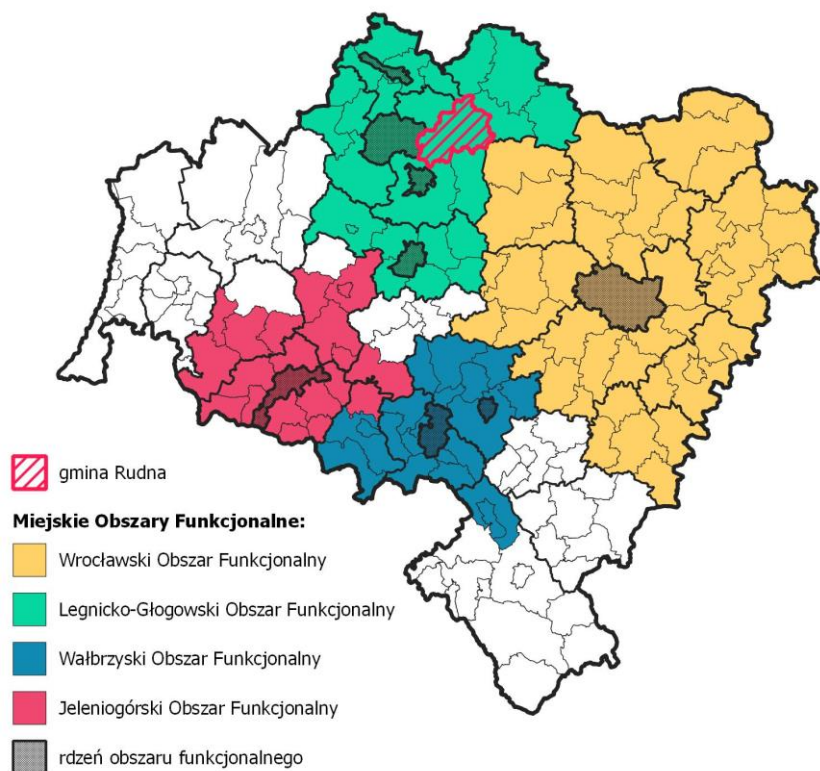
Według zapisów strategii wojewódzkiej gmina Rudna cechuje się przeciętnym poziomem rozwoju społecznego i gospodarczego oraz wpisuje się w dwa OSI na poziomie regionalnym. Pierwszy z nich to Miejskie obszary funkcjonalne ośrodków regionalnych, ponieważ zgodnie z obowiązującym *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego* gmina należy do Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Ponadto wpisuje się także w OSI Obszar cenny przyrodniczo, gdzie została zaliczona do obszaru uzupełniającego. W Rudnej, oprócz obszarów uzupełniających (korytarz ekologiczny) znajdują się też obszary klasyfikowane jako obszary najwyższej ochrony (rezerwat przyrody) i wysokiej ochrony (obszary Natura 2000).

Rysunek 1 OSI Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo, z uwzględnieniem położenia gminy Rudna

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

Rysunek 2 OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne w województwie dolnośląskim, z uwzględnieniem położenia gminy Rudna

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

W Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 wyszczególniono następujące potencjały i bariery rozwojowe LGOF, do którego należy Gmina Rudna:

Tabela 2 Potencjały i bariery rozwojowe LGOF wymienione w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Potencjały	Bariery
• zasoby bogactw naturalnych umożliwiające rozwój działalności wydobywczej, • wsparcie oferowane przez Instytucje Otoczenia Biznesu (IOB), • potencjał KGHM Polska Miedź S.A. stanowiący dobre podłoże do wprowadzania innowacyjności technologicznych i materiałowych, rozwoju eksportu, • Legnicko-Głogowski Okręg Miedziowy – silny ośrodek gospodarczy.	• wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza i degradacji środowiska naturalnego, • konflikty przestrzenne i środowiskowe związane z presją inwestycyjną na obszary zalewowe oraz realizacją inwestycji infrastrukturalnych na terenach cennych przyrodniczo lub w ich sąsiedztwie, • procesy niekontrolowanej suburbanizacji, szczególnie w obszarze Legnicy, • potrzeba rewitalizacji miast szczególnie w obszarach zdegradowanej i zdekapitalizowanej tkanki miejskiej, • niska mobilność zawodowa ludności, • wysokie bezrobocie w północnej części obszaru, – najwyższy w skali regionu wzrost liczby długotrwale bezrobotnych, • w znacznej części zdekapitalizowana i niekompletna sieć dróg i połączeń kolejowych.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

W dokumencie zdefiniowano także działania priorytetowe obejmujące całe województwo dolnośląskie, w tym gminę Rudna:

- Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego,
- Doskonalenie usług edukacyjnych,
- Kształtowanie postaw obywatelskich,
- Rozwój potencjału komunikacyjnego,
- Wykorzystanie potencjału środowiska i jego ochrona (turystyka i ochrona dziedzictwa kulturowego),
- Wzmocnienie rozwoju regionalnych i subregionalnych ośrodków miejskich.

W strategii wojewódzkiej zawarto macierz kierunków rozwoju dla konkretnych obszarów funkcjonalnych, w tym dla Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Macierz zawiera priorytetowe cele operacyjne, które oznaczono na skali 1-8, gdzie 1 oznacza cel najistotniejszy, a 8 cel o niższym priorytecie. W tabeli nr 3 przedstawiono cele strategiczne i operacyjne w jakie wpisuje się LGOF, a zatem również gmina Rudna. Jest to rekomendacja, które cele powinny być zrealizowane w pierwszej kolejności na obszarze LGOF, trzeba jednak zaznaczyć, że również cele niewyszczególnione w tabeli mogą być realizowane.

Tabela 3 Cele strategiczne i operacyjne wyróżnione jako priorytetowe dla LGOF

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Przedsięwzięcia strategiczne	Numer na skali
1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu	1.1. Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów	1.1.1 Wspieranie obszarów o trudnych warunkach rozwojowych, zagrożonych wystąpieniem strukturalnego bezrobocia oraz o niskim PKB. 1.1.2 Wzmocnienie gospodarcze ośrodków regionalnych i subregionalnych. 1.1.3 Wzmocnienie roli MŚP, w tym firm rzemieślniczych i rodzinnych w aktywizacji gospodarczej subregionów. 1.1.4 Rozwój lokalnych rynków żywności i wzrost konkurencyjności sektora rolno – spożywczego m.in. w oparciu o żywność wysokiej jakości. 1.1.5 Promowanie regionu jako atrakcyjnego miejsca dla turystyki, wypoczynku i poprawy stanu zdrowia.	1
	1.3. Wzmacnianie innowacyjności, w tym ekoinnowacyjności regionu	1.3.1 Rozwój specjalizacji regionalnych i subregionalnych, w tym inteligentnych specjalizacji. 1.3.2 Wsparcie dla inteligentnej reindustrializacji – cyfryzacji i zaawansowanej automatyzacji procesów technologicznych i zarządczych w przedsiębiorstwach. 1.3.3 Stymulowanie współpracy sfer biznesu, nauki i edukacji. 1.3.4 Rozwój usług proinnowacyjnych oraz kreowanie i wspieranie regionalnych ośrodków innowacyjności. 1.3.5 Wzmacnianie regionalnego systemu wsparcia finansowego dla przedsięwzięć innowacyjnych. 1.3.6 Tworzenie warunków do współpracy badawczo - rozwojowej o zasięgu międzynarodowym	2
	1.4. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich	1.4.1 Zrównoważony rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych z uwzględnieniem elementów zielonej infrastruktury. 1.4.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich, miejskich, w tym poprzemysłowych. 1.4.3 Wspieranie działań na rzecz rewitalizacji zabytkowych zespołów urbanistycznych i najcenniejszych obiektów architektury. 1.4.4 Programowanie i realizacja prac urządzeniowo-rolnych, działania na rzecz scalania gruntów rolnych oraz melioracji.	4

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Przedsięwzięcia strategiczne	Numer na skali
2. Zwiększenie jakości i dostępności usług publicznych	2.3 Rozwój i doskonalenie usług publicznych	2.3.1 Podejmowanie działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa osobistego i publicznego. 2.3.2 Podejmowanie działań służących poprawie sprawności obsługi społeczeństwa przez instytucje administracji publicznej, w tym e-usług publicznych. 2.3.3 Podejmowanie działań dla poprawy dostępności i podniesienia jakości świadczeń zdrowotnych oraz na rzecz ograniczenia zachorowalności mieszkańców regionu. 2.3.4 Podejmowanie działań na rzecz upowszechniania i poprawy dostępności do kultury. 2.3.5 Zwiększenie dostępności do usług publicznych wyższego rzędu w ośrodkach ponadlokalnych. 2.3.6 Podejmowanie działań służących poprawie jakości usług publicznego transportu zbiorowego. 2.3.7 Współpraca jednostek samorządu terytorialnego dla efektywnej realizacji usług publicznych	5
4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	4.1 Poprawa stanu środowiska	4.1.1 Działania w zakresie zwalczania źródeł niskiej emisji, szczególnie w uzdrowiskach. 4.1.2 Wspieranie edukacji ekologicznej w oparciu o zasoby lokalne (infrastrukturalne, przyrodnicze i kulturowe). 4.1.3 Rekultywacja i zagospodarowanie terenów przemysłowych i wydobywczych.	3
	4.2 Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska	4.2.1 Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych i leśnych. 4.2.2 Wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami wód termalnych i leczniczych w regionie. 4.2.3 Prowadzenie działań na rzecz rozwoju systemu obszarów cennych przyrodniczo i efektywnej ochrony wartości krajobrazu. 4.2.4 Wzmocnienie potencjału uzdrowiskowego i turystycznego, w tym rozwój nowych gałęzi turystyki. 4.2.5 Wspieranie działań na rzecz racjonalnej gospodarki zasobami wód powierzchniowych i podziemnych, w tym zapewnienia odpowiedniej jakości wód. 4.2.6 Prowadzenie działań na rzecz racjonalnego wykorzystania i ochrony złóż kopalin	7
5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu	5.1 Rozwój regionalnej sieci transportowej	5.1.1 Modernizacja i rozbudowa systemu dróg na terenie województwa, w szczególności obejmująca budowę dróg szybkiego ruchu łączących Wrocław z południem województwa, budowę obwodnic miejscowości oraz budowę i modernizację przepraw mostowych w regionie. 5.1.2 Modernizacja i rozbudowa linii kolejowych na terenie województwa, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju linii kolejowych łączących główne ośrodki regionu oraz przejmowania i uruchamiania nieczynnych linii obsługujących ośrodki miejskie, główne obszary turystyczne i obszary wydobywania surowców mineralnych. 5.1.3 Budowa systemu transportu publicznego zapewniającego cykliczne połączenia ze stolicą województwa, z atrakcyjnym czasem przejazdu, wszystkich miast powiatowych oraz połączenia miast zagrożonych marginalizacją z ośrodkami wzrostu oraz zapewnienie skomunikowań sąsiadujących ze sobą powiatów oraz rozwój i budowa systemów kolei aglomeracyjnej w obrębie miast o znaczeniu	6

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Przedsięwzięcia strategiczne	Numer na skali
		regionalnym i subregionalnym, będących generatorami ruchu aglomeracyjnego oraz rozwój szybkich połączeń między tymi ośrodkami. 5.1.4 Rozwój transportu powietrznego. 5.1.5 Rozwój zintegrowanych lokalnych i subregionalnych systemów transportu publicznego. 5.1.6 Zakup nowoczesnego taboru na potrzeby regionalnego systemu transportu publicznego. 5.1.7 Rozwój systemu regionalnego transportu towarowego, w tym budowa intermodalnych węzłów logistycznych i przeładunkowych. 5.1.8 Wsparcie działań na rzecz zwiększenia efektywności transportu w ujęciu proekologicznym (elektromobilność). 5.1.9 Wykorzystanie dróg wodnych, w szczególności Odry do żeglugi turystycznej i pasażerskiej oraz transportu wodnego. 5.1.10 Rozwój sieci dróg rowerowych.	

Źródło: opracowanie na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

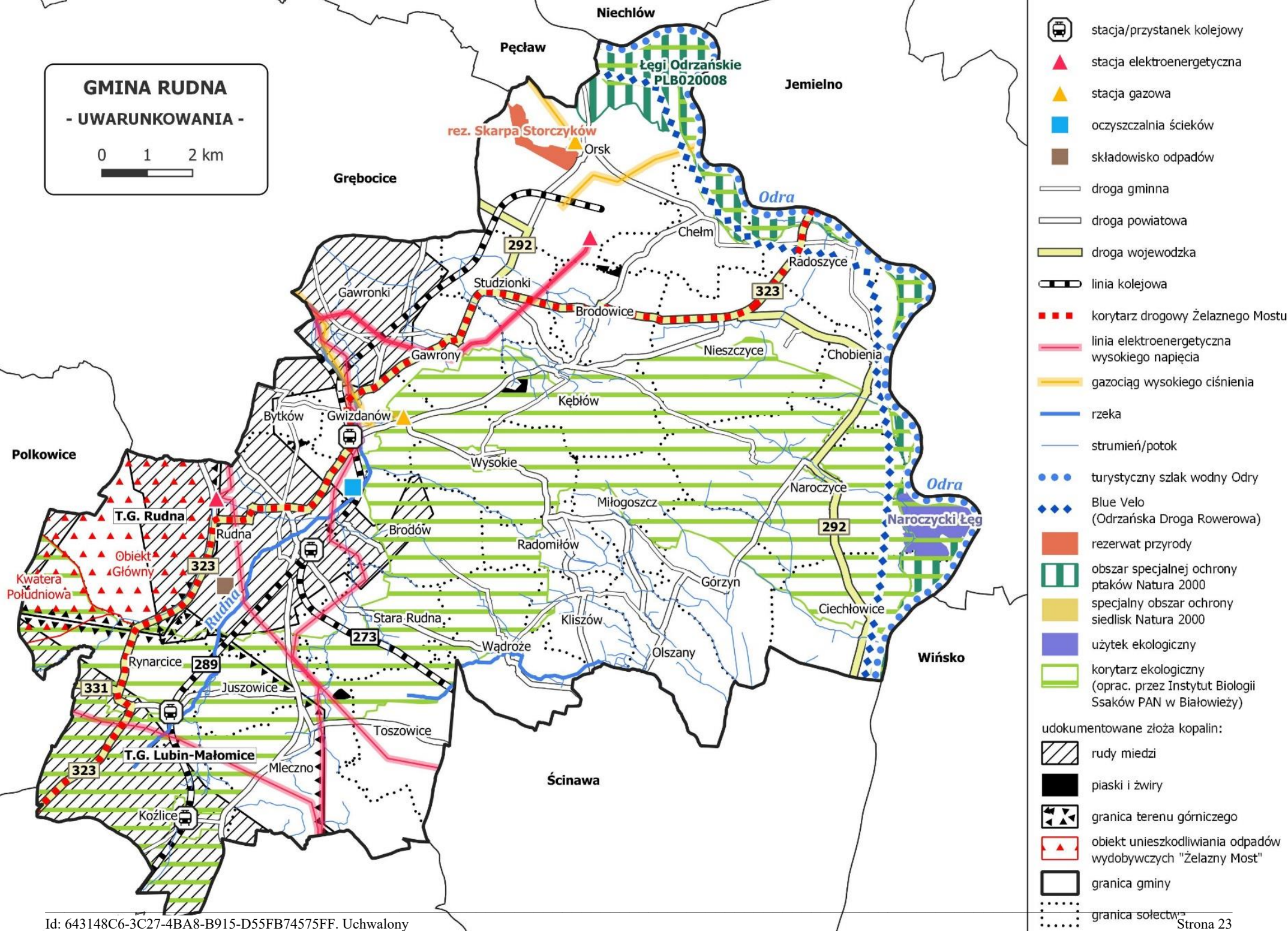
4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Rozdział odnosi się do *przepisu* wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „*model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy* (Art. 10e. 3. 4) zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

GMINA RUDNA

- UWARUNKOWANIA -

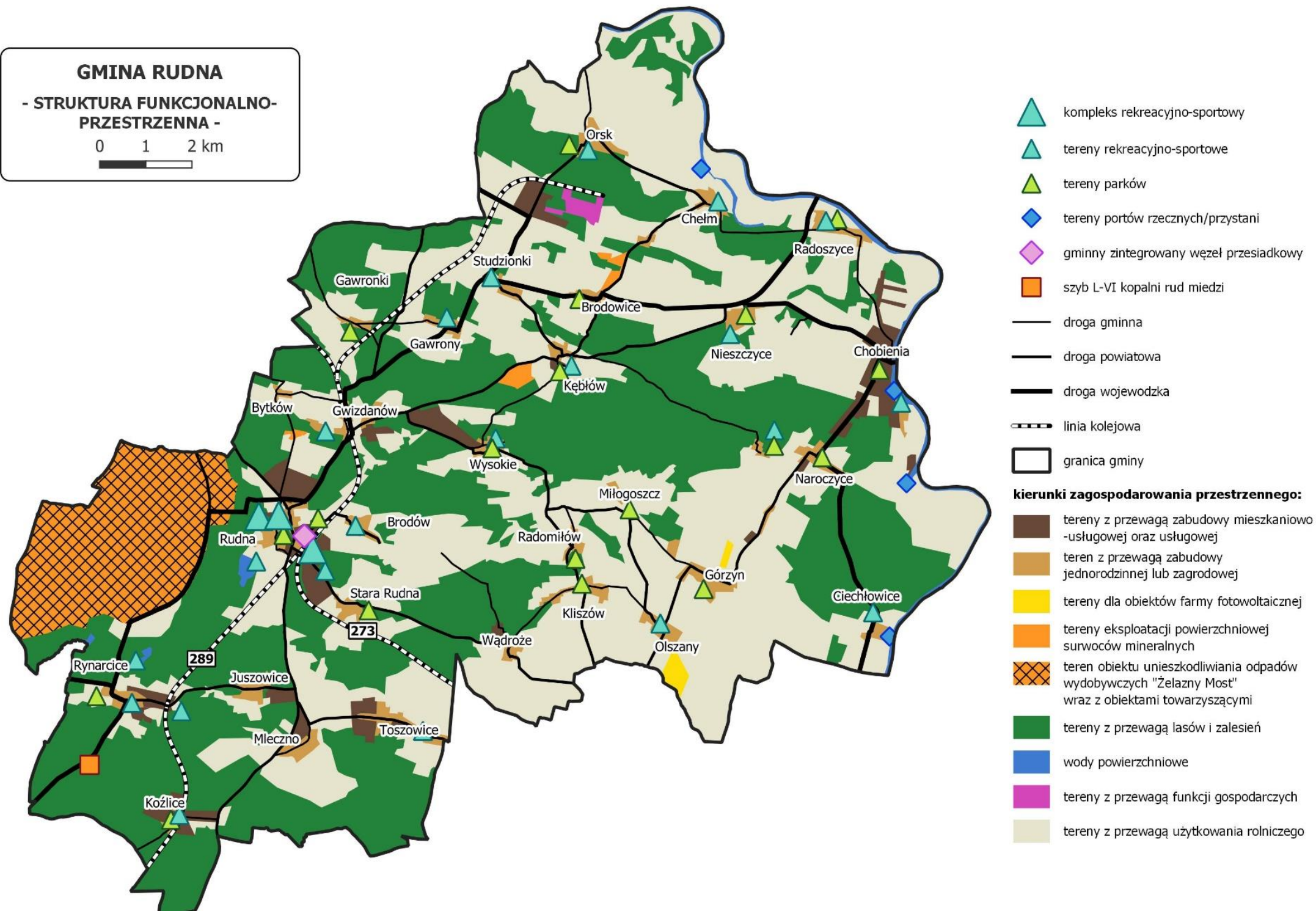
0 1 2 km

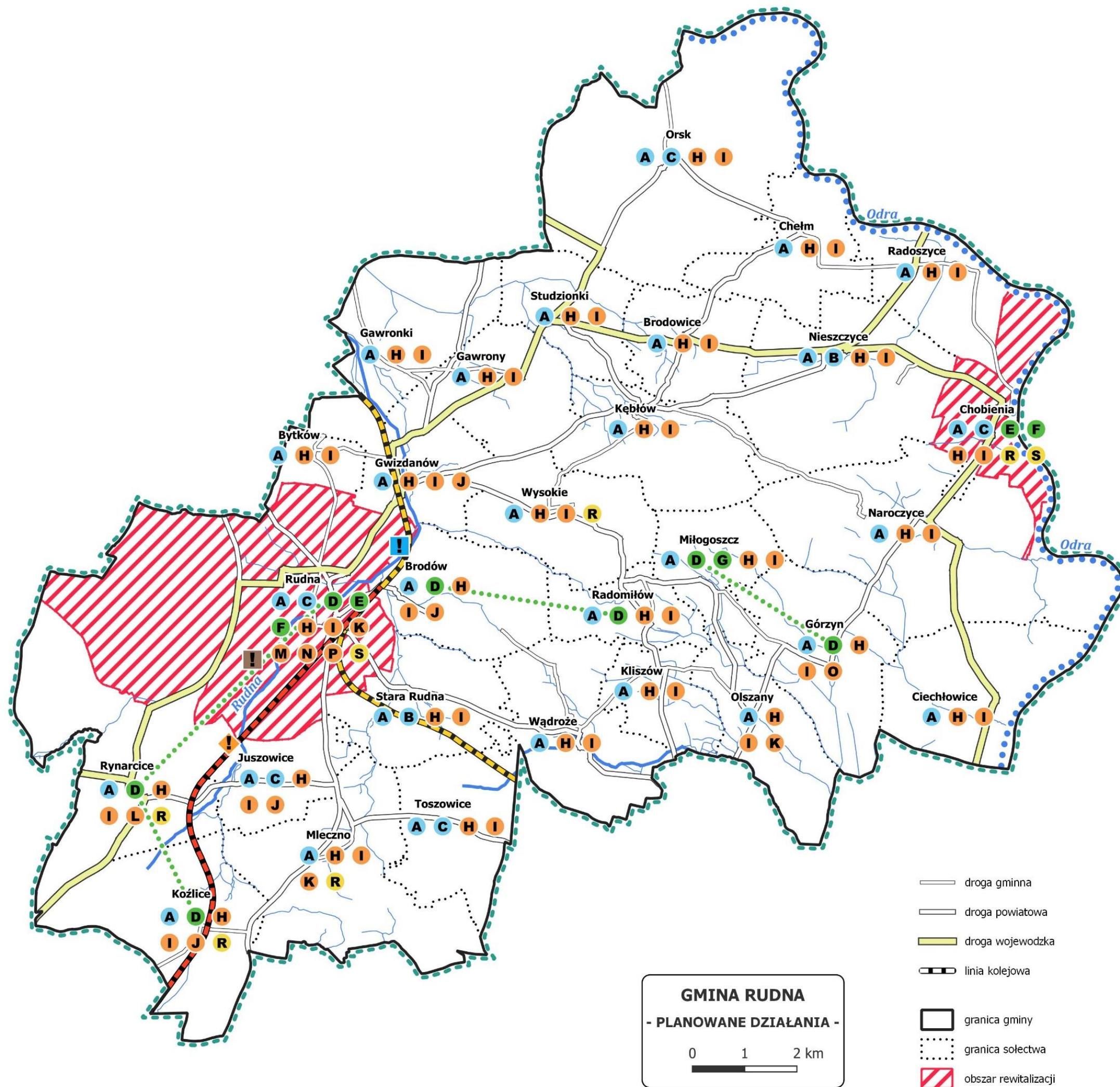

GMINA RUDNA

- STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA -

0 1 2 km

PLANOWANE DZIAŁANIA:

KD 1. Prowadzenie kompleksowej polityki społecznej:

- A** Budowa, remont wraz z doposażeniem świetlic wiejskich
- B** Ochrona i promocja najcenniejszych zabytków
- C** Stworzenie nowych i remont istniejących terenów rekreacyjno-sportowych

KD 2. Intensyfikacja rozwoju funkcji turystycznej i wzrost przedsiębiorczości:

- D** Budowa ścieżek rowerowych
- E** Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości
- F** Budowa tężni solankowych
- G** Budowa wieży widokowej

KD 3. Usprawnienie funkcjonowania, optymalizacja i systematyczna modernizacja infrastruktury publicznej

- H** Remont sieci wodno-kanalizacyjnej
- I** Budowa i poprawa stanu technicznego dróg, w tym budowa/przebudowa chodników
- J** Przebudowa przepompowni ścieków
- K** Przebudowa oczyszczalni ścieków
- L** Budowa obwodnicy
- M** Remont ronda
- N** Cyfryzacja usług publicznych
- O** Budowa i modernizacja remiz strażackich
- P** Wdrożenie inteligentnego systemu segregacji odpadów komunalnych

KD 4. Ochrona i wzmacnianie odporności środowiska naturalnego na zmiany klimatyczne

- R** Budowa studni głębinowych
- S** Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznych

USTALONE PONADLOKALNE INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO:

- Budowa zbiornika na rzece Rudna (ustalenie)
- Modernizacja oczyszczalni ścieków w m. Rudna (ustalenie)
- Rekultywacja składowiska w Rudnej (ustalenie)
- Prace na linii kolejowej nr 289 na odcinku Legnica - Rudna Gwizdanów (ustalenie)
- Prace na linii kolejowej C-E 59 na odcinku Wrocław Brochów / Grabiszyn - Głogów - Zielona Góra - Rzepin - Szczecin Podjuchy
- Udrożnienie podstawowych ciągów wywozowych z Dolnego Śląska - prace na linii kolejowej nr 273 na odcinku Wrocław-Głogów (ustalenie)
- Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej Odry swobodnie płynącej (ustalenie)
- Przystosowanie Odrzańskiej Drogi Wodnej do parametrów klasy Va (ustalenie)
- Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych kopia

POSTULOWANE PONADLOKALNE INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO:

- Inwestycje liniowe towarzyszące zagospodarowaniu złóż gazu ziemnego
- Budowa linii 110 kV relacji: Kalinówka-wcinka w linię S-452
- Budowa linii 110 kV relacji: Kalinówka-wcinka w linię S-420
- Budowa linii 110 kV zasilających planowaną stację 110/6 kV Rynarcice
- Modernizacja lub przebudowa stacji 110 kV

5. Wnioski z diagnozy, w tym z badań społecznych

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że „Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583)”, który znajduje się w Art. 10e. 3.

Portret terytorialny gminy

Gmina Rudna położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego, w powiecie lubińskim. Obejmuje obszar 216,6 km² i jest dziesiątą pod względem wielkości gminą w województwie dolnośląskim. Według danych Urzędu Gminy, w 2020 r. zamieszkiwało ją 7 682 osób, w 2021 r. – 7 596 osób, a gęstość zaludnienia wyniosła 36 osób na 1 km². Gmina składa się z 29 sołectw: Wysokie, Wądroże, Toszowice, Studzionki, Stara Rudna, Rynarcice, Rudna, Radoszyce, Radomiłów, Orsk, Olszany, Nieszczyce, Naroczyce, Mleczno, Miłogoszcz, Koźlice, Kliszów, Kębtów, Juszowice, Gwizdanów, Górzyn, Gawrony, Gawronki, Ciechtowice, Chobienia, Chełm, Bytków, Brodów, Brodowice oraz Osiedla Leśna. Sąsiaduje z ośmioma gminami z pięciu powiatów:

- Powiat lubiński – gmina wiejska Lubin, gmina wiejska Ścinawa,
- Powiat polkowicki – gmina wiejska Grębocice, gmina miejsko-wiejska Polkowice,
- Powiat głogowski – gmina wiejska Pęcław,
- Powiat górowski – gmina wiejska Jemielno, gmina wiejska Niechlów,
- Powiat wołowski – gmina wiejska Wińsko.

Gmina położona jest nad Odrą, na terenie Pradoliny Głogowskiej, Obniżenia Ścinawskiego i Wzgórz Dalkowskich. Teren gminy cechuje urozmaicona rzeźba terenu oraz różnorodność biologiczna. Ponadto część terenu gminy objęta jest ochroną środowiskową Natura 2000, przede wszystkim ze względu na występowanie rzadkich gatunków ptaków wodno-błotnych.

Na terenie gminy znajduje się największy w Europie zbiornik odpadów poflotacyjnych należący do KGHM - „Żelazny Most”, będący Obiektem Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych. Jest ważnym elementem procesu technologicznego wydobywania miedzi. Funkcjonuje od końca lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku.

Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę poszczególnych sołectw, w podziale według ich położenia na terenie gminy:

Orsk, Chełm, Brodowice, Studzionki, Gawrony i Gawronki – to sołectwa położone w północnej części gminy. W Orsku znajduje się Huta Miedzi „Cedynia” oraz rezerwat przyrody „Skała Sturczyków”. Przez miejscowość przebiega ścieżka przyrodnicza „Krajobrazy Nadodrzańskie – Orsk”. Na terenie sołectwa zachowały się ruiny pałacu wraz z otaczającym go parkiem. W Brodowicach również znajdują się ruiny pałacu wraz z parkiem. Chełm był dawniej osadą rybacką, obecnie to niewielka wieś położona nad rzeką Odrą. W Studzionkach znajduje się prawosławna cerkiew, która początkiem XX w. była kaplicą, a końcem ubiegłego stulecia została rozbudowana. W Gawronach do niedawna istniała siedziba pracowni ceramicznej „Gliniane Gawrony”, która działała w Centrum Kultury Gminy Rudna. W Gawronkach natomiast znajdują się pozostałości folwarków i założeń parkowych z XIX wieku.

Zdjęcie 2 Ruiny pałacu w Orsku

Zdjęcie 1 Ruiny pałacu w Brodowicach

Radoszyce, Nieszczyce, Chobienia, Naroczyce, Ciechłowice, Górzyn – to sołectwa położone we wschodniej części gminy. Radoszyce to niewielka wieś, przez którą przebiega rowerowy „Szlak Odry” łączący Głogów z Brzegiem Dolnym. W Nieszczytach znajdują się stawy, wokół których regularnie organizowane są zawody wędkarskie. Ponadto, znajduje się tam zespół dworski z XIX w. wpisany na listę zabytków rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Wieś ta była również siedzibą amatorskiego Teatru „Na Końcu Świata”. Chobienia jest drugą co do wielkości miejscowością w gminie. Zachował się w niej średniowieczny układ miejski oraz zamek, funkcjonuje tam również pracownia ceramiczna. Ponadto, w miejscowości odbywa się cykliczna impreza – Zamczysko. W okolicy miejscowości Naroczyce i osady Ciechłowice zlokalizowany jest użytek ekologiczny „Naroczycki Łęg”. Ciechłowice to niewielka wieś, na terenie której zachował się folwark, zabudowa wsi i nasadzenia z XIX wieku. W Górzynie natomiast znajdują ruiny kościoła pw. św. Michała Archanioła oraz pałacu.

Zdjęcie 3 Zamek w Chobieni

Zdjęcie 5 Ruiny kościoła pw. św. Michała Archanioła w Górzynie

Zdjęcie 4 Ruiny pałacu w Górzynie

Olszany, Miłogoszcz, Wądroże, Kliszów, Radomiłów, Wysokie, Kłębów – to sołectwa zlokalizowane w południowo-środkowej części gminy. W Olszanach znajduje się zabytkowy kościół pw. św. Michała Archanioła. W Radomiłowie znajduje się zabytkowy pałac, który został odnowiony przez prywatnego właściciela - obecnie urządzone są tam imprezy okolicznościowe oraz festiwale rękodzielnicze. Przez wieś Wysokie prowadzi żółty szlak rowerowy „Mała pętla po Wzgórzach Dalkowskich” i pieszy „Szlak Dziadoszan”. W pobliżu centrum wsi zachowały się resztki ruiny dworu z XVI w. W Kłębowie zachował się zabytkowy park dworski z XIX w.

Zdjęcie 7 Pałac w Radomiłowie

Zdjęcie 6 Kościół pw. św. Michała Archanioła w Olszanach

Zdjęcie 8 Pałac w Radomiłowie – widok z lotu ptaka

Koźlice, Mleczo, Toszowice, Rynarcice, Juszowice – to sołectwa położone w południowo-zachodniej części gminy. Przez Koźlice przebiega Szlak Polskiej Miedzi (szlak turystyczny) oraz linia kolejowa nr 289. W pobliżu znajduje się najwyższe wzniesienie powiatu lubińskiego - Góra Grzybowa (217 m n.p.m.). Przez Toszowice przebiega kilka szlaków rowerowych i pieszych, w tym zielony szlak leśny prowadzący z Lubina do Chobieni. W okolicy Juszowic leżą dwa wzniesienia – Góra Wenus (185 m. n.p.m.), przez którą przechodzi czerwony szlak turystyczny „Dookoła Lubina” oraz Góra Sosnowa (180 m. n.p.m.). W Rynarcicach zachowały się ruiny pałacu.

Zdjęcie 9 Przystanek kolejowy w Koźlicach

Zdjęcie 10 Wzniesienie Grzybowa Góra

Zdjęcie 11 Szlak na Górę Wenus

Zdjęcie 12 Ruiny pałacu w Rynarcicach

Rudna, Stara Rudna, Bytków, Gwizdanów, Brodów – to sołectwa położone w zachodniej części gminy. Rudna jest największą miejscowością i siedzibą lokalnych władz. Dawniej posiadała prawa miejskie. Obok miejscowości znajduje się Obiekt Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most”. W Starej Rudnej zachowały się ruiny pałacu z XVIII w. oraz kościoła z XV w. Ponadto w miejscowości odbywa się cykliczna impreza – Dożynki Gminy Rudna. W Brodowie znajdują się pozostałości po dawnym folwarku i pałacu. Przez Gwizdanów przebiega linia kolejowa nr 273 oraz szlak rowerowy „Mała Pętla po Wzgórzach Dalkowskich”. Ponadto w miejscowości odbywa się cykliczna impreza – Złot Motocyklowy.

Zdjęcie 13 Dworzec kolejowy w Gwizdanowie

Zdjęcie 14 Zabytkowa cerkiew Podwyższenia Krzyża Świętego w Rudnej

Zdjęcie 15 Ratusz w Rudnej

Zdjęcie 16 Ruiny kościoła w Starej Rudnej

Wnioski z diagnozy

Demografia

- Liczba ludności w latach 2010-2020 zwiększyła się o 3,6% – w 2020 r. osiągając poziom 7 793 osób. Do 2030 r. prognozuje się dalszy wzrost liczby mieszkańców o kolejne 6,5% względem 2020 r. (do poziomu 8 298 mieszkańców).
- W 2016 r. przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców przyjmował wartość dodatnią. W 2017-2018 r. liczba zgonów i urodzeń była równa (zerowy przyrost naturalny), natomiast w 2020 r. odnotowano niższy poziom wskaźnika (-4,62) niż w 2019 r. (-0,90), co łączyć można z pandemią Covid-19.
- Saldo migracji na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2020 utrzymywało się na poziomie dodatnim. W 2020 r. saldo było najniższe i wyniosło 0,6.
- W gminie zauważalne jest starzenie się społeczności lokalnej. Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wzrósł z 13,6% w 2016 r. do 14,9% w 2020 r. (wzrost o 1,3 pp.). Mimo to wskaźnik jest korzystniejszy niż w powiecie lubińskim, gdzie odsetek osób starszych w 2020 r. wyniósł 20,5%.
- W latach 2016-2020 udział osób w wieku przedprodukcyjnym nieznacznie wzrósł (o 0,4 pp.) do poziomu 17,6%, natomiast odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym spadł o 3,4 pp. wynosząc 57,9% w 2020 r.
- W porównaniu do innych gmin (Radwanice, Grębocice, Lubin) gmina Rudna cechuje się niższym przyrostem naturalnym i saldem migracji oraz wyższym odsetkiem osób starszych.

Edukacja i kultura

- Od 2019 r. w gminie działa żłobek – w 2020 r. odsetek dzieci do lat 3 objętych opieką żłobkową wyniósł 16,7% (36 dzieci). W porównaniu do wybranych gmin, gmina Rudna charakteryzuje się najwyższym odsetkiem dzieci objętych opieką żłobkową.
- W 2020 r. liczba dzieci w wieku 3-6 lat objęta wychowaniem przedszkolnym wynosiła 303, natomiast odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wyniósł 89,6%, tj. więcej niż w 2016 r. (85,0%).
- W latach 2016-2020 można zauważyć spadek współczynnika skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych – z 92,17% w 2016 r. do 90,10% w 2020 r. W 2020 r. współczynnik ten był niższy w porównaniu do powiatu lubińskiego (99,12%) i województwa dolnośląskiego (95,92%).
- W latach 2016-2018 liczba czytelników bibliotek publicznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców była zdecydowanie wyższa niż w powiecie i województwie. W 2019 r. liczba ta gwałtownie spadła, osiągając w 2020 r. poziom 74 – mniej niż w powiecie (88 na 1 000 mieszkańców) i województwie (122 na 1 000 mieszkańców).

- W analizowanym okresie liczba wypożyczeń księgozbioru w przeliczeniu na 1 czytelnika również zmalała – z 18,5 w 2016 r. do 12,5 w 2020 r. W 2020 r. wskaźnik ten był niższy niż średnia dla powiatu (20,1) i województwa (14,7).
- W 2020 r. na oświatę przeznaczono ponad 17,5 mln zł, co stanowiło najwyższy udział w wydatkach budżetu ogółem (26,7%), a na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego przeznaczono ponad 6 mln zł (9,3%).
- Gmina Rudna wyróżniała się zdecydowanie najwyższą frekwencją w wyborach samorządowych w 2018 r. na tle analizowanych gmin.

Pomoc społeczna

- Liczba beneficjentów pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zmalała o 32% w 2020 r. względem 2016 r., do poziomu 381 – to więcej niż w powiecie (189 na 10 tys. mieszkańców) i województwie (303 na 10 tys. mieszkańców). W 2020 r. wskaźnik ten był także wyższy w gminie Rudna niż w porównywanych gminach.
- W 2021 r. świadczenia przyznano 205 rodzinom – tak jak w 2016 r., jednakże liczba osób w rodzinach uległa zmniejszeniu z 531 do 440, co związane jest ze zmianą struktury rodzin potrzebujących pomocy. W 2016 r. świadczenia pobierały głównie rodziny z dziećmi (43%), natomiast w 2021 r. wzrósł odsetek emerytów i rencistów (20%).
- Wśród najczęstszych powodów przyznania pomocy społecznej w gminie Rudna znajduje się niepełnosprawność (79 rodzin) i bezrobocie (51 rodzin).

Przedsiębiorczość

- Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wzrosła z 498 w 2016 r. do 568 w 2020 r. (wzrost o 14,1%). Wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2020 r. wyniósł 729 – mniej niż w powiecie lubińskim (993) i województwie dolnośląskim (1 370).
- Wśród podmiotów gospodarczych dominują firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, głównie te zatrudniające 0-9 pracowników, które w 2020 r. stanowiły 95% wszystkich podmiotów.
- W analizie kondycji lokalnej gospodarki, w latach 2016-2020 zauważalna jest przewaga podmiotów nowo zarejestrowanych w stosunku do podmiotów wykreślanych. Dysproporcja pomiędzy liczbą podmiotów nowych (72 podmiotów) a wyrejestrowanych (37 podmiotów) w 2020 r. wynosiła 35 podmiotów.
- Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. ludności w latach 2016-2020 zwiększyła się o 15% osiągając w 2020 r. poziom 511.

- W przypadku fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w latach 2016-2020 nastąpił wzrost ich liczby o 4,3%, co jest zjawiskiem korzystnym. W 2020 r. ich liczba w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniosła 49. W 2020 r. gmina Rudna wyróżniała się najwyższym poziomem tego wskaźnika na tle wybranych gmin.

Rynek pracy

- W latach 2016-2020 zauważono spadek liczby osób pracujących z 1 466 w 2016 r. do 1 300 w 2020 r. (-11,3%). Liczba osób pracujących w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców także spadła o około 12%. W 2020 r. wskaźnik dla gminy Rudna (167) był znacznie niższy niż ten dla powiatu (223) i województwa (277), jednakże wyższy w porównaniu do wybranych gmin.
- Liczba osób bezrobotnych w 2021 r. (138) była o 41% niższa niż w 2016 r. (233), a wśród bezrobotnych zdecydowanie dominowały kobiety (71%). Udział kobiet bez pracy w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem w analizowanym okresie stopniowo ulegał zwiększeniu.
- Odsetek bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym spadł z 4,7% w 2016 r. do 3,6% w 2020 r. – to odsetek wyższy niż w powiecie (2,9%) lecz niższy niż w województwie (4,0%).

Finanse samorządowe

- Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły o 31%. W 2020 r. wartość tych dochodów była równa 9 164,89 zł. To zdecydowanie więcej niż w powiecie (6 409,84 zł) i województwie (6 461,10 zł).
- Pozytywnym zjawiskiem jest to, że w 2020 r. dochody gminy przewyższały wydatki o blisko 6 mln zł – w latach wcześniejszych z reguły występował deficyt budżetowy.
- W latach 2016-2020 dochody gminy wzrosły o 32%, a wydatki o 39%.
- Wskaźnik samofinansowania gminy, wskazujący stopień, w jakim gmina finansuje inwestycje środkami własnymi, wzrósł z 68,2% w 2018 r. do 200,9% w 2020 r. Wskaźnik ten może świadczyć zarówno o wysokim poziomie samofinansowania, jak i o niskim poziomie realizowanych inwestycji w stosunku do możliwości finansowych gminy.
- Wskaźnik obciążenia dochodów własnych obsługą zadłużenia w latach 2018-2020 wynosił 0%, zatem gmina nie jest obciążona finansowo. Natomiast udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem pozostawał na poziomie dodatnim (9,8% w 2020 r.), zatem gmina ma możliwości finansowania nowych inwestycji.
- W analizowanym okresie wśród źródeł dochodów dominowały dochody własne, stanowiące w 2020 r. niemal 68%. W przypadku dochodów własnych na pierwszym miejscu plasuje się

podatek od nieruchomości (56% dochodów) oraz podatek dochodowy od osób fizycznych (18%).

- Wśród wydatków gminy w 2020 r. dominowały wydatki na oświatę i wychowanie (27%), rodzinę (19%) oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (13%).

Infrastruktura i ochrona środowiska

- Gmina posiada bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, z której korzysta niemal 100% mieszkańców, natomiast z sieci gazowej w 2020 r. korzystało 83,6% ludności.
- Udział procentowy odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów w 2020 r. wyniósł 55,5% - był zatem znacznie wyższy niż w powiecie (36,5%) oraz województwie (36,1%). Był także najwyższy w porównaniu do wybranych gmin.
- Ilość zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych przypadających na 1 mieszkańca wzrosła o 28% w analizowanym okresie, w 2020 r. wynosząc 158,8 kg.
- W 2020 r. zużycie wody z wodociągów w przeliczeniu na 1 korzystającego wyniosło 35,4 m³, podobnie jak w powiecie i województwie.

Wyniki badania mieszkańców

1. Zdecydowana większość mieszkańców jest zadowolona ze swojego miejsca zamieszkania. Około 90% badanych uważa, że gmina Rudna jest dobrym miejscem do życia. Zaledwie 8% ma odmienne zdanie na ten temat.
2. Struktura odpowiedzi dotyczących zmiany miejsca zamieszkania jednoznacznie wskazuje na atrakcyjność gminy Rudna. Niemal 84% ankietowanych w ciągu najbliższych 5 lat chce pozostać na terenie gminy.
3. Wśród najlepiej ocenianych aspektów życia w gminie na pierwszym miejscu znalazł się system odbioru odpadów komunalnych, następnie dostępność szkół oraz wysoka jakość obsługi w urzędzie gminy i innych placówkach gminy. Większość aspektów życia w gminie miała znaczną przewagę pozytywnych ocen.
4. Zdaniem ankietowanych słabymi stronami gminy są przede wszystkim kwestie takie jak: zbyt mała ilość ścieżek rowerowych, dostępność lokali gastronomicznych, jakość dróg, dostęp do usług medycznych oraz problemy komunikacyjne.
5. Wśród mocnych stron gminy wskazywanych przez respondentów znalazła się bogata oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna, prawidłowo funkcjonujący urząd gminy otwarty na mieszkańców oraz ogólny rozwój i potencjał gminy Rudna. Zdaniem ankietowanych największą wadą gminy jest słaba oferta komunikacji zbiorowej, zły stan techniczny dróg i zaniedbane pobocza.
6. Aspekty, które mieszkańcy wskazywali jako kwestie wymagające poprawy, pokrywają się z wymienionymi przez nich słabymi stronami gminy – w pierwszej kolejności wskazują na kwestie komunikacyjne, takie jak poprawa stanu technicznego dróg i rozwój oferty transportu publicznego.
7. Wśród problemów społecznych najmocniej zauważalny jest alkoholizm, zaśmiecanie okolicy oraz wandalizm. Na pierwsze dwa problemy wskazuje ponad 40% ankietowanych.
8. Sytuacja na lokalnym rynku pracy jest oceniana najczęściej jako średnia. Najgorzej ocenianym aspektem rynku pracy jest brak atrakcyjnej, „dobrej” pracy – niemal 1/3 ankietowanych ocenia go źle.
9. Społeczność gminy Rudna deklaruje aktywną postawę w przypadku utraty pracy – większość respondentów zdobywałaby nowe umiejętności lub dokształcała się w zakresie posiadanych już umiejętności. Tylko 10,6% zarejestrowałoby się jako osoba bezrobotna.
10. Najkorzystniejszym, według mieszkańców, kierunkiem rozwoju gminy powinna być gmina sprawna i funkcjonalna o silnej gospodarce lokalnej.

- 11.** Wśród respondentów dominowały osoby w średnim wieku, z wykształceniem średnim, pracujące. Najczęściej deklarowanym poziomem materialnym mieszkańców jest życie na średnim poziomie, jednakże warto zaznaczyć, że niewiele mniej ankietowanych uznaje swój poziom życia za dobry.

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT rozumiana jako S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia jest podstawowym narzędziem umożliwiającym diagnozowanie obecnej sytuacji danego podmiotu w kontekście planowania jego dalszego rozwoju.

Jako główne zalety tej metody należy wskazać:

- generowanie z otoczenia szans rozwoju oraz zagrożeń hamujących rozwój gminy, szczególnie w kontekście efektywnego wykorzystania lokalnego potencjału,
- diagnoza bliższego oraz dalszego otoczenia gminy,
- określenie mocnych punktów oraz wskazania jej słabych stron pod kątem zasobów,
- poznanie otoczenia konkurencyjnego.

Mocne strony	Słabe strony
→ Położenie w sąsiedztwie kilku miast będących ośrodkami gospodarczymi i kulturalnymi (Legnica, Lubin, Głogów, Leszno, Polkowice) → Położenie w pobliżu drogi ekspresowej S3 będącej elementem międzynarodowej trasy E65 łączącej północną i południową Europę → Obecność dwóch linii kolejowych: nr 273 relacji Wrocław – Szczecin, nr 289 Legnica – Rudna Gwizdanów → Walory przyrodnicze gminy – położenie w Dolinie Odry i Wzgórz Dalkowskich, obszary objęte ochroną Natura 2000 i stosunkowo duża lesistość gminy (36%) → Przynależność do Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego → Członkostwo w Lokalnej Grupie Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich” - wzmacnianie współpracy międzygminnej w zakresie wspólnej promocji walorów przyrodniczych i możliwości uzyskania dofinansowania z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich → Obecność zakładów KGHM Polska Miedź S.A. zapewniających duże wpływy do budżetu gminy oraz miejsca pracy dla mieszkańców → Wzrost liczby mieszkańców i korzystne prognozy demograficzne – w latach 2016-2020 liczba mieszkańców wzrosła o 3,6%, prognozuje się dalszy wzrost mieszkańców o kolejne 6,5% w 2030 r. względem 2020 r. (do poziomu 8 298)	→ Monokultura gospodarcza, niedostateczna liczba miejsc pracy poza branżą przemysłu miedziowego → Starzenie się społeczności lokalnej → Niewykorzystany potencjał turystyczny związany z walorami przyrodniczo-krajobrazowymi oraz dziedzictwem kulturowym → Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna oraz liczba miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych → Niedostateczna liczba ścieżek rowerowych i brak zintegrowania z systemem ścieżek gmin ościennych → Zanieczyszczenie środowiska spowodowane przemysłem wydobywczym i zlokalizowaniem w gminie Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most” → Niezadowalający stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej → Nieaktualne zapisy i konieczność uchwalenia nowego Studium uwarunkowań kierunków i zagospodarowania przestrzennego → Niski poziom świadomości ekologicznej społeczności lokalnej

- Bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura wodno-kanalizacyjna – niemal 100% mieszkańców korzysta z tej infrastruktury
- Wzrost przedsiębiorczości wśród mieszkańców przejawiający się wzrostem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. ludności – w 2020 r. wyniosła 511 (o 15,1% więcej niż w 2016 r.)
- Bogata oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna – ponad 70% mieszkańców ocenia ją dobrze

Szanse

- Możliwości rozwoju i pozyskiwanie środków na inwestycje w ramach krajowych, europejskich, międzynarodowych funduszy zewnętrznych
- Dalsza działalność górnicza oraz rozwój przetwórstwa miedzi, realizowane przez KGHM Polska Miedź S.A., zapewniające utrzymanie miejsc pracy
- Atrakcyjne położenie inwestycyjne – w pobliżu kilku miast, obecność linii kolejowych na terenie gminy, trzech dróg powiatowych oraz położenie w pobliżu drogi S3
- Wzmocnienie atrakcyjności osiedleńczej poprzez poprawę i rozwój oferty transportu publicznego
- Zwiększenie dostępu do usług medycznych, ważnych szczególnie z uwagi na postępujące starzenie się społeczności lokalnej
- Budowa ścieżek rowerowych łączących poszczególne miejscowości w gminie
- Rozwój oferty mieszkaniowej zachęcającej młodych ludzi do osiedlania się na terenie gminy
- Realizowanie działań służących ochronie środowiska, mających na celu np. zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza, prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej

Zagrożenia

- Światowy kryzys wywołany konfliktem w Ukrainie
- Ryzyko gwałtownego wzrostu inflacji w kraju
- Sytuacja postpandemiczna i wynikające z niej konsekwencje społeczne i gospodarcze
- Zagrożenia naturalne - ryzyko powodziowe ze strony rzeki Odry oraz silne zagrożenie suszą
- Ryzyko uszkodzenia lub rozszczelnienia OUOW „Żelazny Most”
- Stopniowe ograniczanie zatrudnienia w zakładach KGHM Polska Miedź S.A., związane z wyczerpywaniem się rud miedzi w perspektywie najbliższych kilkudziesięciu lat
- Uzależnienie dochodów gminy od KGHM Polska Miedź S.A

II Założenia planistyczne

7. Wizja i misja rozwoju

Wizja i misja rozwoju to nieobowiązkowe elementy strategii rozwoju gminy. Jednakże zdecydowano się na ich umieszczenie w dokumencie w celu wskazania ogólnego kierunku działania oraz oczekiwanego stanu docelowego w perspektywie 2030 roku. Oba te elementy są wprowadzeniem do poziomu planów strategicznych oraz odnoszą się do kluczowych priorytetów i wyzwań stojących przed gminą.

WIZJA

Gmina Rudna łączy tradycję z nowoczesnością.

Jest miejscem przyjaznym do życia, zaspokajającym rosnące potrzeby i aspiracje mieszkańców, którzy tworzą zintegrowaną społeczność działającą na rzecz realizacji wspólnych działań.

Widoczna wielokulturowość oraz walory środowiska naturalnego stanowią o atrakcyjności turystycznej gminy, której znaczenie w strukturze gospodarki systematycznie wzrasta.

Położenie w Zagłębiu Miedziowym i posiadane zasoby sprawiają, że jest ona idealnym miejscem do inwestowania.

Zgodnie z hasłem promującym „Gmina Rudna łączy ludzi”, obszar gminy stanowi połączenie tradycji z nowoczesnością. Tradycje i widoczna wielokulturowość są wynikiem m.in. aktualnych procesów migracyjnych, jak również obecności w gminie ludności (oraz ich potomków) wysiedlonej po 1945 roku z Kresów Wschodnich, społeczności Łemków przesiedlonych z Podkarpacia w 1947 roku, jak również osób, które przyjechały na teren Zagłębia Miedziowego, w tym gminy Rudna, z całej Polski. Z uwagi na ten fakt, kluczowe jest prowadzenie działań integrujących społeczność lokalną, jak również kultywowanie i promocja bogactwa kultur oraz tradycji widocznych w gminie. Mimo upływu lat takie działania są konieczne, szczególnie w kontekście nowych fal migracji. Jednym z filarów działań jest zakorzenianie społeczności lokalnej i wzmacnianie tożsamości lokalnej.

Dziedzictwo kulturowe jest istotnym zasobem gminy Rudna, na którym w dużej mierze może opierać swój rozwój. Oprócz niematerialnego dziedzictwa kulturowego, znaczenie odgrywa również dziedzictwo materialne, w szczególności zabytki. Wśród obiektów wpisanych do rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa można wskazać zespół miejski, kościół parafialny pw. Trójcy Świętej czy Parafialną Cerkiew Prawosławną pw. Podwyższenia Krzyża Świętego (wcześniej Kościół pw. św. Katarzyny), która jest jednym z najstarszych zabytków w okolicy. Dzisiejsza cerkiew na przestrzeni lat

wielokrotnie zmieniała właścicieli: od XVI wieku do 1694 roku oraz w latach 1707-1945 należała do ewangelików. W XVI w. przyjął w nim chrzest urodzony w Rudnej Johann Heermann, który był krzewicielem reformacji na Śląsku oraz w Wielkopolsce, a także poetą, pisarzem i pastorem ewangelickim. W 1947 roku, po licznych przesiedleniach ludności narodowości ukraińskiej i łemkowskiej, kościół został przystosowany do potrzeb tej społeczności i od tego czasu służy jako Prawosławny Kościół Parafialny.

Istotny zasób stanowi również dziedzictwo naturalne, w szczególności obszary chronione, jak również elementy geologiczne m.in. surowce naturalne, w szczególności rudy miedzi występujące na terenie gminy. Obszary cenne przyrodniczo położone są w dolinie Odry oraz na Wzgórzach Dalkowskich i stanowią istotny atut. W zakolu Odry zlokalizowany jest również użytek ekologiczny „Naroczycki Łęg”, który obejmuje zasięgiem obszar starorzeczy i łąk zalewowych w rejonie miejscowości Naroczyce i Chobienia. W granicach Gminy, wzdłuż rzeki Odry znajduje się również Obszar Natura 2000, tj. Obszar Specjalnej Ochrony ptaków „Łęgi Odrzańskie” (PLC 020002).

Wskazane elementy wpływają na wizerunek gminy, czyniąc ją atrakcyjną zarówno pod względem turystycznym, jak i osiedleńczym.

Gmina Rudna jest gminą zasobną, zapewniającą mieszkańcom wysoką jakość życia dzięki rozwiniętej infrastrukturze. Systematycznie wdrażane działania oraz prowadzone inwestycje sprawiają, że gmina staje się miejscem nowoczesnym, odpowiadającym na potrzeby społeczności lokalnej i idealnym do zamieszkania. Postęp widoczny jest nie tylko w kwestiach związanych z wymiarem przestrzennym i zwiększonym poziomem funkcjonalności, ale również w kwestii gospodarczej. Na terenie gminy zlokalizowana jest Huta Miedzi Cedynia¹, będąca jedną z nowocześniejszych walcowni, produkującą produkty z miedzi spełniające oczekiwania najbardziej wymagających klientów. Ponadto gmina jest miejscem atrakcyjnym do inwestowania z uwagi na jej położenie oraz rozwiniętą infrastrukturę. Wyzwaniem dla samorządu jest przede wszystkim utrzymanie wysokiego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy i jej mieszkańców poprzez odpowiednie wykorzystanie potencjału, jaki daje współpraca z KGHM Polska Miedź S.A., która prowadzi działalność związaną z przetwórstwem miedzi. Wysoki poziom rozwoju pomoże zminimalizować negatywne oddziaływanie zlokalizowanego na terenie gminy Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most”.

¹ <https://kgbm.com/pl/biznes/przetwarzanie/cedynia> [dostęp: czerwiec 2022 r.]

Misja gminy określa ogólny kierunek rozwoju, stanowi pewnego rodzaju cel nadrzędny, wyznacza priorytet na najbliższe lata.

MISJA

Misją Gminy Rudna jest zintensyfikowanie działań na rzecz integracji lokalnej społeczności i doskonalenia jakości oferowanych usług publicznych w gminie, jak również ochrona zasobów przyrodniczych oraz wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z zapisami wizji i misji rozwoju, kluczowe jest stworzenie warunków zarówno do życia, jak i prowadzenia działalności gospodarczej w gminie, prowadzenie kompleksowej polityki społecznej, ukierunkowanej na wzmocnienie poziomu integracji i kapitału społecznego, przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego. Istotne w tym kontekście jest prowadzenie polityki zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz adaptowanie do zmian klimatu i minimalizacja zjawisk oddziałujących negatywnych na środowisko naturalne.

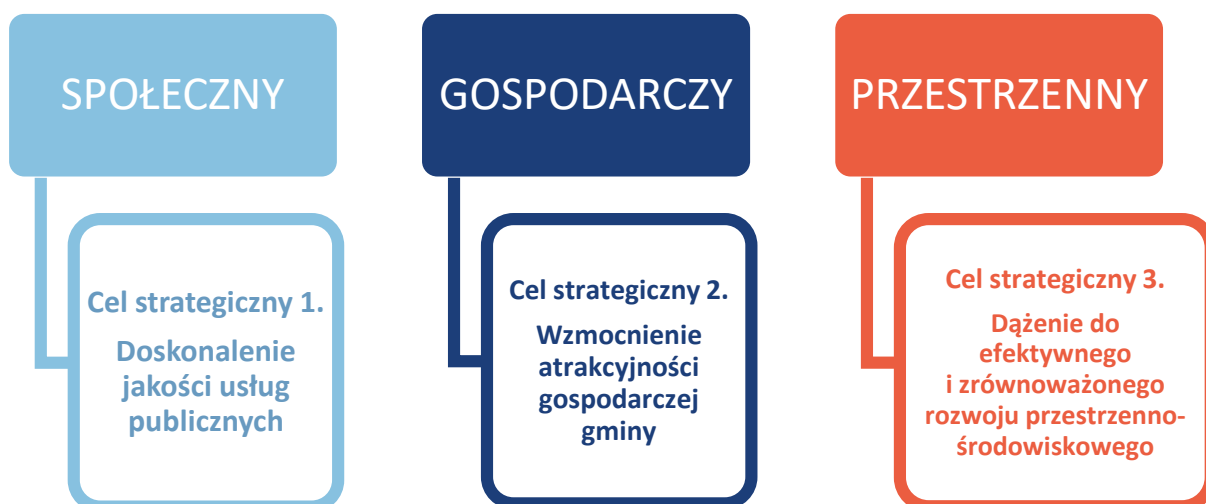
8. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Rozdział odnosi się do *przepisu Art. 10e. 3. 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

Bazę do formułowania celów strategicznych stanowią wnioski, które zostały wciągnięte podczas opracowywania diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy. Istotne z punktu widzenia formułowania założeń są również wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego wśród społeczności lokalnej. Wyniki pozwoliły na poznanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców związanych z dalszym rozwojem gminy Rudna. Wśród priorytetów respondenci wskazują rozbudowę sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy, poprawę stanu i jakości dróg wraz z rozbudową infrastruktury okołodrogowej czy usprawnienie funkcjonowania transportu zbiorowego. Szczególnie istotne, z uwagi na postępujące procesy starzenia się społeczności lokalnej, jest zwiększenie dostępności do usług medycznych w gminie. Głównym, najkorzystniejszym kierunkiem rozwoju według respondentów jest gmina sprawna i funkcjonalna oraz gmina silna gospodarczo. Warto zatem bazować na posiadanych potencjałach, związanych zarówno z dziedzictwem kulturowym, jak i bogactwem środowiska przyrodniczego, w celu rozwoju turystyki, jako elementu istotnie dywersyfikującego strukturę gospodarki lokalnej. Wyznaczone cele strategiczne odnoszą się do obligatoryjnych wymiarów planowania strategicznego, które wskazuje ustawa o samorządzie gminnym². Realizacja działań z zakresu trzech przedstawionych wymiarów pozwoli na kompleksowy rozwój gminy. Wymiary te przenikają się, a zdefiniowane w ich ramach cele strategiczne mają długofalowy charakter i określają ogólny kierunek postępowania, który należy obrać w celu osiągnięcia zaplanowanej w strategii interwencji. Poniżej przedstawiono cele strategiczne, wraz z przypisaniem ich do odpowiedniego wymiaru strategicznej interwencji.

² Art. 10e. ust. 3. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079)

W rankingu „Gmina dobra do życia” z 2021 r. opublikowanego w Serwisie Samorządowym PAP, gmina Rudna uzyskała 5 miejsce wśród gmin wiejskich³. Wynik ten wskazuje, że jakość życia w gminie jest na wysokim poziomie, a działania samorządu lokalnego, w szczególności skupiające się na zaspokojeniu zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej, charakteryzują się wysokim stopniem realizacji i skutecznością. Ranking ten stanowi niezależną ewaluację zarządzania gminą. Potwierdzają to również wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego na potrzeby opracowania strategii, w którym 90% badanych pozytywnie oceniło gminę Rudna jako miejsce do życia.

Gmina oferuje przede wszystkim bezpłatną opiekę przedszkolną dla wszystkich dzieci, placówki szkolne wyposażone w nowoczesny sprzęt, dobrą dostępność ośrodków zdrowia i usług medycznych, wysoki standard usług komunalnych i rozbudowaną infrastrukturę techniczną.

³samorząd.pap.pl/kategoria/gmina-dobra-do-zycia/wyniki

Determinantą rozwojową gminy, jak również elementem silnie wpływającym na jakość życia jej mieszkańców, jest obecność na jej terenie Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most” (OUOW „Żelazny Most”). Obecność zbiornika poflotacyjnego i jego dalsza rozbudowa powinny być kompensowane zintensyfikowaniem działań z zakresu polityki społecznej, w celu maksymalizacji zadowolenia mieszkańców, zaspokojenia ich potrzeb i rosnących aspiracji oraz utrzymania wysokiej jakości życia. Ponadto obserwowane zjawiska starzenia się społeczności lokalnej oraz rosnącej liczby ludności (i prognozowanym dalszym wzrostem) wskazują na konieczność rozwoju polityk sektorowych, m.in. senioralnej, ale również stworzenia oferty atrakcyjnej dla wszystkich grup mieszkańców. Ważne jest zapewnienie wsparcia osobom ze szczególnymi potrzebami poprzez rozwój pozainstytucjonalnych form opieki oraz wdrażanie usług indywidualnego transportu.

Warto również wzmacniać i wykorzystać potencjał istniejących instytucji, m.in. Centrum Kultury Gminy Rudna oraz świetlic wiejskich w celu stworzenia interesującej oferty dla różnych grup mieszkańców oraz umożliwienia ich integracji. Ważna jest promocja oraz aktywizacja mieszkańców, które przyczynią się do budowy kulturalnej tożsamości gminy i wzmacniania poziomu kapitału ludzkiego.

Prognozowany dalszy wzrost liczby mieszkańców determinuje również konieczność rozbudowy zasobu mieszkaniowego oraz integracji miejscowej ludności z ludnością napływową.

W gminie Rudna kluczowy jest systematyczny rozwój usług, poszerzanie oferty oraz prowadzenie dialogu z mieszkańcami, w celu sprawnego i szybkiego reagowania na ich potrzeby.

GOSPODARCZY

Cel strategiczny 2.

Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej gminy

Wpływ na poziom rozwoju oraz pozycję gospodarczą gminy Rudna ma rozwinięty przemysł miedziowy oraz zlokalizowanie na jej obszarze zakładu KGHM Polska Miedź S.A. Podmiot ten generuje miejsca pracy dla miejscowej ludności (jak również mieszkańców otaczających gmin) oraz zapewnia wysokie wpływy z podatków do budżetu gminy, co wpływa pozytywnie na poziom

rozwoju społeczno-gospodarczego. Oprócz złóż rud miedzi „Rudna”, „Lubin Małomice” oraz „Retków”, w gminie znajdują się również złoża kruszyw naturalnych „Brodowice” i „Kęblów I”.

Gospodarka gminy wiąże się głównie z wydobywaniem i przeróbką miedzi oraz silnie powiązana jest z Lubinem oraz innymi miastami Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Jednym z oddziałów KGHM jest Huta Miedzi Cedynia, czyli nowoczesna walcownia usytuowana w Orsku. Wydłużenie łańcucha produkcji wyrobów miedzi jest istotną szansą rozwojową. Jednakże wyzwaniem dla gminy jest widoczna monokultura gospodarcza i konieczność skupienia się na wykorzystaniu innych zasobów i potencjałów oraz rozwoju innych branż.

Wśród atutów gospodarczych można wskazać również układ komunikacyjny – drogi wojewódzkie (DW292, DW323), drogi powiatowe oraz niedawno zrewitalizowaną linię kolejową numer 273 Wrocław Główny - Szczecin Główny. Mocną stroną stanowi również bezpłatna komunikacja w gminie, która umożliwia dojazd do Lubina.

Samorząd oferuje uzbrojone grunty pod inwestycje, a gmina z uwagi na swoje położenie i walory jest miejscem atrakcyjnym pod kątem inwestycyjnym. Wyzwaniem jest stworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców oraz tworzenie miejsc pracy poza sektorem górniczym. Jest to szczególnie istotne z uwagi na migracje młodych mieszkańców do innych ośrodków. Budowa i promocja postawy przedsiębiorczej wśród młodzieży oraz wsparcie młodych mieszkańców przyczynią się do wzrostu gospodarczego.

Istotnym elementem, który mógłby wpłynąć na dywersyfikację struktury lokalnej gospodarki, jest rozwój tzw. turystyki jednodniowej. Gmina cechuje się wysokim potencjałem turystyczno-kulturowym. Liczne kościoły (m.in. Cerkiew Prawosławna Podwyższenia Krzyża Św. w Rudnej), pałace i parki stanowią element budujący atrakcyjność turystyczną. Jednakże potencjał ten jest słabo wykorzystywany z uwagi na niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę turystyczną. Istotne jest tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku w gminie. Uzupełnienie deficytów zagospodarowania turystycznego wpłynęłoby pozytywnie na rozwój turystyki i budowę wizerunku gminy.

Dywersyfikacja struktury gospodarczej w oparciu o rozwój turystyki i agroturystyki wraz z intensyfikacją działań promocyjnych pozwoliłaby na otwarcie się na nowe możliwości i wykorzystanie posiadanych zasobów.

Potencjałem, który może zostać wykorzystany nie tylko jako szlak transportu towarowego, ale również do funkcji turystycznej, jest rzeka Odra. W celu rozwoju turystyki wodnej na Odrze należy podjąć działania mające na celu rozwój bazy turystycznej i rekreacyjnej w jej rejonie, poprawę dostępności do rzeki w miejscach szczególnie chętnie odwiedzanych przez turystów, urządzenie parkingów. Szczególnym potencjałem w zakresie turystyki charakteryzuje się Chobienia, będąca drugą co do wielkości miejscowością w gminie.

PRZESTRZENNY

Cel strategiczny 3.

Dążenie do efektywnego
i zrównoważonego rozwoju przestrzenno-środowiskowego

Rosnąca liczba ludności i prognozowany dalszy wzrost populacji implikują potrzebę modernizacji infrastruktury publicznej. Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego w gminie Rudna jest wysoki, zatem obecna infrastruktura wymaga nie tyle co budowy i rozbudowy, co przede wszystkim usprawnienia i optymalizacji.

W szczególności warto skupić się na zwiększeniu i poprawie dostępności transportowej, poprzez budowę i modernizację dróg oraz infrastruktury okołodrogowej. Kluczowa jest również dalsza optymalizacja systemu transportu publicznego i usprawnienie układu komunikacyjnego.

Z uwagi na rosnącą liczbę ludności, ważne jest wskazanie dodatkowych terenów, które będą przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową. Wyznaczenie nowych terenów powinno uwzględniać uwarunkowania środowiskowe i bariery wynikające z objęcia części gminy formami ochrony przyrody. Należy dążyć do dopełnienia i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów i ograniczenia rozpraszania zabudowy. Istotne w tym kontekście jest zaktualizowanie dotychczas obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, którego zapisy są w dużej mierze nieaktualne i odbiegają od obowiązujących przepisów i standardów.

W zachodniej części gminy znajduje się obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (OUOW) „Żelazny Most”, służący do deponowania odpadów wydobywczych, które pochodzą z flotacji rud miedzi. Obecność składowiska, jak również prowadzona na terenie gminy działalność górnicza, stanowią istotne zagrożenie dla środowiska naturalnego. Negatywne oddziaływanie na środowisko oraz jakość życia mieszkańców polega na emisji zanieczyszczeń do powietrza, przesiąkaniu do gruntu nadosadowej wody, jak również emitowaniu w tym obszarze hałasu z maszyn. Skutki te są najbardziej uciążliwe dla mieszkańców wsi: Rudna, Rynarcice, Brodów, Bytków, Gwizdanów, Koźlice i Juszowice, zlokalizowanych w pobliżu obiektu. Wpływ na zanieczyszczenia powietrza i jego jakość mają również niezmodyfikowane systemy ogrzewania, które są przyczyną niskiej emisji, zauważalnej szczególnie w okresie jesienno-zimowym.

Skala oddziaływania zlokalizowanego w gminie zbiornika odpadów poflotacyjnych oraz potrzeba rozbudowy obiektu, warunkują zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy. KGHM Polska Miedź S.A. posiada na terenie gminy Rudna koncesję nr. 7/2013/p na poszukiwanie i rozpoznanie złóż rud miedzi „Retków-Ścinawa”, koncesję nr 5/2021/p na poszukiwanie złóż rud miedzi w obszarze „Kulów-Luboszyce” oraz koncesję nr 6/2019/p na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego „Nowe Miasteczko”. Prowadzone prace rozpoznawczo-poszukiwawcze w ramach wyżej wymienionych koncesji mają na celu zwiększenie bazy zasobowej i mogą potencjalnie doprowadzić w przyszłości do rozszerzenia działalności górniczej w tym regionie oraz do wzmocnienia atrakcyjności gospodarczej gminy Rudna. Negatywnym skutkiem inwestycji może być m.in. wylesienie i likwidacja ekosystemów leśnych, które są jednym z zasobów gminy i pokrywają 36% jej powierzchni.

Wyzwaniem jest zatem ograniczenie występowania potencjalnych konfliktów między istniejącą (i planowaną) działalnością górniczą, a pozostałymi funkcjami gospodarczymi w gminie.

Prowadzenie działań z zakresu ochrony przyrody oraz ograniczających zagrożenia dla środowiska związane z funkcjonowaniem przemysłu miedziowego stanowią jeden z priorytetów w wymiarze przestrzennym.

Gminę wyróżnia bogata struktura przyrodnicza, która jest jednym z zasobów atrakcyjnych do wykorzystania z punktu widzenia rozwoju turystyki. Na terenie gminy występują obszary prawnie chronione, wśród których można wymienić Obszary Natura 2000, tj. Obszar Specjalnej Ochrony ptaków „Łęgi Odrzańskie” (PLC 020002), czy rezerwat przyrody Skarpa Storczyków. Ponadto potencjał stanowi dolina Odry oraz krajobraz Wzgórz Dalkowskich. Warto skupić się zatem na ochronie bogactwa środowiska przyrodniczego i jego racjonalnym wykorzystaniu. Ochrona bioróżnorodności jest ważna również z uwagi na postępujący kryzys klimatyczny, z którym związane jest m.in. ryzyko wystąpienia powodzi, które w gminie Rudna (w jej wschodniej części) związane jest z przebiegiem rzeki Odry. Obszary zagrożenia powodzią, podobnie jak obszary chronione, stanowią ograniczenia w zagospodarowaniu i kształtowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

9. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Przedstawione poniżej kierunki działań służą do realizacji założonych celów strategicznych i stanowią ich uszczegółowienie. W ramach interwencji zaplanowanej w gminie Rudna wyróżniono cztery kierunki działania, których zakres przedstawiono w poniższych tabelach.

Kierunek działania 1. Prowadzenie kompleksowej polityki społecznej

Priorytet 1. Edukacja

- Upowszechnienie opieki żłobkowej i przedszkolnej
- Podnoszenie jakości i atrakcyjności nauczania w placówkach szkolnych
- Doposażenie klasopracowni w nowoczesny sprzęt (m.in. komputery, tablice interaktywne) oraz wykorzystywanie nowoczesnych technologii w procesie nauczania
- Wzmacnianie kompetencji kluczowych wśród dzieci i młodzieży

Priorytet 2. Pomoc społeczna

- Rozwój usług społecznych
- Stworzenie punktu pomocy psychologicznej
- Zwiększenie oferty świadczeń zdrowotnych i prowadzenie aktywnej polityki prozdrowotnej

Priorytet 3. Kultura, sport i rekreacja

- Rozwój działalności Centrum Kultury Gminy Rudna
- Budowa, rozbudowa modernizacja i doposażenie świetlic wiejskich
- Ochrona i promocja najcenniejszych zabytków
- Stworzenie nowych i modernizacja istniejących terenów rekreacyjno-sportowych

Priorytet 4. Społeczeństwo obywatelskie

- Rozwój działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku jako miejsca aktywizującego i integrującego środowisko seniorów
- Wspieranie inicjatyw skierowanych na aktywizację kulturalną i sportową młodego pokolenia
- Wsparcie działalności i wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych
- Prowadzenie działań wzmacniających poczucie tożsamości gminnej wśród mieszkańców

Kierunek działania 2. Intensyfikacja rozwoju funkcji turystycznej i wzrost przedsiębiorczości

Priorytet 5. Gospodarka

- Rozwój przedsiębiorczości i budowa postawy przedsiębiorczej wśród mieszkańców
- Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości
- Rozwój e-usług publicznych, rozbudowa sieci światłowodowej i profesjonalizacja usług w instytucjach publicznych
- Aktywna współpraca z partnerami gospodarczymi, w tym przede wszystkim KGHM jako partnerem strategicznym
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, gminami i innymi podmiotami w zakresie wspólnego aplikowania o środki zewnętrzne
- Prowadzenie zintegrowanych działań w ramach przynależności do Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz realizacja działań wskazanych w Strategii Zintegrowanych Inwestycji terytorialnych Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027

Priorytet 6. Turystyka i promocja marki gminy

- Wykorzystanie potencjału turystycznego, tworzenie nowych ofert turystycznych, w szczególności w oparciu o Szlak Odry, Krainę Łęgów Odrzańskich, Rezerwat przyrody Skarpa Storczyków oraz użytek ekologiczny „Naroczycki Łęg”
- Prowadzenie działań na rzecz poprawy utrzymania szlaków turystycznych
- Promocja zdrowej żywności i lokalnych produktów
- Aktywna współpraca w zakresie prowadzenia działań promujących gminę i cały obszar Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego

Kierunek działania 3. Usprawnienie funkcjonowania, optymalizacja i systematyczna modernizacja infrastruktury publicznej

Priorytet 7. Infrastruktura liniowa

- Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci dróg gminnych
- Budowa obwodnicy Rynarcic
- Współpraca z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich w zakresie poprawy infrastruktury drogowej
- Kontynuowanie prowadzonych działań lobbingowych na rzecz remontów dróg powiatowych, wojewódzkich oraz modernizacji linii kolejowych i innych obiektów infrastruktury kolejowej przebiegających przez teren gminy
- Poprawa stanu technicznego dróg gminnych poprzez ich remont/przebudowę
- Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury okołodrogowej (ronda, chodniki, przejścia dla pieszych, budowa progów zwalniających oraz radarowych wyświetlaczy prędkości)
- Budowa nowych miejsc parkingowych na terenie gminy
- Budowa ścieżek rowerowych

Priorytet 8. Mienie komunalne

- Modernizacja sieci kanalizacyjno-wodociągowej

- Zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie poprzez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych
- Utworzenie nowych punktów oświetleniowych wraz z wymianą istniejącego oświetlenia drogowego na energooszczędne
- Rewitalizacja, rozbudowa cmentarzy, w tym budowa kolumbarium
- Budowa i modernizacja remiz strażackich wraz z zakupem nowego wyposażenia dla OSP

Priorytet 9. Instrumenty planowania przestrzennego

- Uchwalenie nowego, zaktualizowanego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego poprzez sukcesywne opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz zmianę/aktualizację planów miejscowych obecnie obowiązujących
- Likwidacja barier architektonicznych w przestrzeniach publicznych i budynkach użyteczności publicznej

Kierunek działania 4. Ochrona i wzmacnianie odporności środowiska naturalnego na zmiany klimatyczne

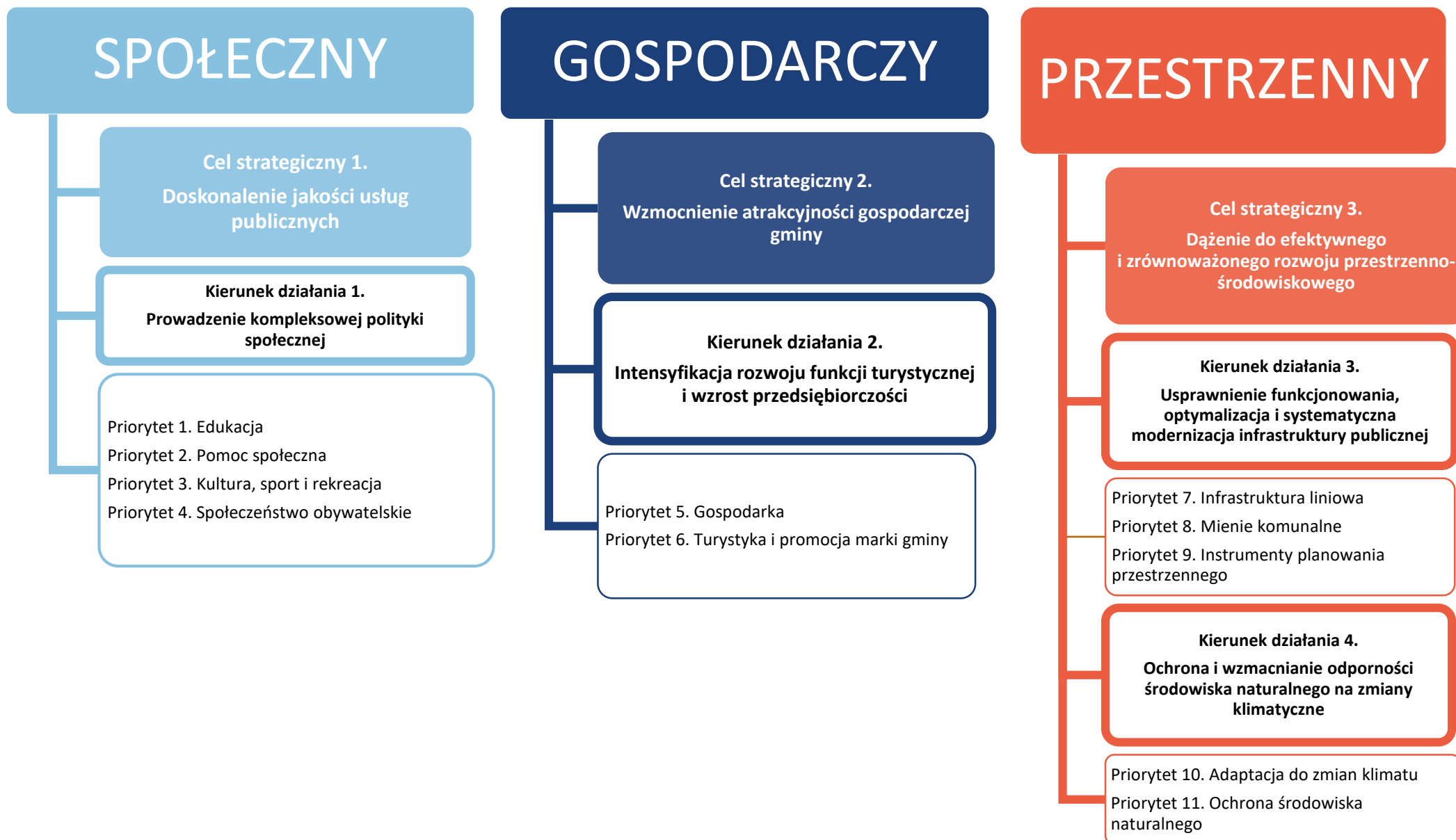
Priorytet 10. Adaptacja do zmian klimatu

- Tworzenie warunków do budowy farm wiatrowych, fotowoltaicznych, magazynów energii, stacji ładowania samochodów elektrycznych. Ponadto tworzenie warunków do rozwoju sieci elektroenergetycznej w regionie, w celu zwiększenia możliwości produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i jej dystrybucji.
- Modernizacja infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej na terenie Gminy
- Ochrona zasobów wodnych, promowanie małej retencji, budowa zbiorników retencyjnych
- Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w celu zwiększania świadomości ekologicznej wśród mieszkańców

Priorytet 11. Ochrona środowiska naturalnego

- Ochrona bioróżnorodności na terenach atrakcyjnych przyrodniczo
- Estetyzacja przestrzeni publicznych i zapewnienie czystości na terenie gminy
- Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej (w tym instytucji oświatowych) oraz infrastruktury związanej z oczyszczalnią oraz przepompowniami ścieków z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii
- Prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła na ekologiczne

10. Schemat ilustrujący założenia planistyczne

11. Rezultaty planowanych działań

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 3) *oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583) o samorządzie gminnym.

L.p. kierunku działania	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2020)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
1.	Prowadzenie kompleksowej polityki społecznej	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	16,7%	wzrost	BDL GUS
		Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	87,4%	wzrost	BDL GUS
		Współczynnik skolaryzacji netto	90,10%	wzrost	BDL GUS
		Budowa Dziennego Domu Pomocy Społecznej	0	1	UG Rudna
		Udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej	3,5%	wzrost	BDL GUS
		Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców	49	wzrost	BDL GUS
2.	Intensyfikacja rozwoju funkcji turystycznej i wzrost przedsiębiorczości	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	511	wzrost	BDL GUS
		Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości w gminie	0	1	UG Rudna
3.	Usprawnienie funkcjonowania, optymalizacja i systematyczna modernizacja infrastruktury publicznej	Drogi dla rowerów na 100 km ²	0,37	wzrost	BDL GUS
		Mieszkania na 1000 mieszkańców	307,8	wzrost	BDL GUS
		Aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków i zagospodarowania przestrzennego ⁴	-	1	UG Rudna
4.	Ochrona i wzmacnianie odporności środowiska naturalnego na zmiany klimatyczne	Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła	72	wzrost	UG Rudna
		Redukcja emisji CO ₂	472 185,8 kg/rok	wzrost	UG Rudna
		Wydatki w rozdziale 90005 - Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	876 981,56 zł	wzrost	BDL GUS

⁴ Aktualnie obowiązującym dokumentem planistycznym jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna zatwierdzone Uchwałą nr XXIV/240/2013 Rady Gminy Rudna z dnia 23 grudnia 2013 r. oraz zmienione Uchwałą nr XV132/2016 Rady Gminy Rudna z dnia 16 maja 2016 r. oraz Uchwałą nr XXVIII/280/2018 z dnia 20 kwietnia 2018 r. Konieczne jest jednak dostosowanie zapisów Studium do obowiązujących przepisów i uchwalenie nowego dokumentu.

III Wdrażanie

12. Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 8) *system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583) o samorządzie gminnym.

Realizacja strategii

- Przygotowanie projektu – Wójt Gminy Rudna przy współpracy struktur Urzędu Gminy Rudna (zmiana zapisów w dokumencie także w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców, organizacji społecznych oraz przedsiębiorców).
- Wybór zadań do realizacji w ramach Strategii – Wójt Gminy Rudna przy pomocy struktur Urzędu Gminy Rudna i instytucji samorządowych.
- Nawiązanie współpracy z partnerami dla realizacji działań i projektów wymagających zaangażowania innych organizacji i instytucji (administracji różnego szczebla, organizacji społecznych, przedsiębiorstw, innych instytucji otoczenia biznesu) oraz działania lobbingsowe na rzecz strategicznych kierunków rozwoju w wymiarze ponadlokalnym.
- Opracowanie rocznych i wieloletnich programów branżowych oraz inwestycyjnych, w ramach których realizowane będą założenia strategiczne – wyspecjalizowane komórki Urzędu Gminy Rudna oraz inne instytucje samorządowe (jednostki organizacyjne).
- Zatwierdzenie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań – merytoryczne komórki Urzędu Gminy w Rudnej, Rada Gminy.
- Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z kierunku działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej – Skarbnik, Wójt Gminy Rudna, Rada Gminy.
- Przygotowanie wniosków o uzyskanie finansowania zewnętrznego dla projektów wynikających z założeń strategii – Wójt Gminy Rudna, przy współpracy struktur Urzędu Gminy Rudna wraz z jednostkami organizacyjnymi
- Nadzór nad realizacją projektów, rozliczenia, raporty – merytoryczne komórki Urzędu Gminy Rudna.
-

Procedura monitorowania

- Monitoring bieżący będzie realizowany corocznie.
- Celem tej procedury jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów planowanych działań przyjętych do realizacji.
- Monitoringowi podlega katalog wskaźników umieszczonych w rozdziale 11. Rezultaty planowanych działań.
- Wynikiem corocznie prowadzonego monitoringu będzie zestawienie wskaźników dla poszczególnych kierunków działań, których realizacja podjęta w ramach każdego z celów strategicznych zapisanych w Strategii.

Ewaluacja

- Rekomenduje się przeprowadzenie co najmniej jednego przeglądu w okresie obowiązywania strategii.
- Wynikiem przeprowadzania przeglądu będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające podsumowanie zestawień wyników uzyskanych w ramach monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz kierunków działań.
- Ewaluacje mają na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie w jaki sposób założenia i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji).
- Raporty ewaluacyjne są prezentowane Radzie Gminy przez Wójta Gminy Rudna wraz z rekomendacjami korekt, aktualizacji oraz uzupełnienia zawartości dokumentu.

Aktualizacja dokumentu

- Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta Gminy Rudna.
- Przed podjęciem uchwały wymagane jest wydanie stosownej opinii przez komisję Rady Gminy Rudna.
- Decyzja o aktualizacji dokumentu dokonywana będzie przez Wójta Gminy Rudna we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy w Rudnej, które przedstawią ją do przyjęcia Radzie gminy.

Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

- Dokumenty wykonawcze powinny być napisane w możliwie przejrzystym języku, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie.
- Obowiązkowe jest oznakowanie dokumentu zgodnie z obowiązującymi zasadami.
- Przygotowanie dokumentu wykonawczego powinno zakończyć się w ciągu 12 miesięcy od jego zainicjowania.
- Obowiązkowo każdy dokument wykonawczy powinien zostać poddany konsultacjom.
- W każdym dokumencie wykonawczym powinno znaleźć się co najmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań niniejszej strategii.
- Każdy dokument wykonawczy musi posiadać przypisaną komórkę organizacyjną, jako wiodącą i odpowiadającą za całościową realizację oraz jej skutki.

13. Finansowanie strategii

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 9) *ramy finansowe i źródła finansowania* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583) o samorządzie gminnym.

W celu skutecznej realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030*, samorząd jako jej operator oraz inicjator, będzie poszukiwał wszelkich dostępnych źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić zaproponowaną w dokumencie wizję. Zasadnicze znaczenie dla sfinansowania Strategii ma przede wszystkim katalog środków publicznych, w tym:

- środki własne gminy,
- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki z budżetu województwa dolnośląskiego,
- Krajowe Programy Operacyjne,
- inne środki publiczne,
- środki z budżetu Unii Europejskiej, takie jak:
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS)
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)
 - Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE)
 - Fundusze Europejskie na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FEST)
 - Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ)
 - Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej
 - Fundusze Europejskie dla Rybactwa

Istotnym elementem finansowania interwencji rozwojowych są również środki prywatne, które mogą zostać wykorzystane do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

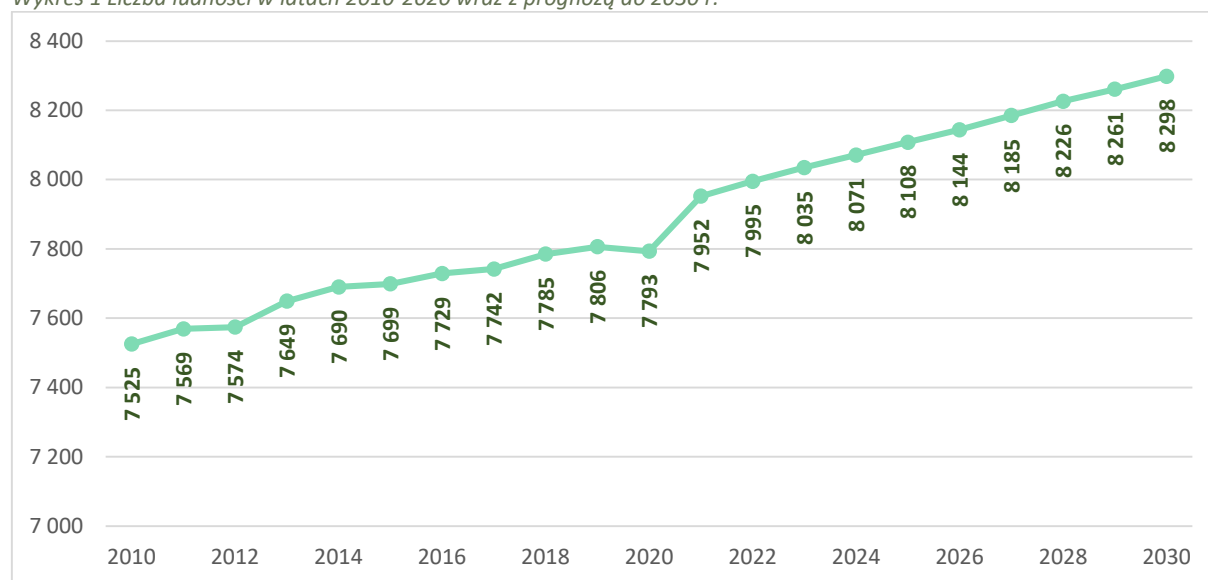
Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Analiza danych zastanych

Demografia

Liczba ludności gminy w latach 2010-2020 wzrosła o 3,6% - do 7 793 w 2020 r. Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego liczba ta nadal będzie wzrastać – o kolejne 6,5% w 2030 r. w stosunku do 2020 r. Liczba mieszkańców osiągnie wtedy poziom 8 298 osób.

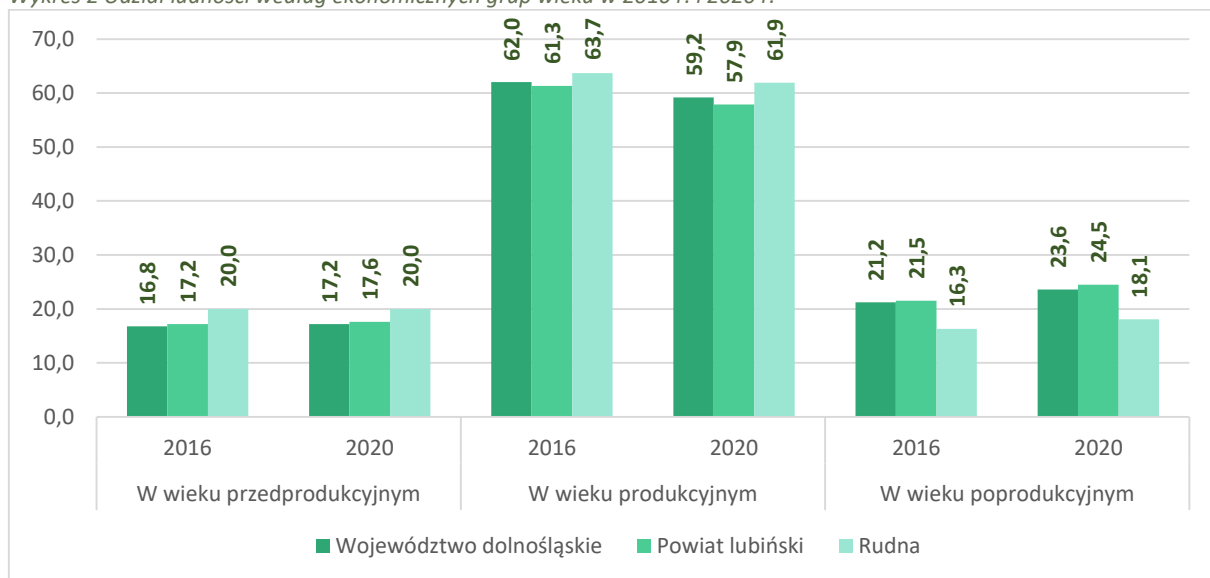
Wykres 1 Liczba ludności w latach 2010-2020 wraz z prognozą do 2030 r.

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Patrząc na strukturę ludności gminy, zauważa się wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym o 1,8 pp. więcej w 2020 r. w stosunku do 2016 r., który wyniósł w 2020 r. nieco ponad 18%. Odwrotnie jest w przypadku osób w wieku produkcyjnym – w tym samym czasie udział ten spadł o 1,8 pp. osiągając poziom niespełna 62%. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym pozostał bez zmian (20%).

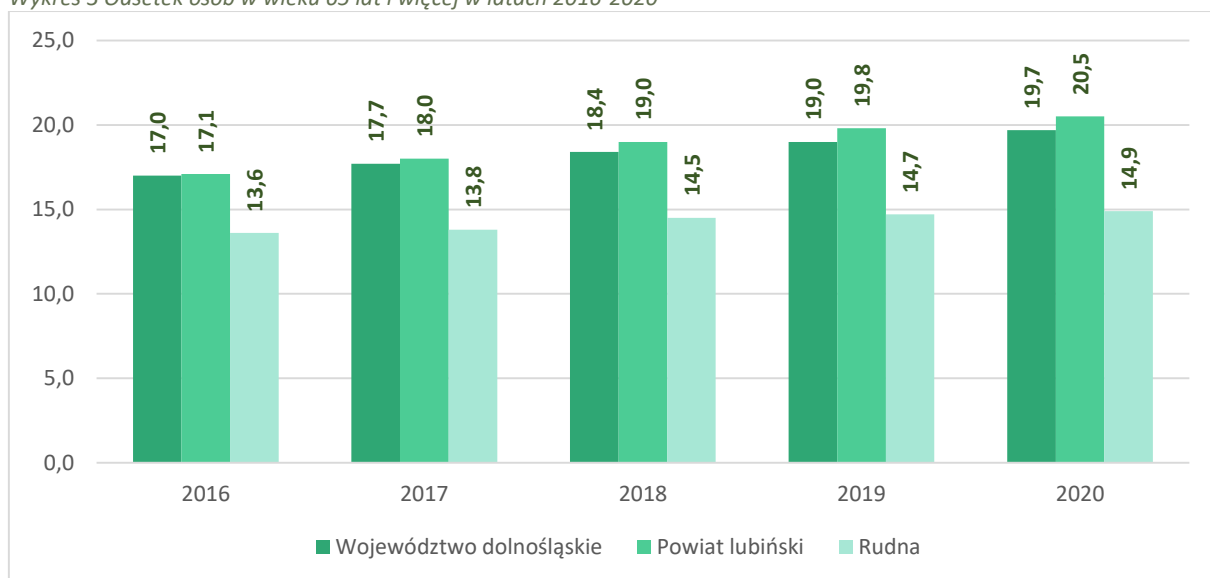
Wykres 2 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w 2016 r. i 2020 r.

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W 2020 r. odnotowano 1,3 pp. wzrostu odsetka osób w wieku 65 lat i więcej w stosunku do 2016 r. Odsetek ten był niższy w porównaniu do powiatu (20,5%) i województwa (19,7%), a jego wzrost w analizowanym okresie był najmniejszy. Zatem starzenie będące naturalną tendencją w kraju jest widoczne w gminie, lecz dynamika i skala zjawiska nie jest wysoka w porównaniu do powiatu lubińskiego i województwa dolnośląskiego.

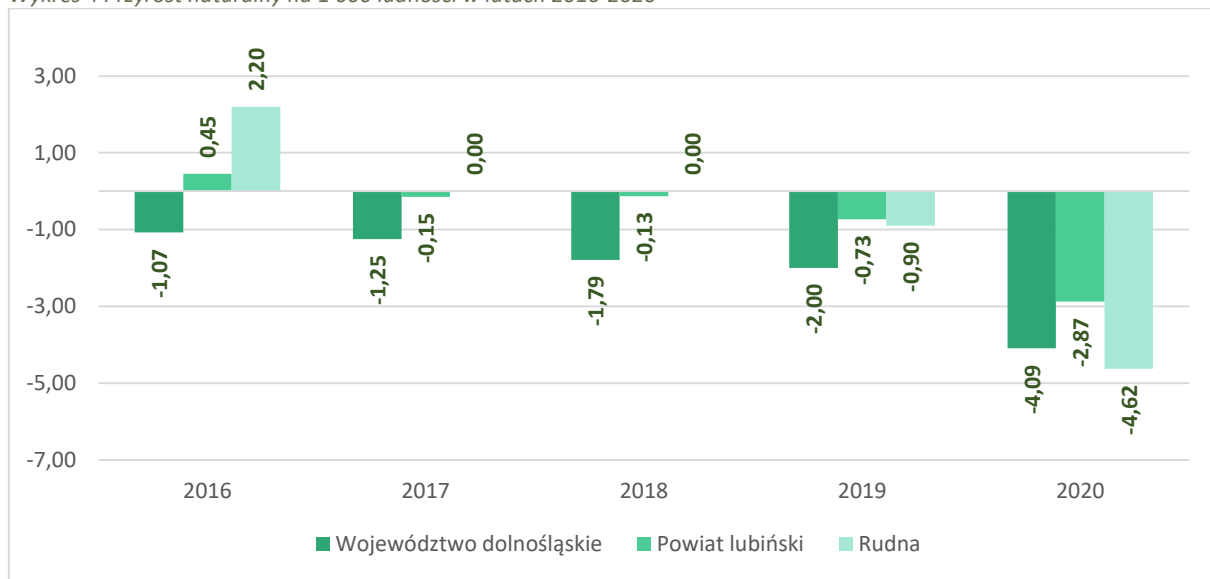
Wykres 3 Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie systematycznie spada, podobnie jak w powiecie i województwie. W 2020 r. dla gminy Rudna przyrost na 1 000 osób wyniósł -4,62 – mniej niż w powiecie (-2,97 na 1 000 osób) i województwie (-4,09 na 1 000 osób).

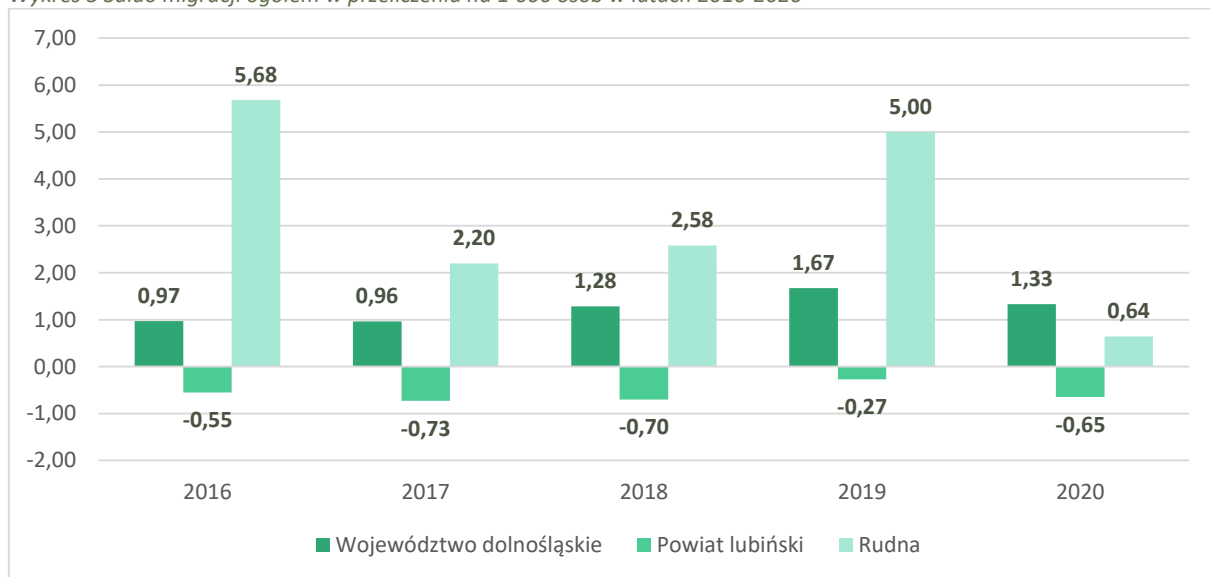
Wykres 4 Przyrost naturalny na 1 000 ludności w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Saldo migracji ogółem w przeliczeniu na 1 000 osób w latach 2016-2020 utrzymywało się na poziomie dodatnim. Najwyższe saldo migracji odnotowano w 2016 r. gdy wyniosło 5,68, natomiast najmniejsze wystąpiło w 2020 r. wynosząc 0,64 co spowodowane było prawdopodobnie sytuacją pandemiczną w kraju. Przez większość tego okresu saldo migracji przewyższało zarówno to w powiecie lubińskim jak i w województwie dolnośląskim, co może świadczyć o wysokiej atrakcyjności osiedleńczej gminy.

Wykres 5 Saldo migracji ogółem w przeliczeniu na 1 000 osób w latach 2016-2020

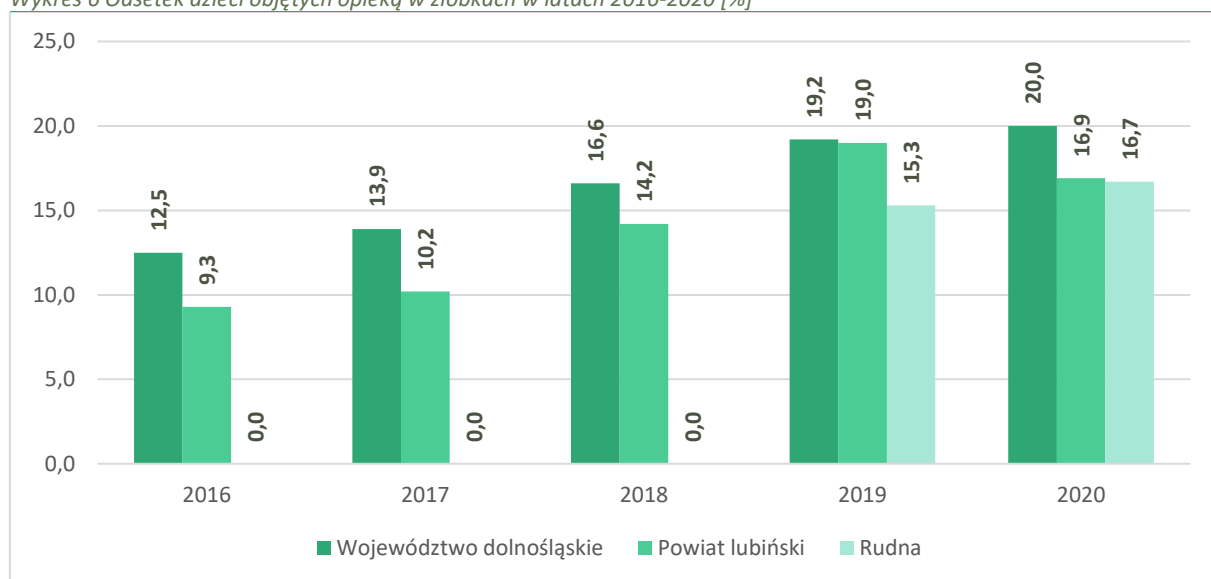
Źródło: dane GUS, 2022 r.

Edukacja i wychowanie

W 2020 r. w gminie funkcjonował jeden żłobek publiczny (działa od 2019 r.), dwa przedszkola publiczne (w Rudnej i Chobieni) oraz dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Rudnej, Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte w Chobieni, które są prowadzone przez gminę. Ponadto na terenie gminy znajduje się Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Rudnej prowadzony przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową w 2020 r. wyniósł 16,7%, mniej niż w powiecie lubińskim (16,9%) i województwie dolnośląskim (20,0%). W 2019 r. i 2020 r. do żłobka uczęszczało 36 dzieci.

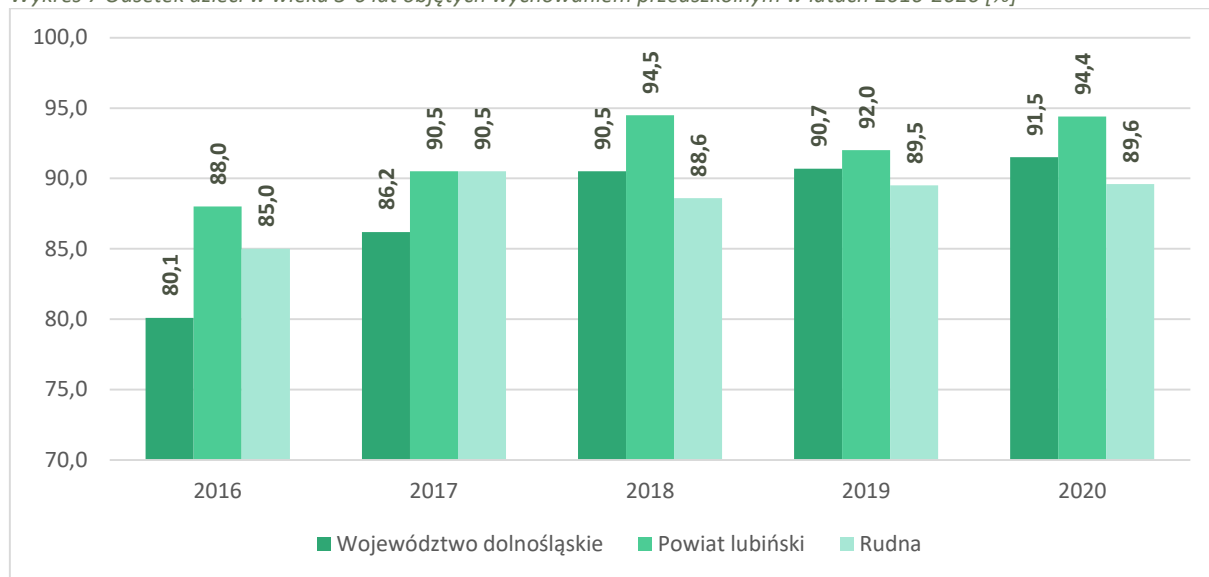
Wykres 6 Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w latach 2016-2020 [%]

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W analizowanym okresie odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wzrósł o 4,6 pp. do poziomu 89,6% w 2020 r. To mniej w porównaniu do powiatu (94,4%) i województwa (91,5%).

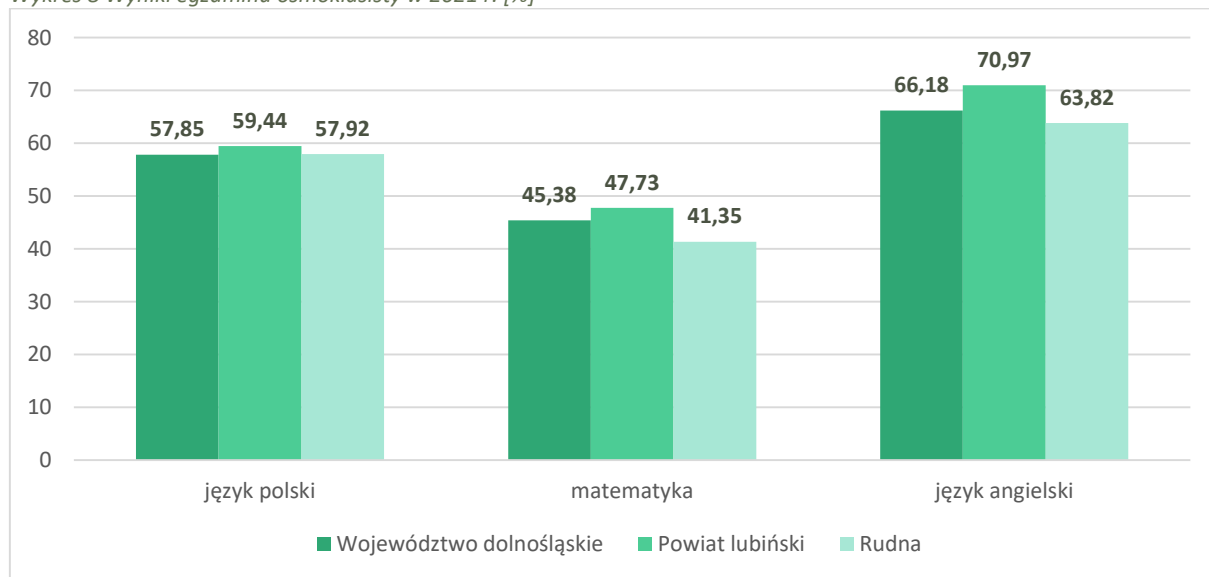
Wykres 7 Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2016-2020 [%]

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 r. w przypadku języka polskiego były zbliżone do średnich wyników dla powiatu i województwa. W przypadku egzaminów z matematyki i języka angielskiego wyniki wypadły gorzej dla gminy.

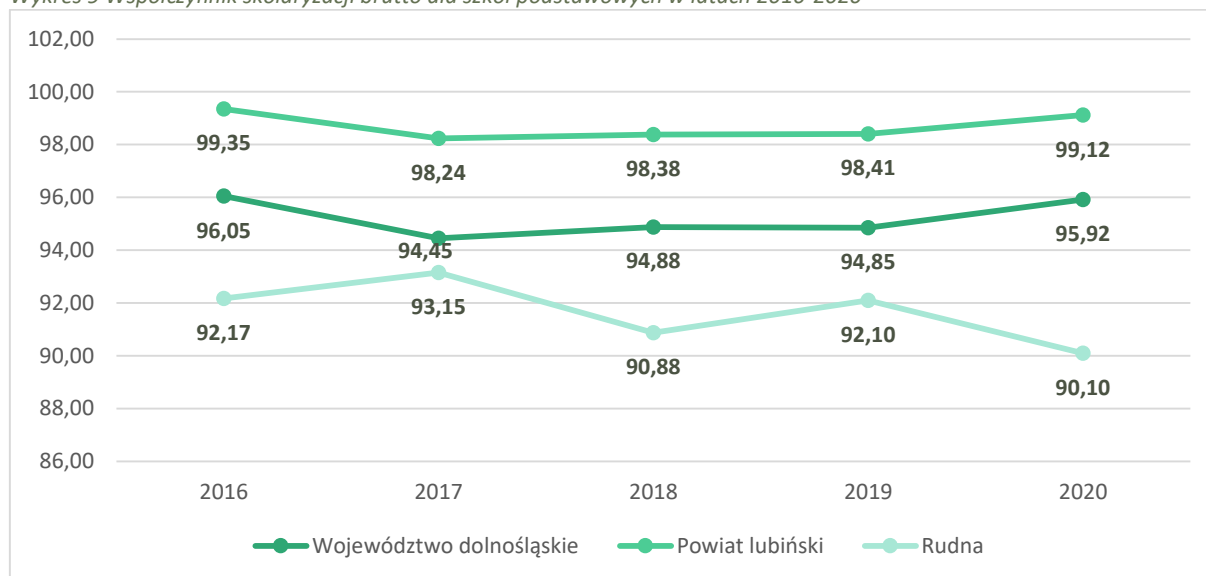
Wykres 8 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 r. [%]

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

Współczynnik skolaryzacji brutto w latach 2016-2020 ulegał wahaniom, jednakże można zauważyć tendencję spadkową – spadek o 2,07 pp. w 2020 r. w stosunku do 2016 r. W 2020 r. współczynnik ten wyniósł 90,1% - mniej niż w powiecie (99,12%) i województwie (95,92%).

Wykres 9 Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Pomoc społeczna

Głównym realizatorem zadań polityki społecznej w gminie Rudna jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczący różnego rodzaju świadczenia: rodzinne, socjalne, z funduszu alimentacyjnego oraz dodatki energetyczne i mieszkaniowe. Podmiot realizuje programy skierowane do osób z problemami, które są finansowane przez budżet gminy i państwa. W ostatnich latach ośrodek realizował programy takie jak:

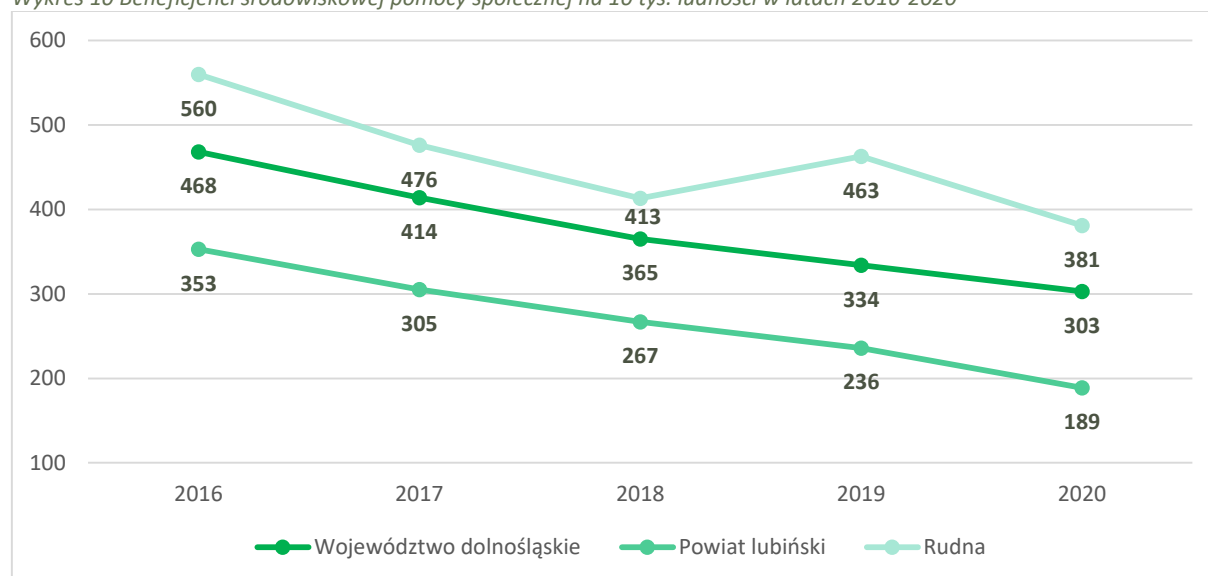
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Rudna na lata 2017-2022,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Rudna na lata 2016-2020,
- Gminny Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020,
- Program osłonowy w zakresie pomocy na zakup leków dla mieszkańców Gminy Rudna w latach 2019-2022,
- Pomoc Gminy Rudna w zakresie dożywiania w okresie obejmującym lata 2014-2020,
- Programy przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkomanii.

Głównym celem powyższych strategii było stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia dla osób potrzebujących pomocy, głównie rodzin z dziećmi, osób chorych oraz osób z niepełnosprawnością.

Patrząc na liczbę beneficjentów w przeliczeniu na 10 tys. ludności można zauważyć zmniejszenie wartości wskaźnika. W latach 2016-2020 wskaźnik zmniejszył się o około 32% do poziomu 381 na 10

tys. ludności – jest to więcej w porównaniu do wartości wskaźnika dla powiatu (189 na 10 tys. ludności) i województwa (303 na 10 tys. ludności).

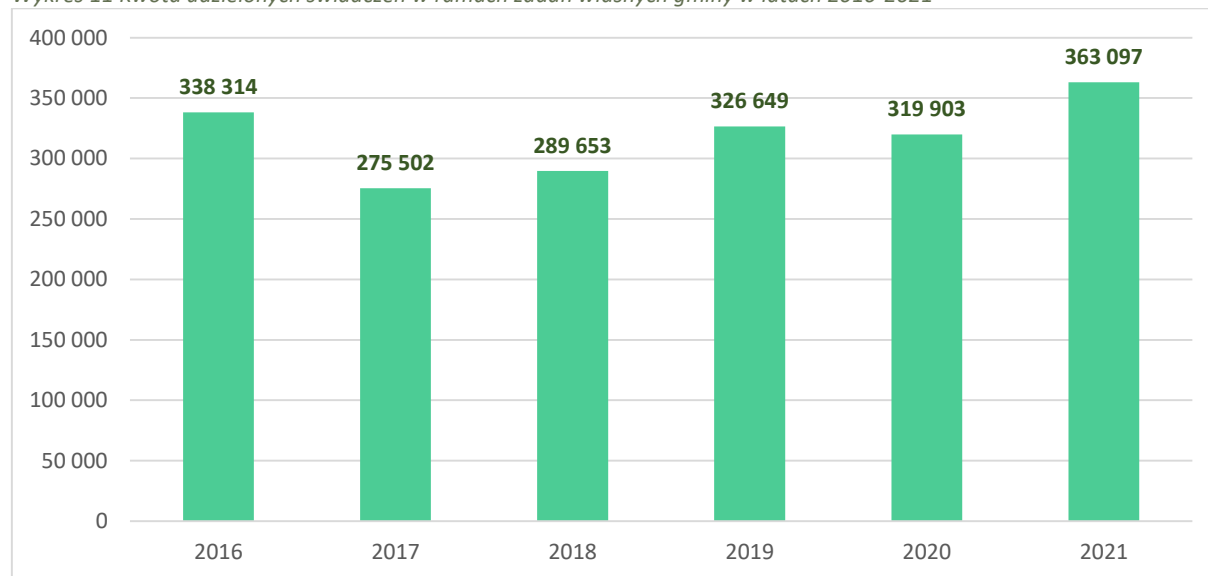
Wykres 10 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W 2020 r. kwota udzielonych świadczeń pomocy społecznej zmniejszyła się o 5,4% względem 2016 r. W 2021 r. odnotowano natomiast wzrost tej kwoty o 13,5% w porównaniu do 2020 r.

Wykres 11 Kwota udzielonych świadczeń w ramach zadań własnych gminy w latach 2016-2021

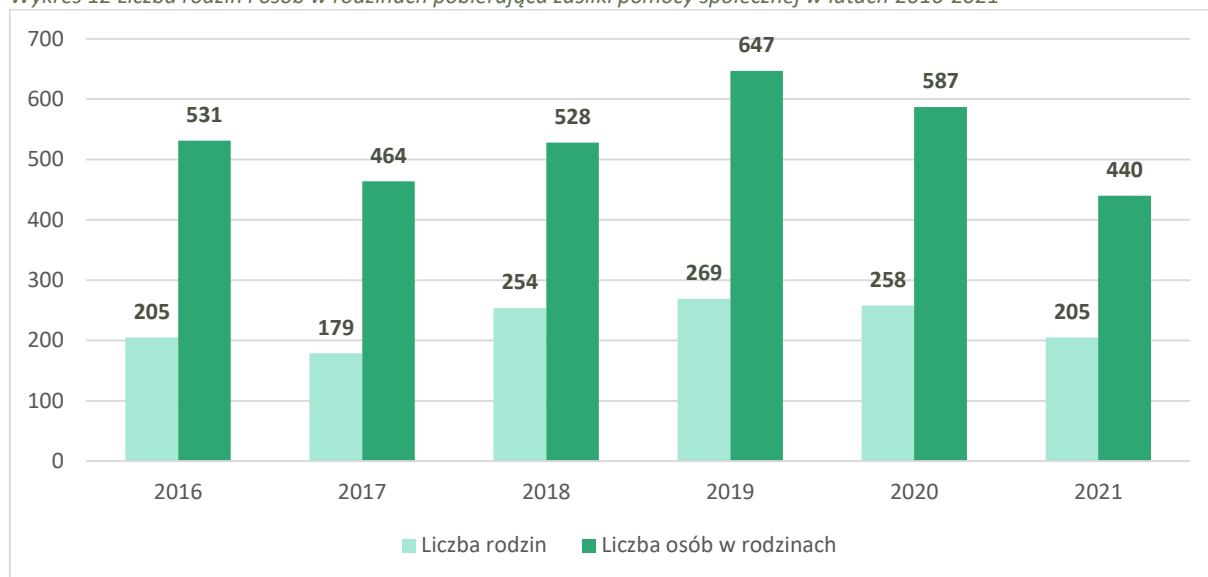

Źródło: dane GOPS w Rudnej.

W latach 2016-2019 liczba rodzin pobierających świadczenia z pomocy społecznej wzrosła o 31,2%, natomiast od 2019 r. do 2021 r. liczba tych rodzin zmniejszyła się o blisko 24% do poziomu z 2016 r. W 2021 r. względem 2016 r. liczba rodzin pozostała zatem bez zmian, jednakże liczba osób w rodzinach zmalała – o 17,1% do poziomu 440 osób. Związane jest to ze zmianą struktury rodzin objętych pomocą

społeczną – w 2016 r. większość stanowiły rodziny z dziećmi (43%), natomiast w 2021 r. większość potrzebujących stanowili emeryci i renciści (20%)

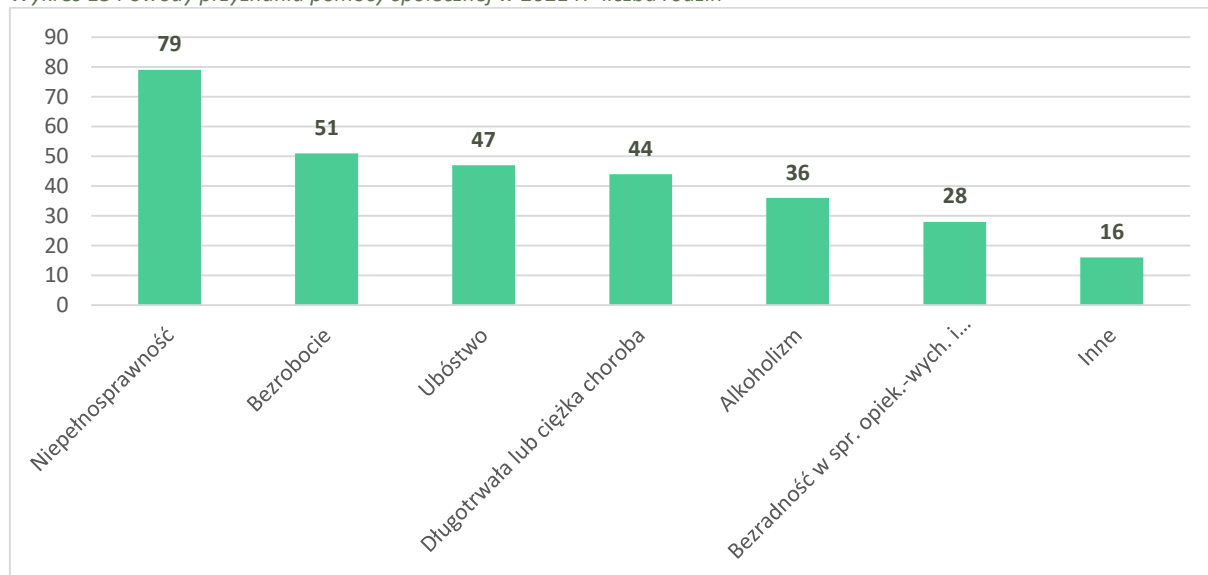
Wykres 12 Liczba rodzin i osób w rodzinach pobierająca zasiłki pomocy społecznej w latach 2016-2021

Źródło: dane GOPS w Rudnej.

W 2021 r. najczęstszą przyczyną przyznania zasiłków pomocy społecznej była niepełnosprawność, z czego skorzystało 79 rodzin, następnie bezrobocie (51 rodzin) i ubóstwo (47 rodzin).

Wykres 13 Powody przyznania pomocy społecznej w 2021 r.- liczba rodzin

Źródło: dane GOPS w Rudnej.

Kultura i dziedzictwo kulturowe

Główną instytucją kultury w gminie jest Centrum Kultury Gminy Rudna, powstała w 2021 r. z połączenia Centrum Kultury w Rudnej oraz Chobieńskiego Ośrodka Kultury. Centrum zostało założone w celu

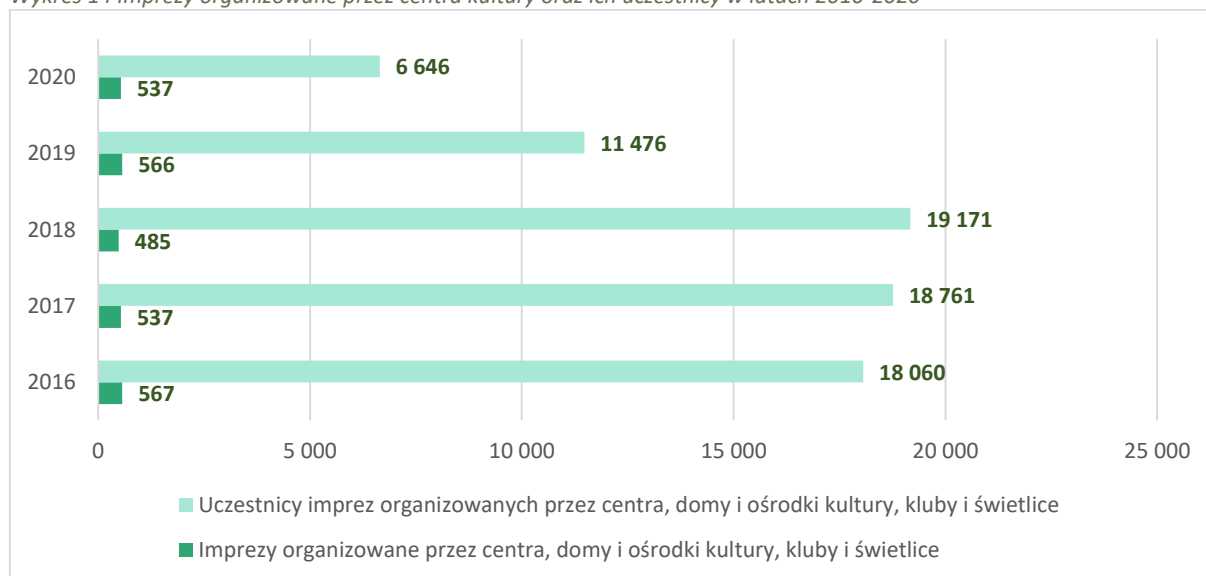
zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców oraz upowszechniania różnych dziedzin kultury. Oferta centrum jest zróżnicowana – działają tam m.in. zespoły folklorystyczne, taneczne, sekcja motocyklowa, zespół rockowy, pracownia ceramiczna, pracownia wikliniarska ŁOZINA, pracownia tkacka BARDO oraz różnego rodzaju koła zainteresowań. Ponadto centrum prowadzi różnego rodzaju zajęcia m.in. taneczne (taniec towarzyski, nowoczesny itd.), aerobik, warsztaty rękodzielnicze (szycie, wyplatanie makram, itp.), zajęcia informatyczne dla seniorów, robotyka i eksperymenty chemiczne dla dzieci, zajęcia wokalne i kursy języka angielskiego. Ponadto kultywowane są tradycje rzemieślnicze takie jak wikliniarstwo, tkactwo i garncarstwo.

Centrum Kultury jest organizatorem zajęć na Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Rudnej. Z bogatej oferty UTW mogą skorzystać wszyscy mieszkańcy w wieku 50 lat i więcej. Seniorzy mogą brać udział m.in. w wykładach popularno-naukowych, zajęciach informatycznych, sportowych. Ponadto seniorzy mają okazję uczestniczyć w wycieczkach, wyjazdach kulturalnych i spotkaniach z ciekawymi osobami. Zajęcia cieszą się dużą popularnością, a liczba ich uczestników wzrasta.⁵ Warto także wspomnieć, że udział osób będących członkami kół, klubów seniora lub UTW w ogólnej liczbie osób w wieku 60 lat i więcej utrzymuje się na wyższym poziomie niż średnia dla powiatu lubińskiego i województwa dolnośląskiego.

Liczba imprez organizowanych przez centra kultury w 2020 r. wyniosła 6 646, a więc zmalała o 5% w stosunku do 2016 r. Liczba uczestników tych imprez zmalała o ponad połowę (-63%), co związane jest głównie z trwającą ówczesnie pandemią COVID-19 i związanymi z tym ograniczeniami w liczbie uczestników imprez. Najwięcej imprez odnotowano w 2016 r. (567), a największą liczbę uczestników w 2018 r. (19 171).

⁵ <https://ckgr.pl/o-ckwir/uniwersytet-trzeciego-wieku/>

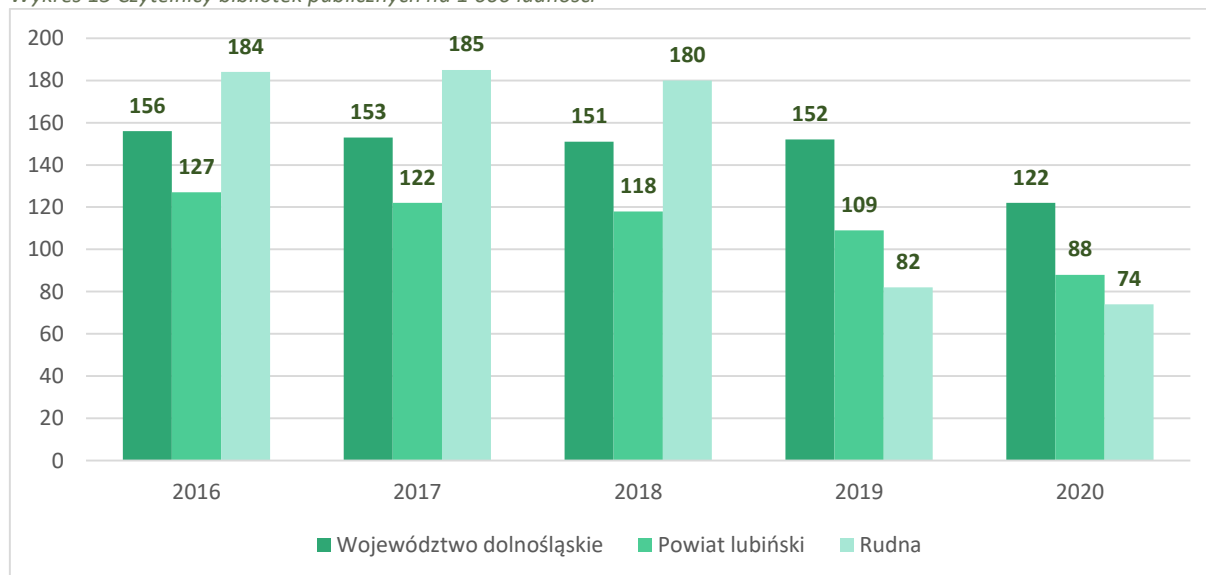
Wykres 14 Imprezy organizowane przez centra kultury oraz ich uczestnicy w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Wskaźnik liczby czytelników na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2017 utrzymywał się na podobnym poziomie, natomiast od 2018 r. zaczął gwałtownie spadać, wynosząc 74 w 2020 r. To mniej niż w powiecie lubińskim (88 czytelników na 1 000 mieszkańców) i województwie dolnośląskim (122 czytelników na 1 000 mieszkańców). Wskaźnik w latach 2016-2020 zmalał we wszystkich trzech analizowanych jednostkach, z czego największą dynamikę zmian zaobserwowano w gminie Rudna (60%).

Wykres 15 Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności

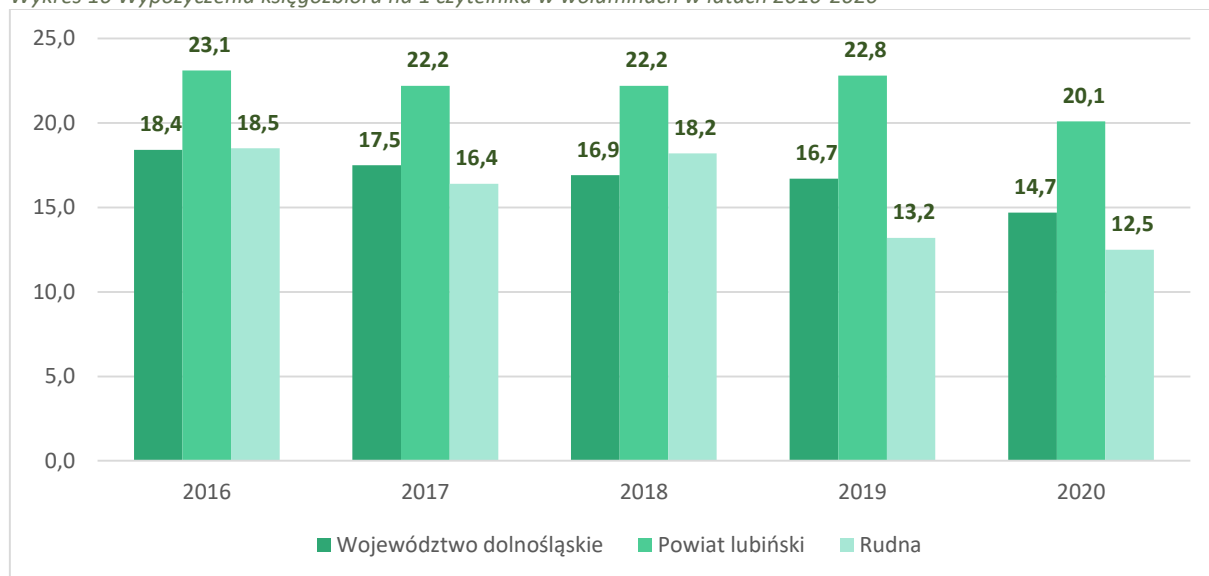

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W tym samym czasie zmniejszyła się także liczba wypożyczeń księgozbioru w przeliczeniu na 1 czytelnika w woluminach – o 32% w 2020 r. względem 2016 r. do poziomu 12,5. Wskaźnik ten jest

niższy porównując go do wartości dla powiatu (20,1 woluminów na 1 czytelnika) i województwa (14,7 woluminów na 1 czytelnika).

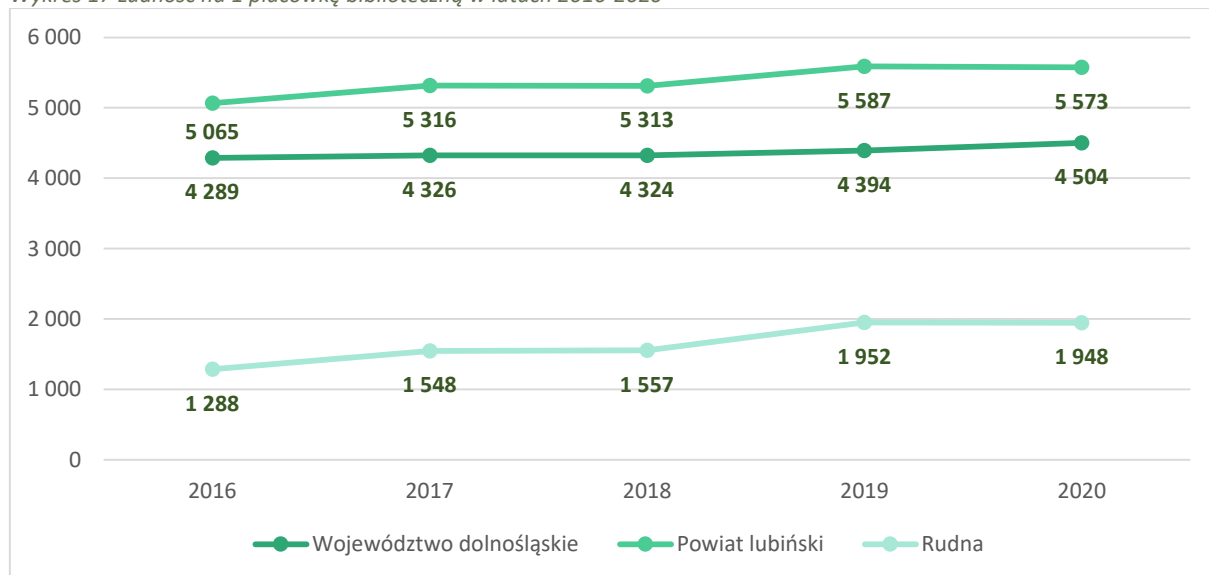
Wykres 16 Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W 2020 r. liczba ludności przypadająca na jedną placówkę biblioteczną wynosiła 1 948 – o 51% więcej niż w 2016 r. Jest to znacznie mniej w porównaniu do wskaźnika dla powiatu (5 573 osób na 1 placówkę) oraz dla województwa (4 504 osób na 1 placówkę).

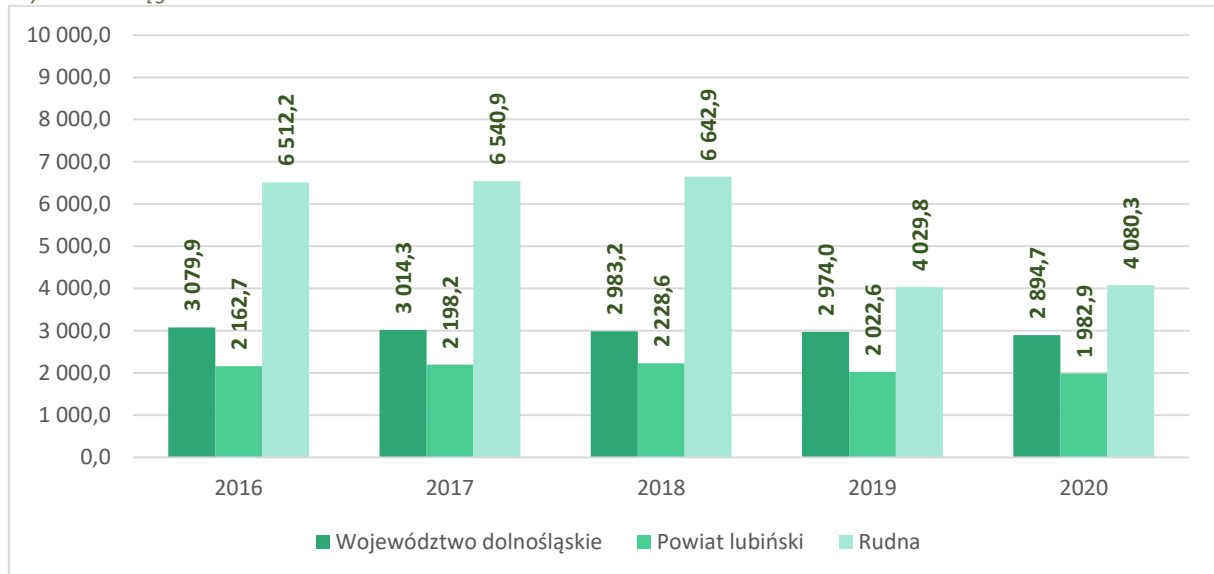
Wykres 17 Ludność na 1 placówkę biblioteczną w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W 2020 r. na 1 000 mieszkańców gminy Rudna przypadły 4 080,3 woluminy – znacznie więcej niż w przypadku wskaźnika dla powiatu (1 982,9 wolumina) i województwa (2 894,7 wolumina).

Wykres 18 Księgozbiór bibliotek na 1 000 ludności w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Kapitał społeczny

Gmina Rudna od wielu lat realizuje programy współpracy z organizacjami pozarządowymi. Co roku uchwalany jest program, którego celem jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami pożytku publicznego a Gminą Rudna. Współpraca odbywa się na zasadach:

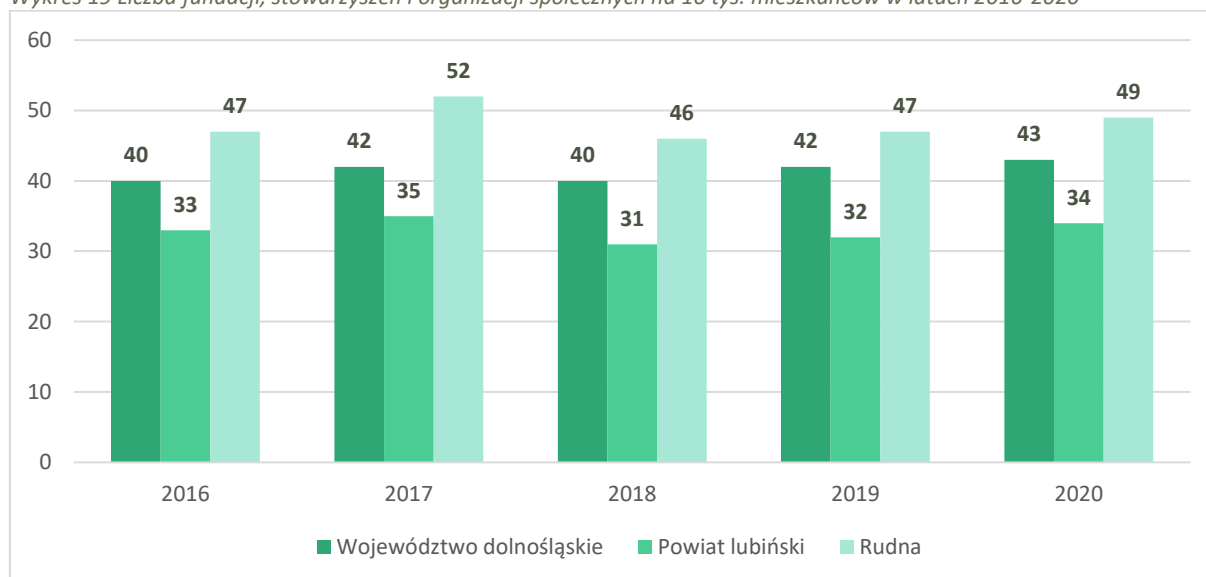
- Pomocniczości – oznacza, że Gmina wspiera działania zlecone organizacjom,
- Suwerenności – dotyczy wzajemnego poszanowania autonomii obu stron,
- Partnerstwa – uczestniczenie organizacji w rozwiązywaniu problemów mieszkańców gminy oraz wzajemna współpraca,
- Efektywności – wspólne dążenie do skutecznego osiągnięcia zakładanych celów i minimalizacji kosztów z tym związanych,
- Uczciwej konkurencji – oznacza, że organizacje są traktowane w sposób równy,
- Jawności działania – podejmowane działania opierają się na przejrzystości i jawności procedur.

W 2022 r. w gminie działało 36 fundacji, stowarzyszeń i organizacji. Ich liczba w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2020 r. wyniosła 49 - to więcej w porównaniu do powiatu lubińskiego (34) i województwa dolnośląskiego (43). W analizowanym okresie wskaźnik dla gminy Rudna wzrósł o nieco ponad 4%. W poniższej tabeli zestawiono fundacje, stowarzyszenia i organizacje działające na terenie gminy Rudna.

Tabela 4 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje działające na terenie gminy Rudna

Fundacje	Stowarzyszenia, w tym kluby sportowe
Fundacja Korzenie i Skrzydła	- Gminny Klub Sportowy "Sparta" Rudna - Stowarzyszenie Sportowe "Odra" Chobienia - Stowarzyszenie Sportowe "Błysk" Studzionki - Klub Sportowy "Skarpa" Orsk - Stowarzyszenie Gminny Klub Żeglarski „Marina” Chobienia - Karate Goju Ryu Shuseikan Chobienia - Uczniowski Klub Sportowy Karate Goju-Ryu Rudna - Uczniowski Klub Sportowy "Shark" Rudna - Uczniowski Klub Sportowy "Sparta" Chobienia - Stowarzyszenie Obamma Fight Team - Stowarzyszenie Pszczelarzy Zagłębia Miedziowego "Rudna" - Stowarzyszenie "Chobienia od Nowa" - Stowarzyszenie Nasza Rudna - Towarzystwo Przyjaciół Rudnej - Stowarzyszenie Grzybowa Góra - Stowarzyszenie "Kraina Sielskie Gawrony" - Stowarzyszenie Edukacyjne "Mostek".
Ochotnicze Straże Pożarne	
- Ochotnicza Straż Pożarna w Gwizdanowie - Ochotnicza Straż Pożarna w Rudnej - Ochotnicza Straż Pożarna w Górzynie - Ochotnicza Straż Pożarna w Chobieni - Ochotnicza Straż Pożarna w Orsku	
Inne	
Sekcja motocyklowa ISKRA przy Centrum Kultury Gminy Rudna	

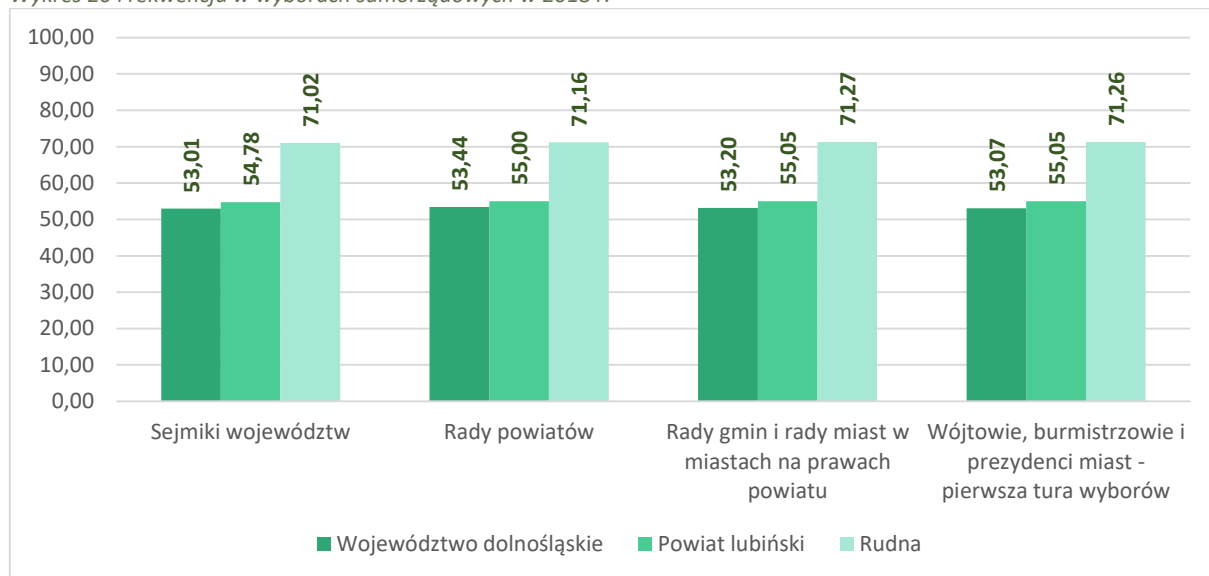
Wykres 19 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Wskaźnikiem, który świadczy o poziomie aktywności obywatelskiej mieszkańców, jest frekwencja w wyborach samorządowych. Według danych GUS w 2018 r. frekwencja ta w gminie Rudna była zdecydowanie wyższa we wszystkich czterech kategoriach w porównaniu do powiatu i województwa.

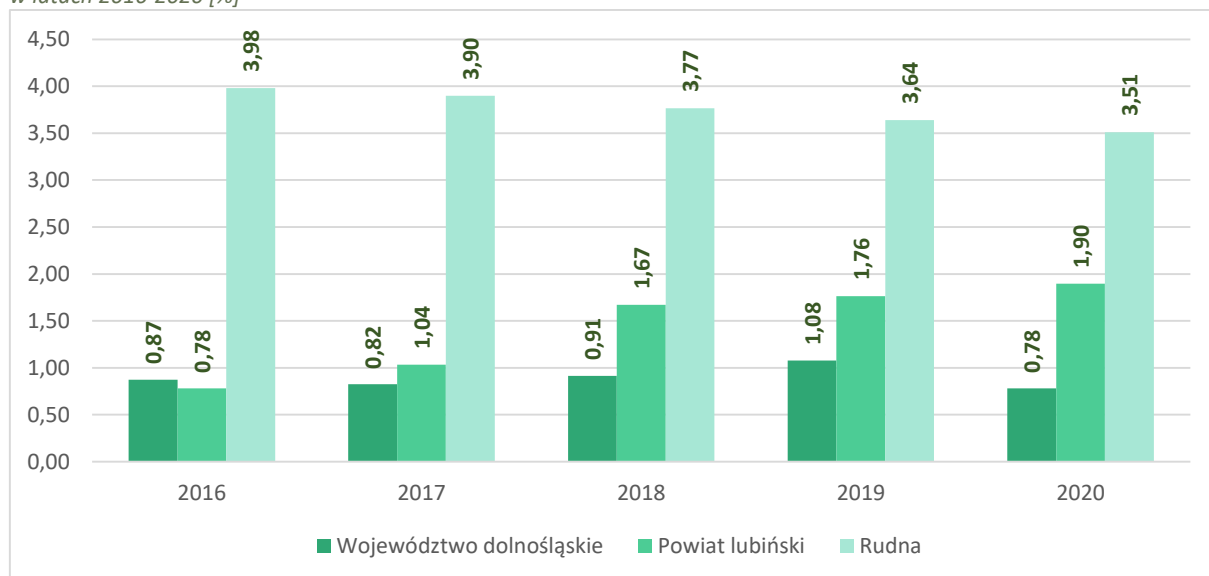
Wykres 20 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Analizując wskaźnik udziału osób będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej, można zauważyć dość wysoką aktywność seniorów zamieszkujących gminę Rudna. W 2020 r. odnotowano spadek wskaźnika w stosunku do 2016 r. o 0,47% osiągając wartość 3,51%, a zatem był to poziom zdecydowanie wyższy niż w powiecie lubińskim (1,90%) i województwie dolnośląskim (0,78%).

Wykres 21 Udział osób będących członkami kół, klubów seniora lub UTW w ogólnej liczbie osób w wieku 60 lat i więcej w latach 2016-2020 [%]

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Sport, rekreacja i turystyka

Gmina Rudna inwestuje w rozwój sportu i modernizację infrastruktury sportowej. Przy Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Rudnej zlokalizowany jest kompleks sportowy składający się z: sali gimnastycznej, krytej pływalni, siłowni, sauny oraz boisk sportowych z kortami tenisowymi. W 2021 r. wyremontowano większość kompleksu. Na terenie gminy zlokalizowanych jest także kilka innych pomniejszych boisk oraz trasy rowerowe.

W gminie działają także Ośrodki Sportu i Rekreacji, które znajdują się w miejscowości Chobienia oraz Rudna. Ponadto w Rudnej znajduje się Obiekt Sportowy „ORLIK”. W 2021 r. opracowano koncepcję modernizacji obiektu, który ma zostać gruntownie wyremontowany. Zakres planowanej inwestycji obejmuje m.in. modernizację siłowni plenerowej (już oddana do użytku), przebudowę trybun, w tym ich zadaszenie i oświetlenie, wymianę nawierzchni boiska, kortów oraz bieżni, wykonanie instalacji nawadniającej murawę boiska, instalacji solarnej, budowa murowanego grilla przy istniejącej wiacie oraz wykonanie nowego placu zabaw. Inwestycja ta jest realizowana w ramach projektu pn. „Przebudowa obiektu sportowego OSiR w m. Chobienia”, na który pozyskano dofinansowanie w wysokości 1,2 mln zł ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

W 2020 r. otwarto przystań nad rzeką Odrą w miejscowości Chobienia, która pozostaje w administrowaniu Centrum Kultury Gminy Rudna. Obiekt składa się z budynku socjalnego, magazynu na sprzęt wodny, altany widokowej i wiaty grillowej. Znajduje się tam także plac zabaw oraz teren rekreacyjny. Koszt inwestycji wyniósł około 2,5 mln zł.

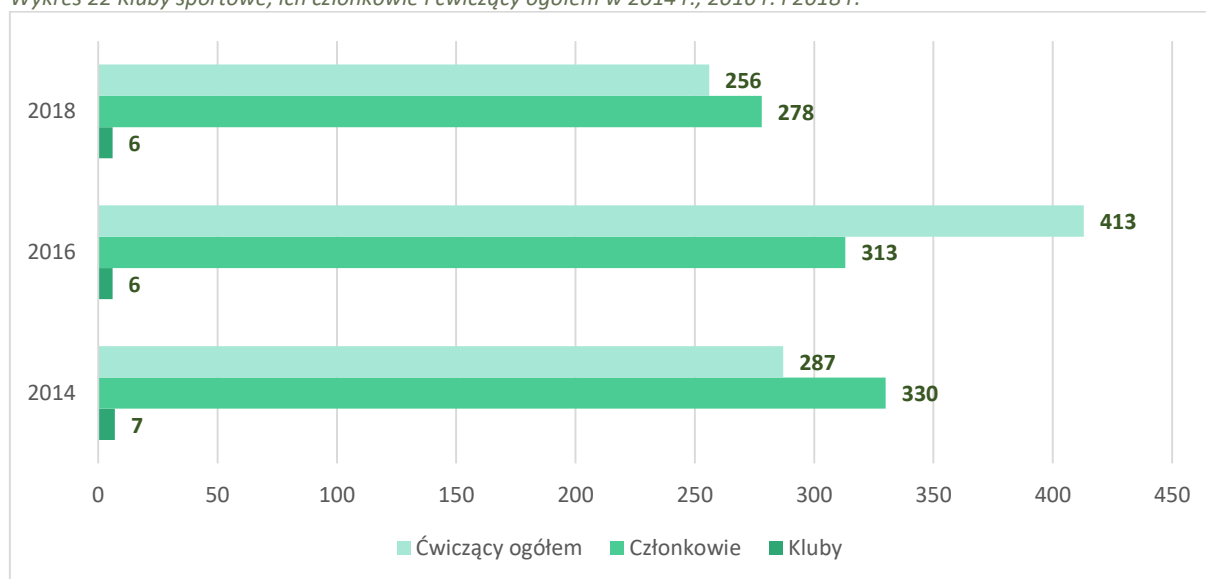
W gminie działa 10 klubów sportowych:

- Gminny Klub Sportowy SPARTA RUDNA
- Stowarzyszenie sportowe ODRA CHOBIEŃ
- Klub Sportowy SKARPA ORSK
- Ludowy Klub Sportowy PŁOMIEŃ NIESZCZYCE
- Stowarzyszenie sportowe BŁYSK STUDZIONKI
- Uczniowski Klub Sportowy SHARK RUDNA
- Uczniowski Klub Sportowy Karate GOJU RYU RUDNA
- Uczniowski Klub Karate GOJU RYU SHUSEIKAN CHOBIEŃ
- Sekcja motocyklowa ISKRA przy Centrum Kultury Gminy Rudna
- Stowarzyszenie OBAMA Fight Team

W 2021 r. oddano do użytku skatepark w Rudnej o powierzchni 495 m². Oprócz samej nawierzchni skateparku wraz z przeszkodami, zamontowano także ławki, kosze, stojaki na rowery i oświetlenie. Obiekt jest monitorowany. Inwestycję zrealizowano dzięki dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, a jej koszt wyniósł około 906 tys. zł.

Analizując dostępne dane za rok 2014, 2016 i 2018 można zauważyć spadek liczby członków klubów i osób ćwiczących w 2018 r. względem 2016 r. - o kolejno 16% i 11%. Liczba klubów spadła z 7 do 6.

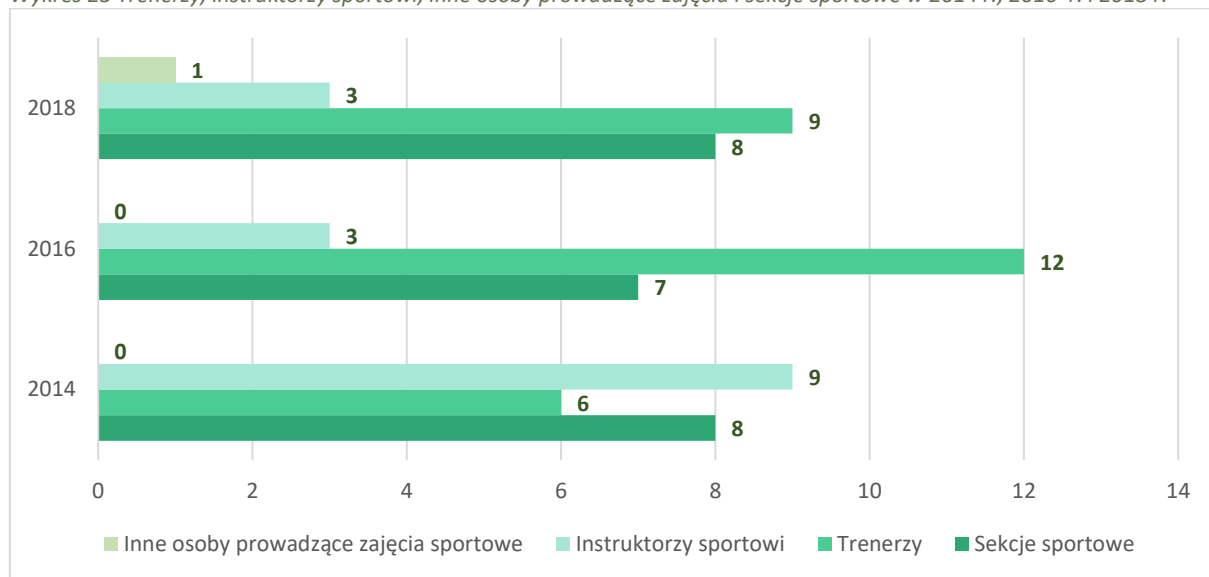
Wykres 22 Kluby sportowe, ich członkowie i ćwiczący ogółem w 2014 r., 2016 r. i 2018 r.

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W 2018 r. liczba sekcji sportowych wynosiła 8 – tyle samo co w 2014 r. W tym samym czasie liczba trenerów (9 w 2018 r.) i innych osób prowadzących zajęcia sportowe (1 w 2018 r.) wzrosła kolejno o 3 i 1. Liczba instruktorów sportowych spadła z 9 w 2014 r. do 3 w 2018 r.

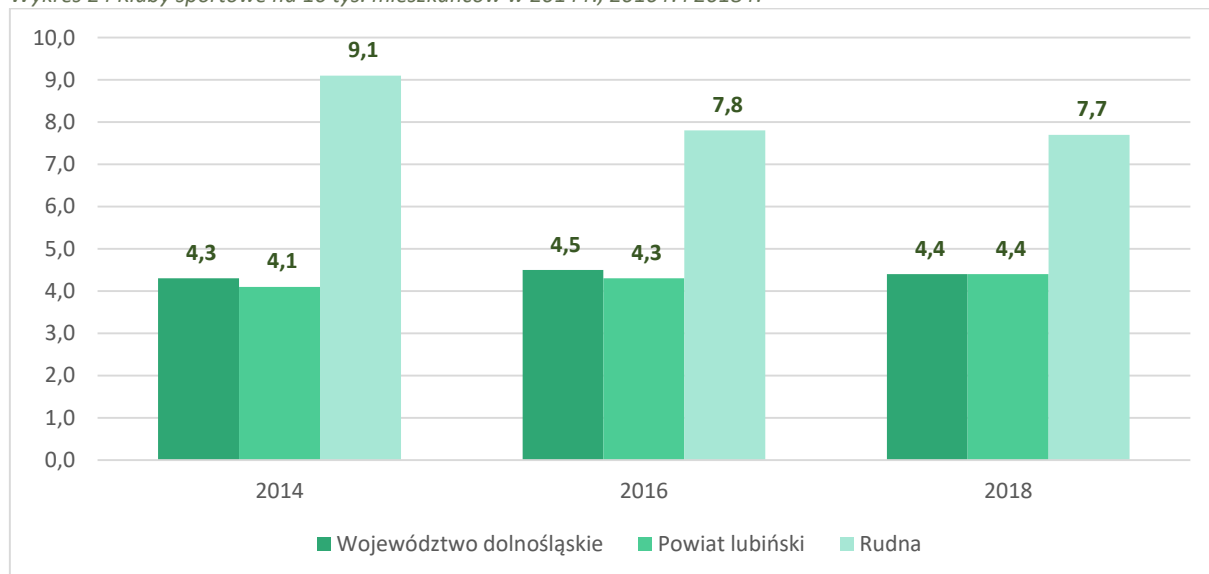
Wykres 23 Trenerzy, instruktorzy sportowi, inne osoby prowadzące zajęcia i sekcje sportowe w 2014 r., 2016 r. i 2018 r.

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Liczba klubów sportowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2018 r. spadła względem 2014 r. o 1,4 pp. i wyniosła 7,7 – to nadal więcej niż wskaźnik dla powiatu (4,4) i województwa (4,4). Wskaźnik gminny był wyższy we wszystkich trzech latach.

Wykres 24 Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców w 2014 r., 2016 r. i 2018 r.

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Współpraca z innymi władzami samorządowymi i otoczeniem gospodarczym

Na terenie Gminy Rudna od 2018 roku funkcjonuje powiatowy transport publiczny. Obecnie w ramach powiatowego transportu zborowego funkcjonują 3 linie: 113 na trasie Lubin – Rudna – Orsk, 123 na trasie Lubin – Juszowice – Rudna – Radoszyce – Chobienia oraz 133 na trasie – Lubin – Rudna – Górzyn – Chobienia.

W 2020 roku gmina Rudna udzieliła wsparcia finansowego Powiatowi Lubińskiemu w wysokości 169 331,71 zł na realizację publicznego transportu zbiorowego, na linii komunikacyjnej nr 113, na trasie Rudna – Lubin (przez Mleczno, Koźlice).

Wśród gmin partnerskich znajduje się niemiecka gmina Oybin, będąca niewielką miejscowością uzdrowiskową leżącą na pograniczu Niemiec i Czech. Umowa zawarta między gminą Rudna i Oybin stanowi podstawę współpracy służącej rozwojowi lokalnemu, promocji gmin oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć.

W 2019 r. gmina Rudna wraz z gminami Ścinawa, Prochowice, Chocianów i Gminą Miejską Lubin podpisała Porozumienie w sprawie współpracy dotyczącej opracowania wspólnej dokumentacji aplikacyjnej o dofinansowanie Projektu pn.: „Poprawa efektywności energetycznej poprzez wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie Gmin Legnicko-Głogowskiego Obszaru Interwencji”. W ramach Projektu w latach 2020 – 2022 gminy otrzymały dotację na wymianę źródeł ciepła dla mieszkańców.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo na terenie gminy zapewnia Komisariat Policji w Rudnej, który jest podległy Komendzie Powiatowej Policji w Lubinie. Według danych policyjnych ogólna liczba przestępstw w 2021 r. wzrosła o 7,3% względem 2016 r. Najwięcej wzrosła liczba przestępstw gospodarczych – o 700,0%. Spadła natomiast liczba przestępstw drogowych (-3,5%).

Tabela 5 Liczba przestępstw w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmian
Ogólna liczba przestępstw	177	166	140	142	211	190	7,3%
Przestępstwa kryminalne	33	43	32	42	56	37	12,1%
Przestępstwa gospodarcze	1	10	2	12	13	8	700,0%
Przestępstwa drogowe	57	61	46	28	59	55	-3,5%
Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	3	7	3	4	4	4	33,3%
Przestępstwa przeciwko mieniu	83	45	57	56	79	86	3,6%

Źródło: Komisariat Policji w Rudnej.

W 2021 r. liczba wypadków drogowych spadła o 25% w porównaniu do 2016 r. Spadła także liczba osób rannych w wypadkach – o 71%. Wzrosła natomiast liczba kolizji (2,7%). Liczba osób ginących w wypadkach utrzymuje się na niskim poziomie.

Tabela 6 Liczba zdarzeń drogowych w latach 2016-2021

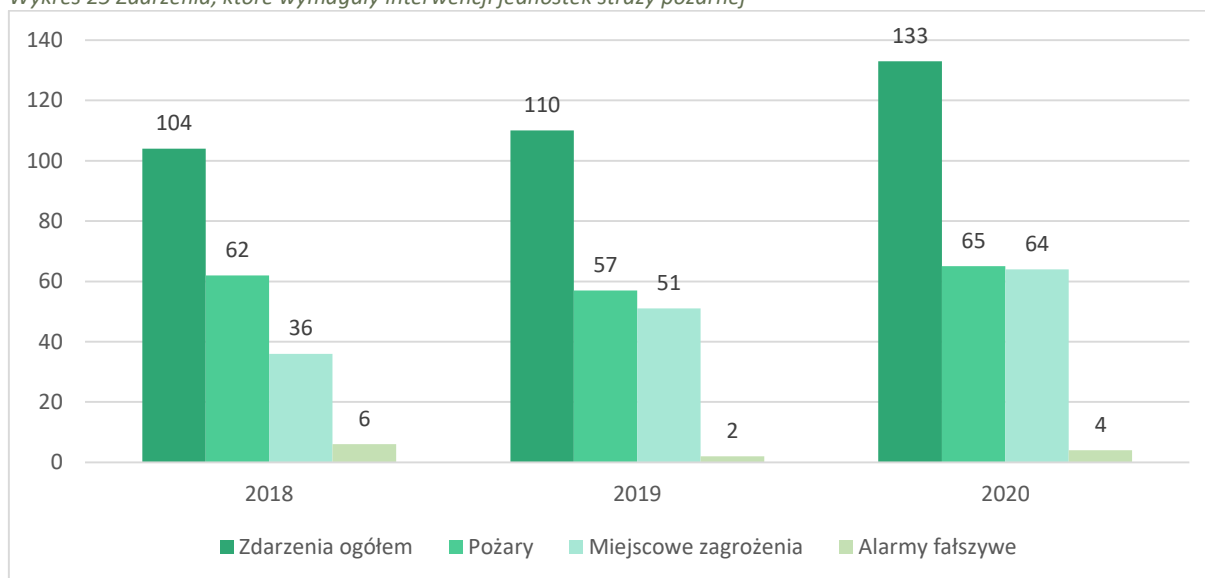
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmian
Wypadki	4	4	5	5	8	3	-25,0%

Kolizje	73	82	75	86	74	75	2,7%
Ranni	14	7	5	5	14	4	-71,4%
Zabici	0	0	2	1	1	1	100,0%

Źródło: Komisariat Policji w Rudnej.

Na terenie gminy Rudna działa pięć zastępów Ochotniczej Straży Pożarnej – w Rudnej, Gwizdanowie, Chobieni, Górzynie i Orsku. Według danych GUS w latach 2018-2020 liczba zdarzeń wymagających interwencji straży pożarnej wzrosła o prawie 28%. W tym okresie systematycznie rosła liczba miejscowych zagrożeń – w 2020 r. wzrosła o niemal 78% w porównaniu do 2018 r. Liczba pożarów także wzrosła (5%), natomiast zmniejszyła się liczba alarmów fałszywych (-33%).

Wykres 25 Zdarzenia, które wymagały interwencji jednostek straży pożarnej

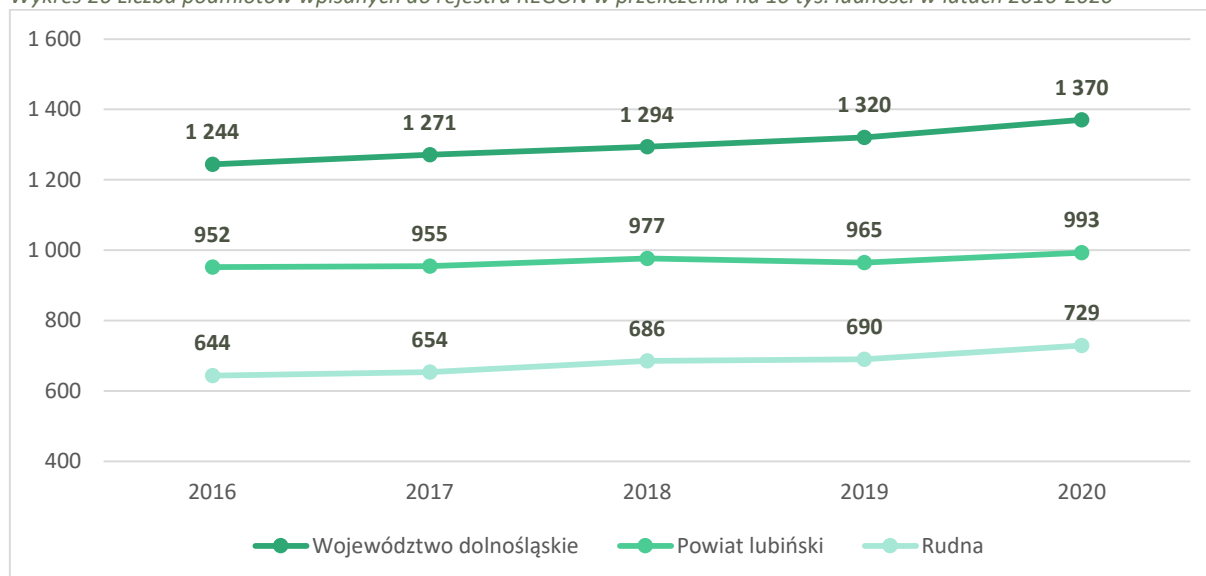

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Przedsiębiorczość

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w gminie Rudna w 2020 r. zarejestrowanych w rejestrze REGON było 568 podmiotów gospodarczych. W porównaniu do 2016 r. ich liczba wzrosła o 14,1%. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców liczba ta wyniosła 729 w 2020 r. – to mniej niż w powiecie lubińskim (993 podmiotów na 10 tys. mieszkańców) i województwie dolnośląskim (1 370 podmiotów na 10 tys. mieszkańców).

Wykres 26 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W 2020 r. w strukturze podmiotów dominowały mikroprzedsiębiorstwa (95,1%). Przedsiębiorstwa małe (10-49 pracowników) stanowiły 4,4%, a średnie (50-249 pracowników) – 0,5%. Patrząc na dane statystyczne zauważa się rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw - na przestrzeni analizowanych pięciu lat, liczba mikroprzedsiębiorstw wzrosła o 8,7%, a przedsiębiorstw średnich o 8,7%. W przypadku podmiotów średniej wielkości ich liczba nie uległa zmianie (3).

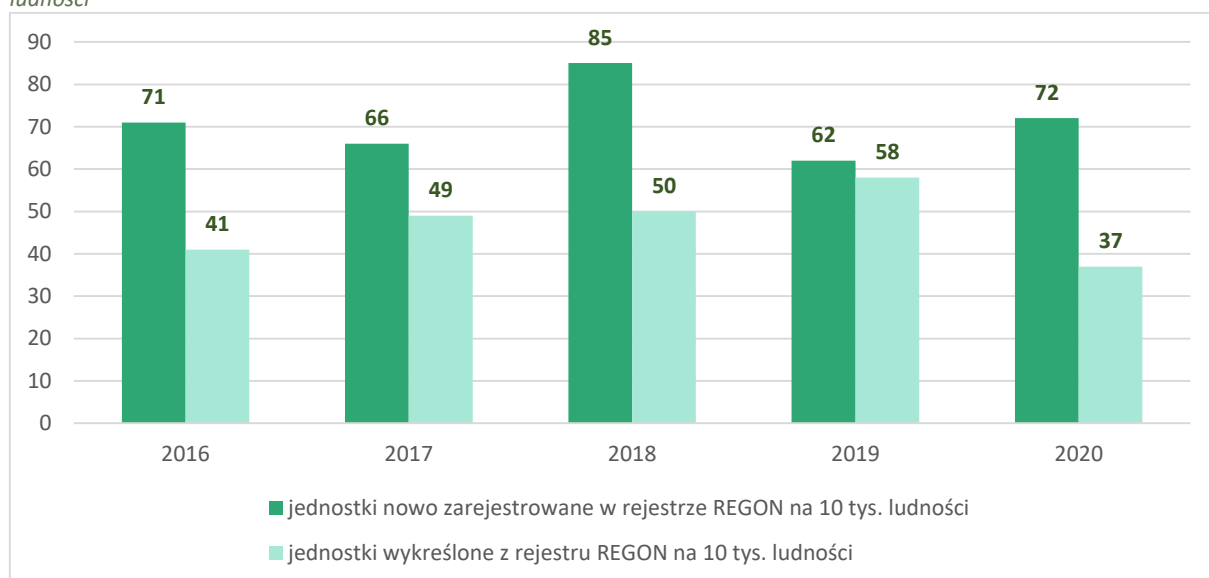
Tabela 7 Podmioty gospodarcze według klas wielkości w latach 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Dynamika zmian
0-9	472	479	507	512	540	14,4%
10-49	23	24	24	24	25	8,7%
50-249	3	3	3	3	3	0,0%
Ogółem	498	506	534	539	568	14,1%

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W latach 2016-2020 liczba podmiotów nowo zarejestrowanych zawsze przewyższała podmioty wykreślone w danym roku. Największą różnicę zarejestrowano w 2018 r. i 2020 r. – w przeliczeniu na 10 tys. ludności (35).

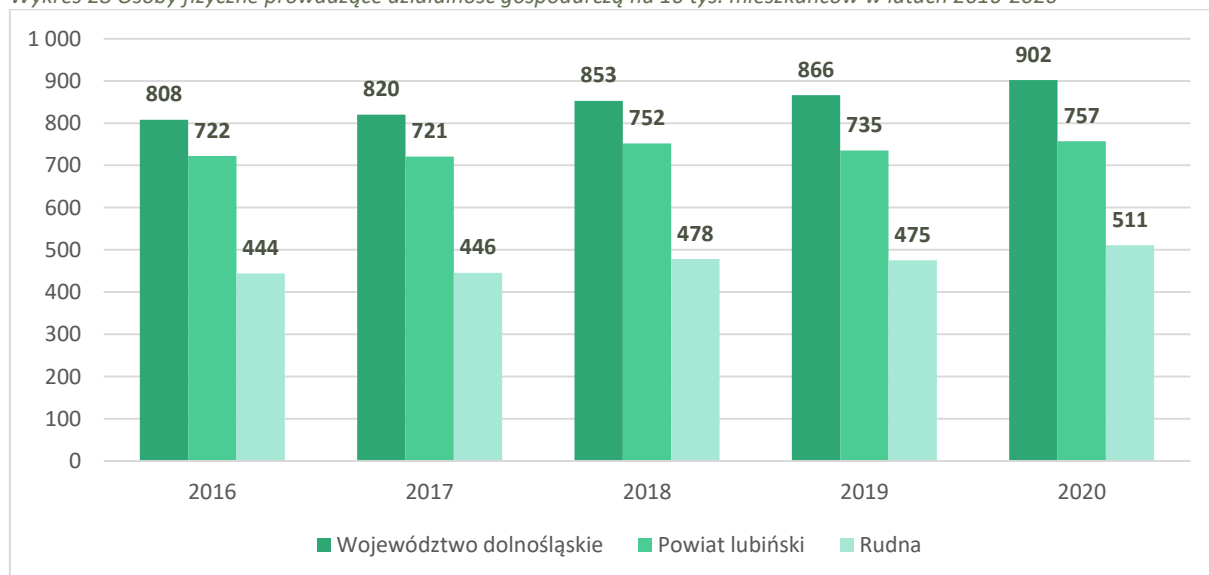
Wykres 27 Jednostki nowo zarejestrowane i wykreślone z rejestru REGON w latach 2016-2020 w przeliczeniu na 10 tys. ludności

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2020 r. wyniósł 511 – zdecydowanie mniej niż w powiecie (757 osób na 10 tys. mieszkańców) i województwie (902 osób na 10 tys. mieszkańców). W latach 2016-2020 wskaźnik ten wzrósł o 15,1%.

Wykres 28 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców w latach 2016-2020

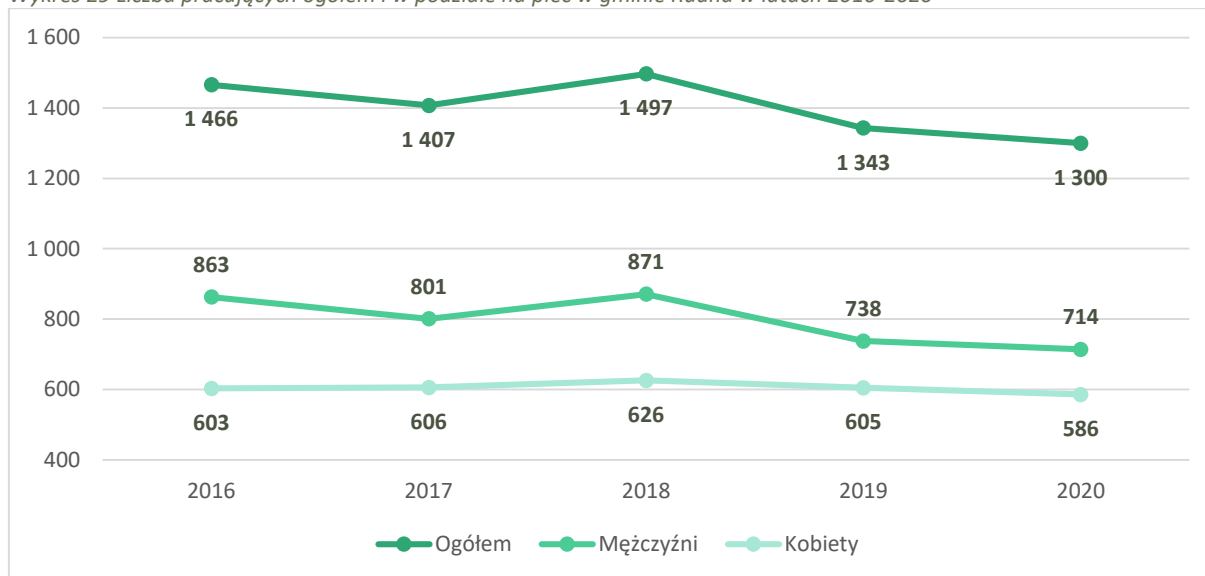
Źródło: dane GUS, 2022 r.

Rynek pracy

W latach 2016-2020 można zauważyć ogólny trend spadkowy liczby osób pracujących – ich liczba zmniejszyła się w tym czasie o nieco ponad 11%, co jest zjawiskiem niekorzystnym. W analizowanym

okresie w liczbie osób pracujących dominowali mężczyźni, jednakże różnica między pracującymi mężczyznami i kobietami systematycznie maleje – różnica ta w 2016 r. wynosiła 260 osób, a w 2020 r. już tylko 128.

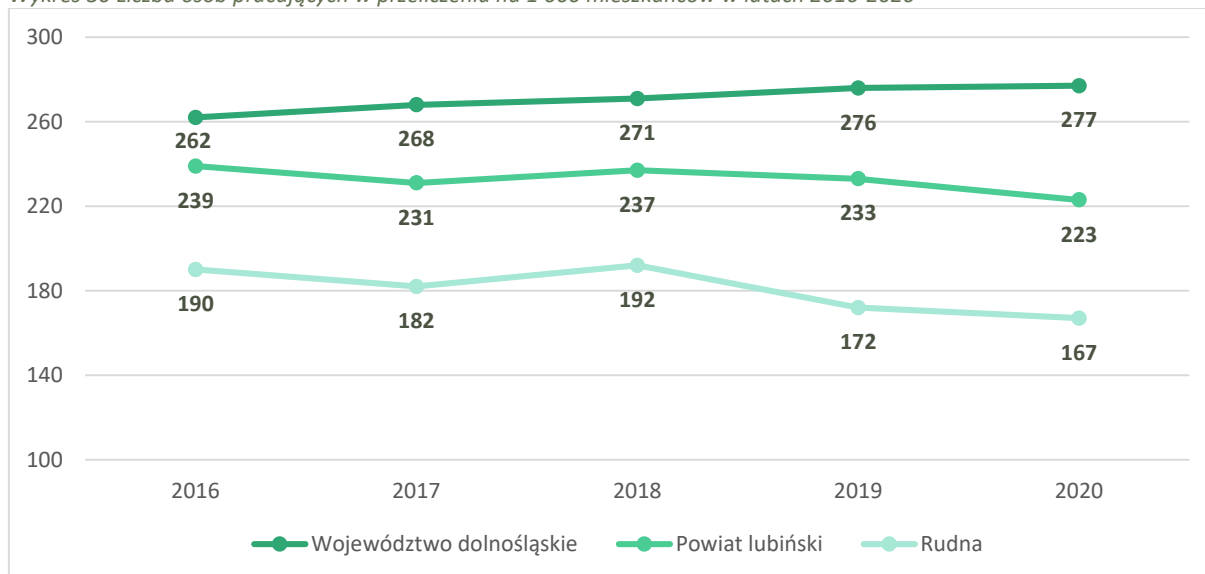
Wykres 29 Liczba pracujących ogółem i w podziale na płeć w gminie Rudna w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Podobny trend spadkowy odzwierciedla także wskaźnik liczby pracujących w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, który w latach 2016-2020 spadł o 12,1% osiągając wartość 167. To zdecydowanie mniej niż wartość wskaźnika dla powiatu (223 pracujących na 1 000 mieszkańców) i województwa (277 pracujących na 1 000 mieszkańców).

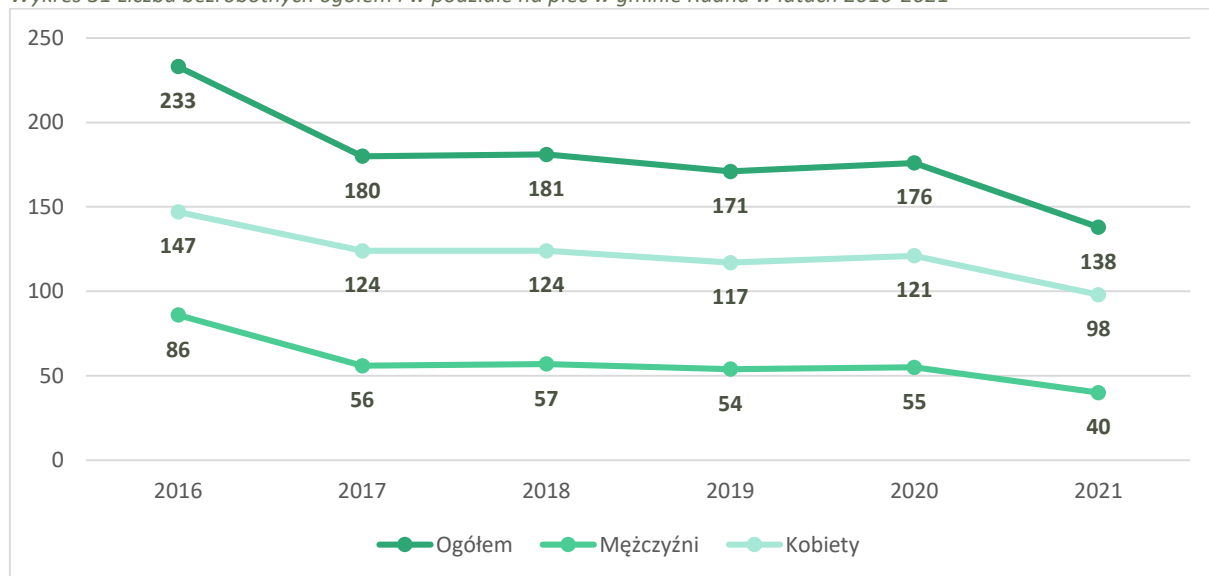
Wykres 30 Liczba osób pracujących w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W latach 2016-2021 liczba bezrobotnych spadła o ponad 40%, osiągając poziom 138 w 2021 r. W 2020 r. pomimo pandemii COVID-19 nie odnotowano znaczącego wzrostu bezrobotnych w stosunku do 2019 r. (niecałe 3%). Wśród osób bez pracy dominują kobiety, stanowiące w 2020 r. nieco ponad 70% zarejestrowanych bezrobotnych.

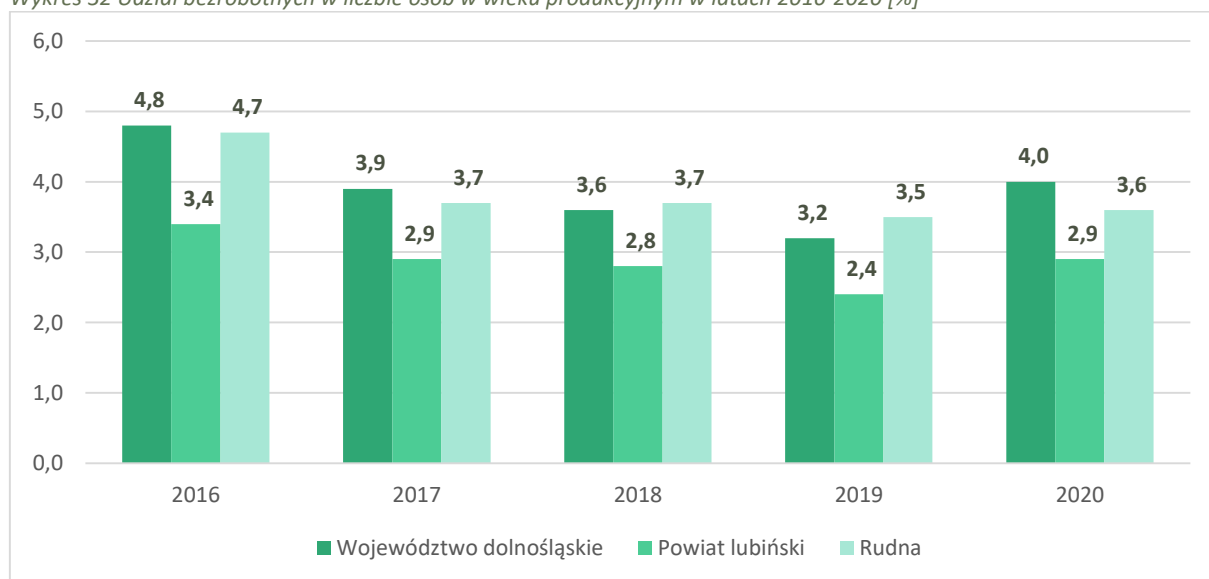
Wykres 31 Liczba bezrobotnych ogółem i w podziale na płeć w gminie Rudna w latach 2016-2021

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym także zmalał – o 1,1 pp. do poziomu 3,6%. W porównaniu do powiatu (2,9%) jest to więcej, natomiast w stosunku do województwa (4%) gmina wypada pod tym względem lepiej.

Wykres 32 Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w latach 2016-2020 [%]

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lubinie w 2021 r. wśród bezrobotnych dominowały osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym (30,4%), pozostające krótkotrwale bezrobotne, poniżej 3 miesięcy (29,7%) oraz ze stażem pracy nieprzekraczającym jednego roku (29%). Większość bezrobotnych była w wieku 25-34 lata (26,1%) oraz 35-44 lata (26,1%).

Względem 2017 r. w 2020 r. najbardziej spadł odsetek osób bezrobotnych bez stażu – z 17,8% do 10,9% (spadek o 6,9 pp.).

Wykres 33 Bezrobotni według wykształcenia, wieku, czasu pozostawania bez pracy i stażu pracy w 2021 r.

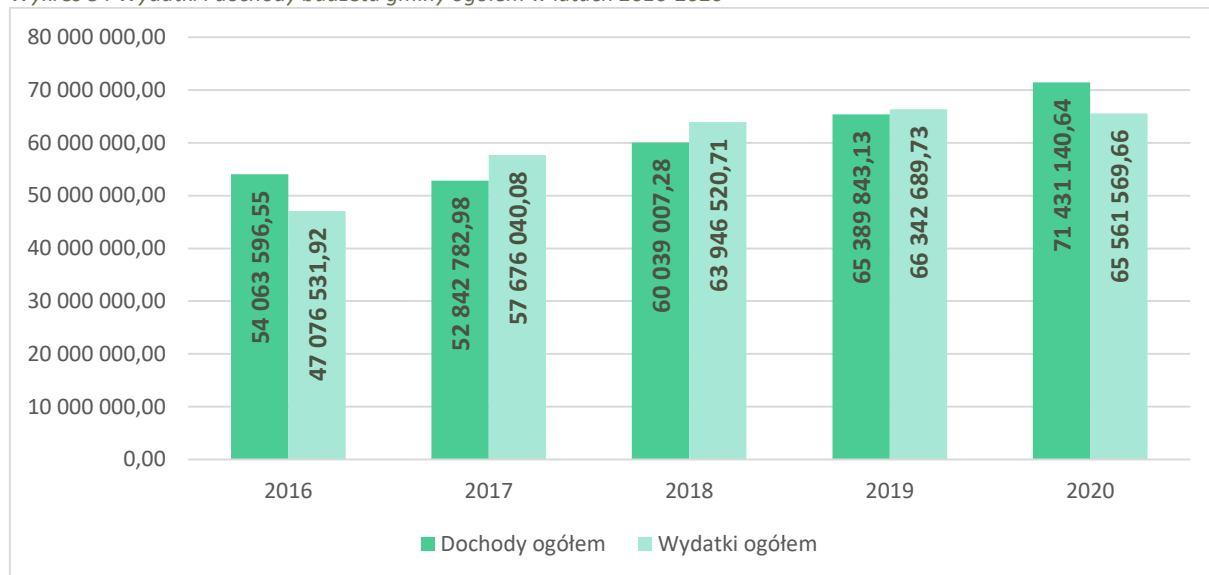
Źródło: dane PUP, 2022 r.

Finanse samorządu

W latach 2017-2019 miała miejsce niekorzystna sytuacja przewagi wydatków nad dochodami. W 2020 r. sytuacja budżetowa gminy wypadła korzystnie, bo dochody przewyższały wydatki o blisko 6 mln zł. Zarówno dochody jak i wydatki gminy wzrosły w analizowanym okresie – dochody o 32%,

a wydatki o 39%. Najwyższe dochody gminy odnotowano w 2020 r. – wyniosły one ponad 71 mln zł, natomiast najwyższe wydatki w 2019 r. – ponad 66 mln zł. Wydatki w 2020 r. były nieco niższe i wyniosły około 65 mln zł.

Wykres 34 Wydatki i dochody budżetu gminy ogółem w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Wśród źródeł dochodów w 2020 r. największy udział miały dochody własne gminy stanowiące prawie 68% dochodów, następnie dotacje (21%) oraz subwencja (11%). W latach 2016-2020 nastąpił wzrost udziału dotacji o 7 pp., natomiast spadek zanotowano zarówno w przypadku udziału subwencji (-2,1 pp.) jak i dochodów własnych (-4,8 pp.).

Tabela 8 Źródła dochodów własnych gminy w latach 2016-2020 [zł]

Rok	Subwencja	Dotacje	Dochody własne
2016	7 007 127,00	7 721 780,70	39 334 688,85
2017	6 929 098,00	8 874 554,52	37 039 130,46
2018	7 404 008,00	10 356 102,26	42 278 897,02
2019	7 724 473,00	12 284 876,61	45 380 493,52
2020	7 725 059,00	15 183 412,95	48 522 668,69

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W przypadku dochodów własnych gminy, najwyższe wpływy pochodzą z podatku od nieruchomości (56,1%) oraz z podatku od osób fizycznych (17,9%).

Tabela 9 Rodzaje dochodów własnych gminy w 2020 r. [zł]

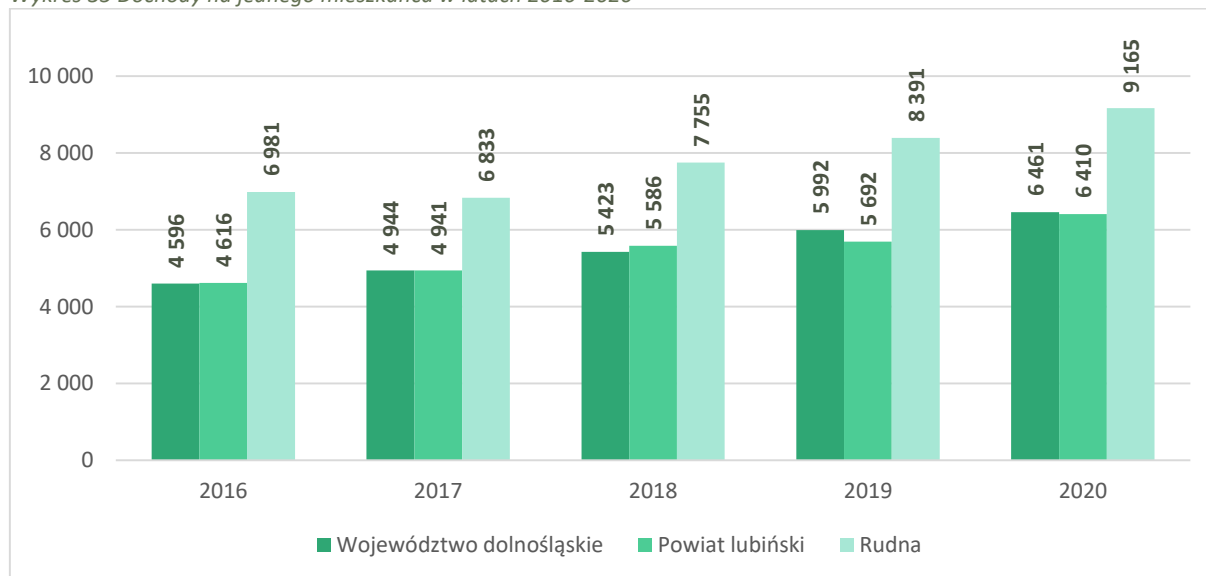
Rodzaje dochodów	Kwota	Udział
razem	48 522 669	100,00%
dochody podatkowe - podatek od nieruchomości	27 222 672	56,10%
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	8 702 370	17,93%
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - razem	3 026 796	6,24%

wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1 269 261	2,62%
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	874 089	1,80%
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	859 503	1,77%
dochody z majątku	699 748	1,44%
dochody podatkowe - podatek rolny	576 083	1,19%
dochody podatkowe - podatek od czynności cywilnoprawnych	346 733	0,71%
wpływy z usług	328 020	0,68%
dochody podatkowe - podatek leśny	245 295	0,51%
dochody podatkowe - podatek od środków transportowych	129 497	0,27%
wpływy z opłaty skarbowej	32 080	0,07%
dochody podatkowe - podatek od spadków i darowizn	13 403	0,03%
dochody podatkowe - podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	1 109	0,00%

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W analizowanym okresie dochody gminy Rudna w przeliczeniu na jednego mieszkańca zawsze były znacznie wyższe niż te w powiecie i województwie. Wartości dla powiatu i województwa były zbliżone, zatem gmina Rudna pozytywnie wyróżnia się na tym tle. W tym czasie dochody na jednego mieszkańca wzrosły w gminie o 40,6%, osiągając najwyższą wartość w 2020 r. – 9 165 zł.

Wykres 35 Dochody na jednego mieszkańca w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Według działów klasyfikacji budżetowej największe kwoty w 2020 r. gmina przeznaczyła na oświatę i wychowanie – ponad 17,5 mln zł co stanowiło 26,7% wszystkich wydatków gminy. Duży odsetek kosztów stanowiły także wydatki na rodzinę (19%) i gospodarkę komunalną (13%).

Tabela 10 Wydatki budżetu gminy w 2020 r. według działów klasyfikacji budżetowej

Dział klasyfikacji budżetowej	Kwota	Udział
Ogółem	65 561 569,66	100%

Dział 801 - Oświata i wychowanie	17 524 890,63	26,73%
Dział 855 - Rodzina	12 500 257,19	19,07%
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 564 204,28	13,06%
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	6 107 681,60	9,32%
Dział 750 - Administracja publiczna	6 061 723,00	9,25%
Dział 600 - Transport i łączność	4 928 117,71	7,52%
Dział 758 - Różne rozliczenia	2 436 226,00	3,72%
Dział 852 - Pomoc społeczna	1 802 321,20	2,75%
Dział 851 - Ochrona zdrowia	1 448 164,29	2,21%
Dział 926 - Kultura fizyczna	1 071 565,51	1,63%
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	1 047 121,33	1,60%
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	808 084,47	1,23%
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	655 143,13	1,00%
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	413 664,87	0,63%
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	69 750,00	0,11%
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	57 400,00	0,09%
Dział 710 - Działalność usługowa	46 731,95	0,07%
Dział 630 - Turystyka	18 322,50	0,03%
Dział 752 - Obrona narodowa	200,00	0,00%

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Środowisko naturalne i ochrona przyrody

Gmina Rudna położona jest w obszarze Pradoliny Głogowskiej, Wzgórz Dalkowskich oraz Obniżenia Ścinawskiego. Wschodnią granicę gminy stanowi rzeka Odra. Większość terenu gminy stanowią równiny poprzecinane niewielkimi wzgórzami oraz szerokimi, płytkimi dolinami. Teren gminy obejmuje kilka rodzajów ochrony przyrody takich jak:

- Pomniki przyrody – w 2020 r. było ich 18 (głównie dęby).
- Rezerwat przyrody „Skarpa Storczyków” – położony w północno-zachodniej części Gminy Rudna, obejmujący obszar około 65 ha. Rezerwat składa się głównie z kompleksu leśnego, w tym rzadkich zbiorowisk łęgowych i łąkowych oraz unikatowych gatunków roślin.
- Użytek ekologiczny „Naroczycki łąg” - zajmujący powierzchnię około 187 ha. Obejmuje obszar starorzecza Odry, w tym łągi wierzbowo-topolowe i jesionowo-wiązowe. Na terenie znajdują się rzadkie gatunki roślin i ptaków wodno-błotnych.
- Obszar chronionego krajobrazu „Dolina Baryczy” – na terenie gminy leży obszar o powierzchni 0,1 ha.
- Obszar Natura 2000, na którym występują rzadkie gatunki roślin i zwierząt, głównie ptaków wodno-błotnych, oraz złożone siedliska przyrodnicze. W gminie wyróżniono PLC 020002 „Łęgi Odrzańskie” – obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO), z czego około 1 272 ha znajduje się na

terenie gminy oraz specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO), z czego około 1 386 ha znajduje się na terenie gminy.

Obszar gminy Rudna pokrywają głównie gleby brunatne oraz bielcowe. Pod względem wartości glebowej, tereny gminne zaliczane są do średnio żyznych. W strukturze upraw dominują różne gatunki zbóż, ziemniaki, buraki cukrowe, rzepak i rośliny pastewne. Łącznie użytki rolne zajmują 8000 ha powierzchni gminy.

Gmina realizowała Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rudna na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024, którego celem była poprawa jakości środowiska naturalnego. W dokumencie zawarto cztery priorytety, takie jak:

1. Zadania systemowe
2. Poprawa jakości powietrza
3. Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych
4. Kształtowanie postaw ekologicznych

W ramach powyższych priorytetów wyróżniono działania związane m.in. ze zwiększaniem świadomości ekologicznej wśród mieszkańców, z edukacją na temat odnawialnych źródeł energii, zanieczyszczeń powietrza i wód.

W celu sprawnej redukcji zanieczyszczeń powietrza wprowadzanych do atmosfery realizowano także Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rudna. W 2021 r. przeprowadzono aktualizację dokumentu. Opracowanie zakłada jeden cel długookresowy, czyli poprawę stanu powietrza atmosferycznego poprzez wsparcie gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Rudna. Zaproponowane w planie działania i inwestycje mają na celu zmniejszenie emisji CO₂, redukcję zużycia energii oraz wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.

Wśród terenów zieleni w 2020 r. w gminie dominują zieleńce (8,6 ha). W latach 2016-2020 najbardziej wzrosła powierzchnia terenów zieleni osiedlowej (o 4,82 ha), następnie cmentarzy (1,3 ha). Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem wzrósł z 0,12% w 2016 r. do 0,15% w 2020 r.

Tabela 11 Tereny zieleni w gminie Rudna [ha]

Rok	2016	2020	Udział w powierzchni ogółem	
			2016	2020
parki spacerowo - wypoczynkowe	7,30	7,30	0,03%	0,03%
zieleńce	8,60	8,60	0,04%	0,04%
tereny zieleni osiedlowej	0,09	4,91	0,00%	0,02%
cmentarze	4,00	5,30	0,02%	0,02%
las gminne	5,60	5,60	0,03%	0,03%

razem	25,59	31,71	0,12%	0,15%
-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W latach 2016-2020 powierzchnia gruntów leśnych ogółem spadła o 1,6%, osiągając poziom 8 003,28 ha w 2020 r. Zdecydowaną większość stanowią lasy publiczne (około 98%), natomiast lasy prywatne to niecałe 2%.

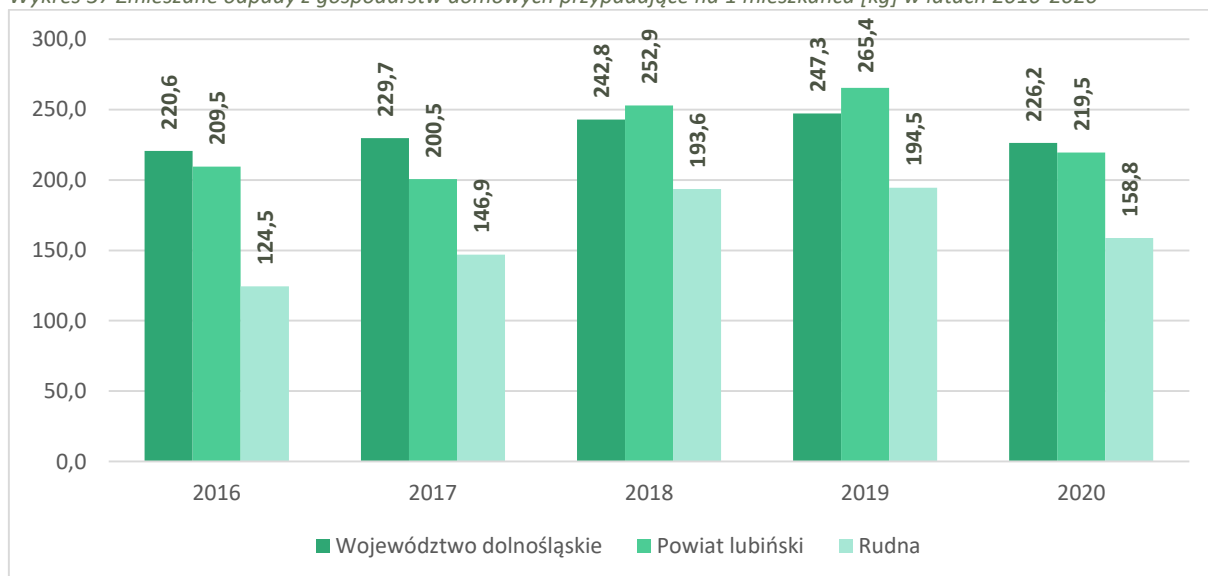
Wykres 36 Grunty leśne na terenie gminy Rudna w 2016 r. i 2020 r. [ha]

	2016	2020
grunty leśne publiczne ogółem	8 012,01	7 867,46
grunty leśne prywatne	125,08	135,82
ogółem	8 137,09	8 003,28
lesistość w %	36,6	36,0

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W 2020 r. na 1 mieszkańca gminy Rudna przypadało 158,8 kg zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych. To mniej niż w powiecie lubińskim (219,5 kg) i województwie dolnośląskim (226,2 kg). W latach 2016-2019 zauważalna była tendencja wzrostowa wskaźnika dla wszystkich trzech analizowanych jednostek, natomiast od 2019 r. zauważono spadek.

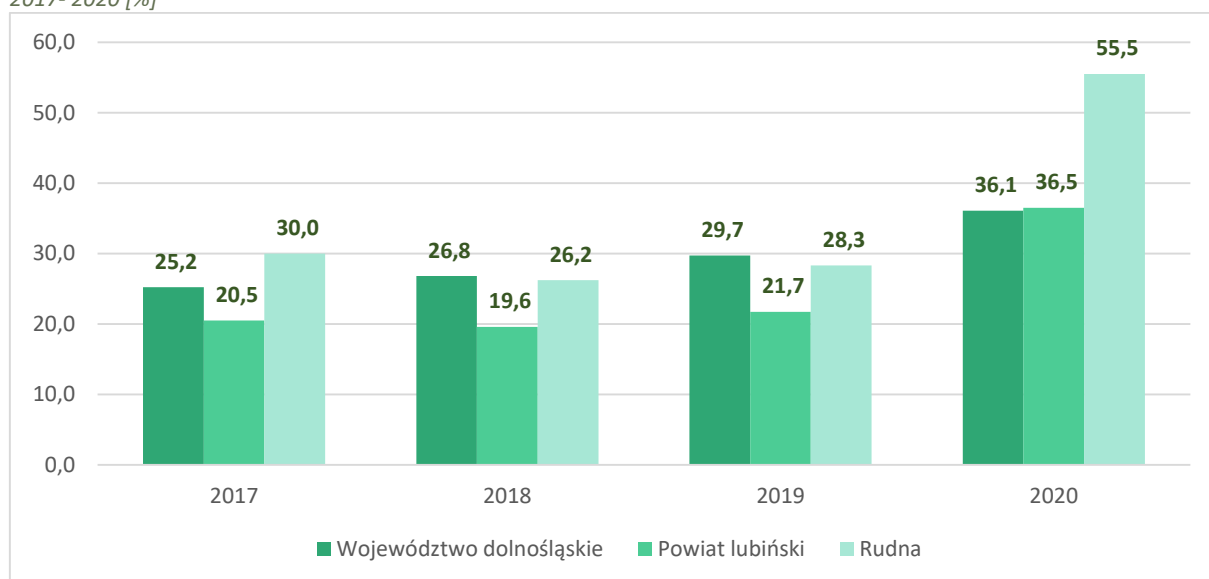
Wykres 37 Zmieszane odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg] w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W latach 2017-2020 udział odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów wzrósł o 25,5 pp. – z 30% do 55,5%. W 2020 r. udział odpadów selektywnych stanowił zatem ponad połowę wśród zebranych odpadów – to zdecydowanie więcej niż w powiecie (36,5%) i województwie (36,1%).

Wykres 38 Udział odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów w latach 2017- 2020 [%]

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Infrastruktura

Przez teren gminy nie przebiega żadna droga krajowa, ale przebiegają dwie drogi wojewódzkie:

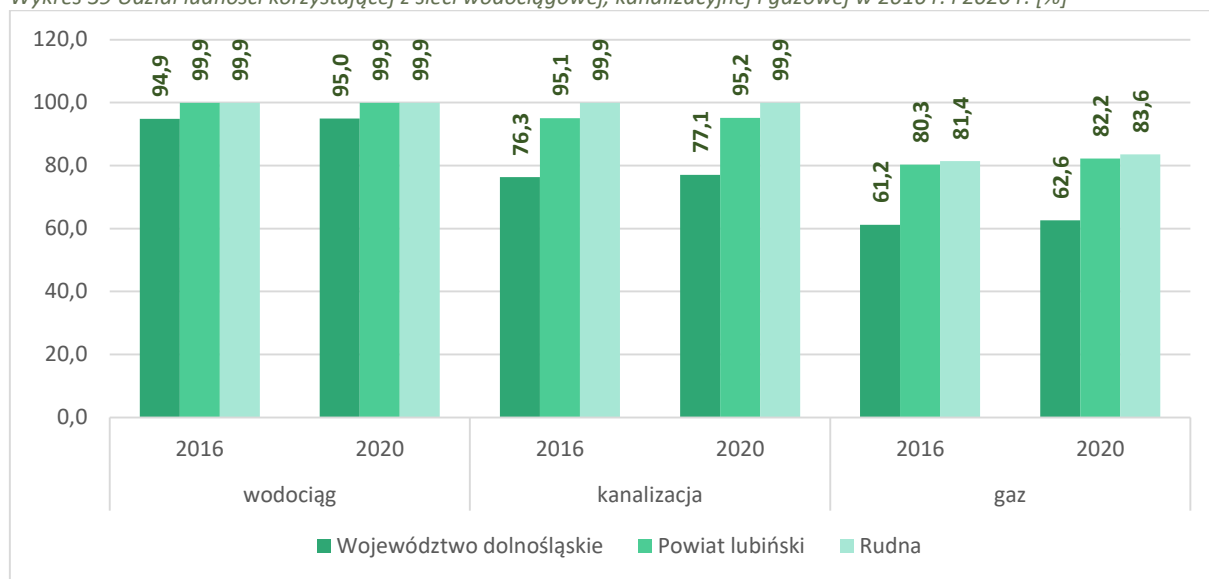
- 292 (Nowa Sól - Lisowice),
- 323 (Leszno – Bolków).

Oprócz dróg wojewódzkich, sieć komunikacyjną tworzą liczne drogi powiatowe i gminne. Ich łączna długość w 2020 r. wyniosła około 250 km. Ponadto przez gminę przebiegają linie kolejowe: nr 273 relacji Wrocław – Szczecin, nr 289 Legnica – Rudna Gwizdanów oraz Przemysłowa Linia Kolejowa łącząca zakłady KGHM z Hutą Miedzi „Cedynia” w Orsku.

Gmina posiada bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturę - udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w 2020 r. wyniósł niemal 100%. Sieć gazowa także jest dobrze rozwinięta – nieco ponad 83% mieszkańców z niej korzysta. Według danych za 2020 r. gmina posiadała 7 oczyszczalni ścieków, łączna długość sieci wodociągowej wyniosła 214,55 km, natomiast kanalizacyjnej - 174,93 km.

Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w wodę z 9 ujęć: Chobienia, Gawronki, Gwizdanów, Koźlice, Miłogoszcz, Mleczno, Stara Rudna, Rynarcice, Wysokie. System wodociągów uzupełniają automatyczne kontenerowe stacje uzdatniania wody oraz automatyczne pompownie sieciowe.

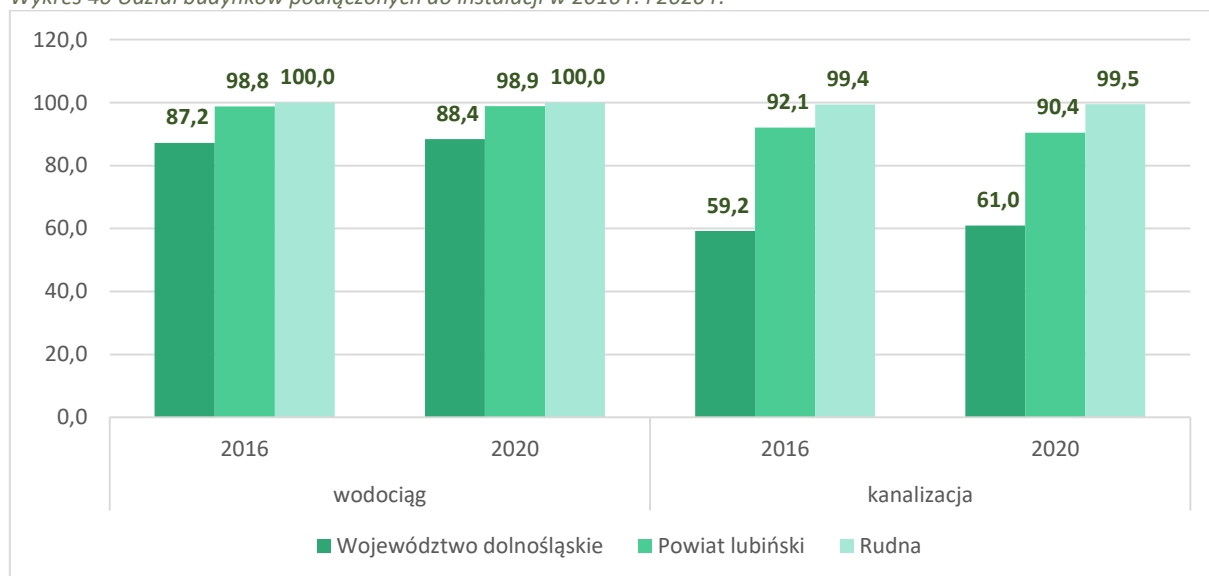
Wykres 39 Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w 2016 r. i 2020 r. [%]

Źródło: dane GUS, 2022 r.

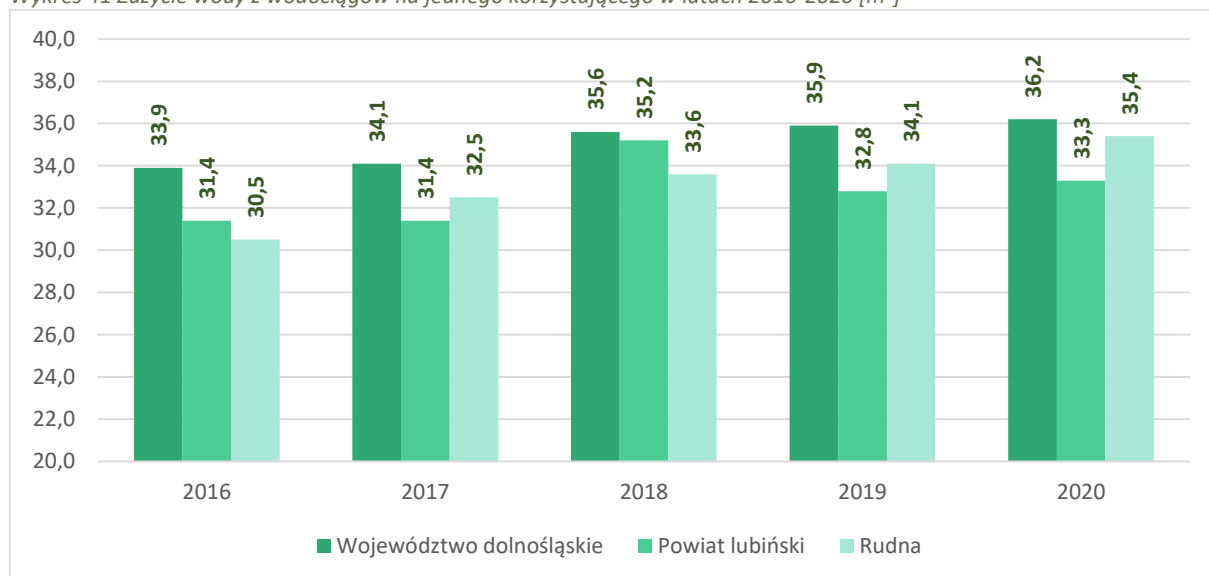
Podobne dane odnotowano w przypadku udziału podłączonych budynków do infrastruktury wodociągowej (100%) i kanalizacyjnej (99,5%). W obu przypadkach udział ten w porównaniu do powiatu i województwa jest wyższy.

Wykres 40 Udział budynków podłączonych do instalacji w 2016 r. i 2020 r.

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W 2020 r. zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 korzystającego wzrosło o 16,1% względem 2016 r. W 2020 r. wyniosło 35,4 m³ – to mniej w porównaniu do województwa (36,2 m³) lecz więcej w porównaniu do powiatu (33,3 m³).

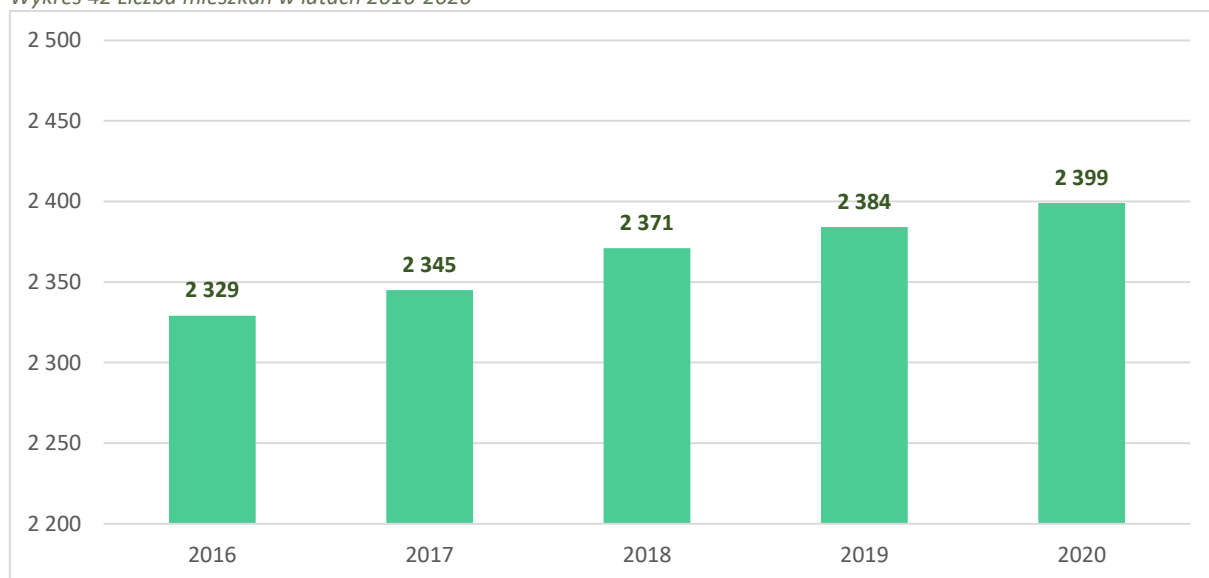
Wykres 41 Zużycie wody z wodociągów na jednego korzystającego w latach 2016-2020 [m³]

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Zasoby mieszkaniowe

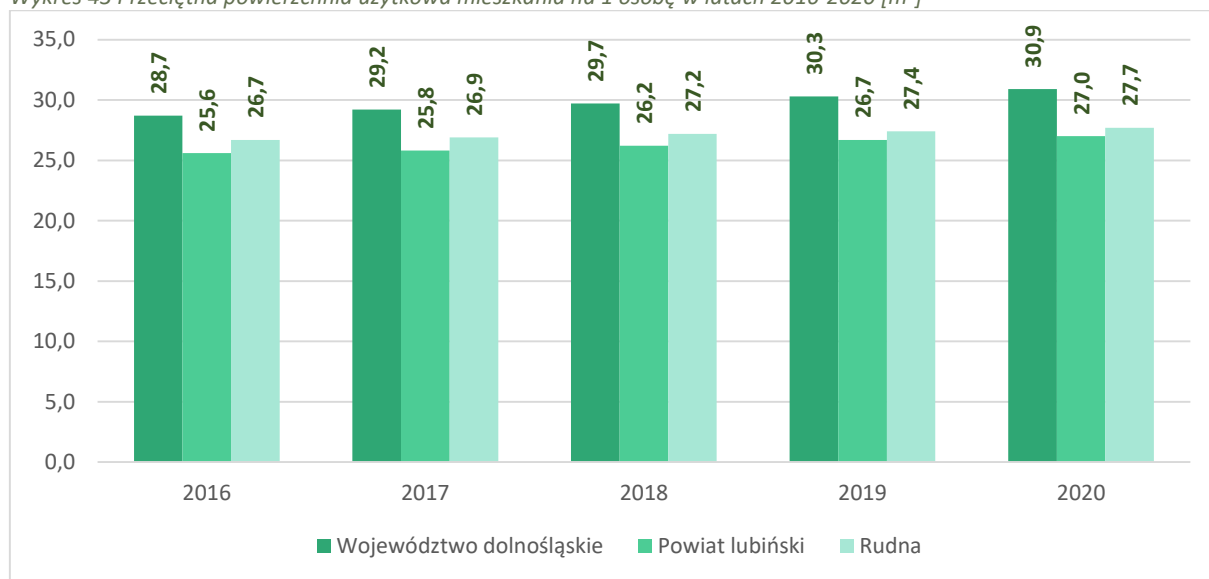
W latach 2016-2020 odnotowano wzrost liczby mieszkań w gminie – o 3% (70 mieszkań) do poziomu 2 399. Zásób mieszkań komunalnych zmniejszył się ze 129 mieszkań w 2018 r. do 120 w 2020 r. Liczba lokali socjalnych w 2016 r. wyniosła 27 i wzrosła do poziomu 30 w 2020 r.

Wykres 42 Liczba mieszkań w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

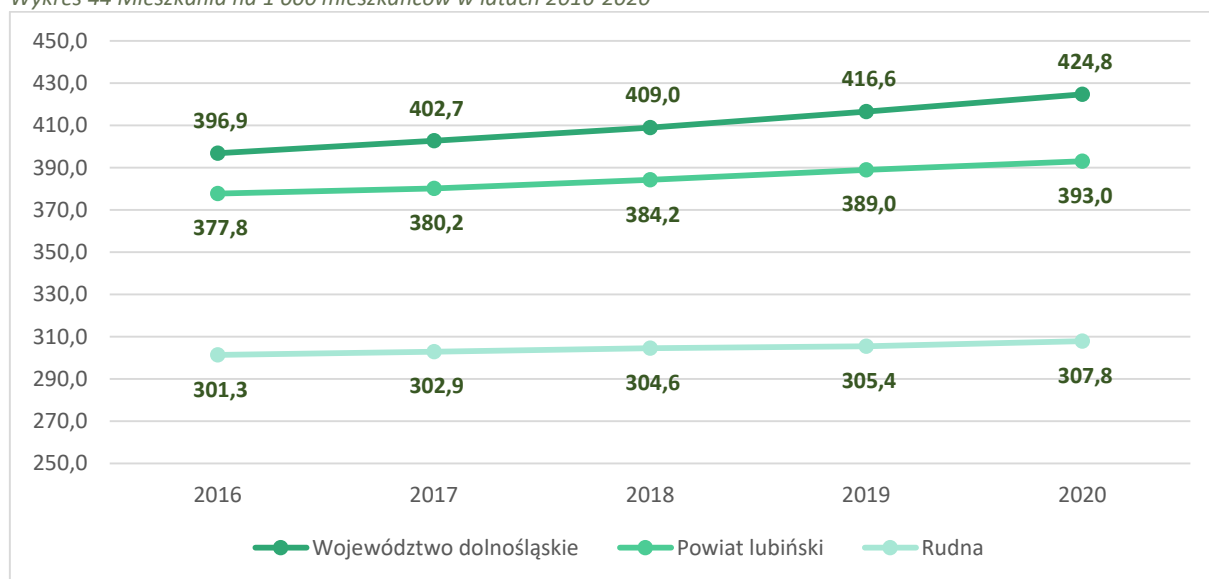
W przypadku przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania w przeliczeniu na jedną osobę, w 2020 r. dla gminy Rudna wynosiła ona 27,7 m² – prawie tyle samo co w powiecie (27,0 m²) lecz mniej niż w województwie (30,9 m²).

Wykres 43 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2016-2020 [m²]

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców dla gminy Rudna w 2020 r. wyniosła 307,8, zatem wskaźnik wzrósł o 2,2% w stosunku do 2016 r. Gmina Rudna wypada pod tym względem gorzej na tle powiatu i województwa, dla których wartość wskaźnika w 2020 r. była zdecydowanie wyższa niż dla gminy i wyniosła kolejno 393,0 i 424,8.

Wykres 44 Mieszkania na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2020

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

W gminie obowiązuje Stadium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudna przyjęte Uchwałą Nr XXIV/240/2013 z dnia 23 grudnia 2013 r., w części zmienione uchwałą nr XV/132/2016 Rady Gminy Rudna z dnia 16 maja 2016 r. oraz uchwałą nr XXVIII/280/2018 Rady Gminy Rudna z dnia 20 kwietnia 2018 r. W 2022 r. Rada Gminy Rudna przystąpiła do sporządzenia nowego

studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ze względu na konieczność dostosowania dokumentu do obowiązujących standardów. Studium określa kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz ogólną politykę przestrzenną gminy oraz obejmuje działania w sferze społecznej, gospodarczej i przyrodniczej.

Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w gminie są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W 2020 r. w gminie obowiązywało 70 tego typu planów, obejmujących powierzchnię 9 760 ha, co stanowiło 45,1% całej powierzchni gminy. W analizowanym okresie liczba planów wzrosła z 68 do 70, natomiast powierzchnia i udział pozostały niezmienne. Na terenach nie objętych obecnie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydaje się decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Tabela 12 Plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Rudna w latach 2016-2020

Rok	Plany zagospodarowania przestrzennego ogółem	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%]
2016	68	45,1
2017	68	45,1
2018	68	45,1
2019	70	45,1
2020	70	45,1

Źródło: dane GUS, 2022 r.

W 2016 r. Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwalił wyznaczenie Aglomeracji Rudna. Dzięki powstaniu Aglomeracji Rudna, gmina może pozyskiwać dodatkowe dofinansowanie na realizację inwestycji związanych z gospodarką wodno-ściekową.

Według Uchwały nr XXVI/181/2020 Rady Gminy Rudna z dnia 17 grudnia 2020 r. dotyczącej wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Rudna, obejmuje ona części miejscowości takich jak: Brodów, Bytków, Gwizdanów, Rudna, Stara Rudna i Wysokie. Obszar aglomeracji zamieszkują 2 504 osoby (dane z października 2020 r.).

Mienie komunalne

Według danych za 2020 r. wartość majątku trwałego, który przysługuje gminie na prawach własności wyniósł 262 514 196,56 zł (stan na koniec grudnia 2020 r.). Największy udział w majątku stanowiły środki trwałe (95,86%). Gmina posiada prawo do użytkowania wieczystego gruntów o łącznej powierzchni 20 488 m².

Tabela 13 Wartość majątku gminnego w 2020 r. [zł]

	Wartości niematerialne i prawne - oprogramowanie komputerów	Środki trwałe (grunty, budowle, maszyny itp.)	Inne środki trwałe (wyposażenie obiektów)	Zbiory biblioteczne	Prawo użytkowania wieczystego gruntu
Urząd Gminy	95 193,61	138 619 419,12	4 429 889,15	-	50 458,26
ZGKiM Rudna	73 398,91	78 606 122,41	1 020 644,90	-	-
GOPS Rudna	11 965,48	163 907,95	151 610,79	-	-
Szkoła Podstawowa w Rudnej	42 161,77	15 526 041,41	1 796 999,69	486 929,49	-
Szkoła Podstawowa w Chobieni	67 304,49	8 552 403,26	1 300 167,06	147 239,89	-
Przedszkole Gminne w Rudnej	17 679,32	3 619 631,28	412 700,23	-	-
Przedszkole Gminne w Chobieni	9 780,25	2 479 618,33	322 857,82	3 778,29	-
Żłobek Gminny w Rudnej	6 960,20	4 076 727,80	422 605,40	-	-
Ogółem	324 444,03	251 643 871,56	9 857 475,04	637 947,67	50 458,26
Udział	0,12%	95,86%	3,76%	0,24%	0,02%

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego gminy Rudna za 2020 r.

W 2020 r. łączna powierzchnia nieruchomości gruntowych gminy Rudna wynosiła 5 501 886 m², z czego największy udział stanowiły drogi (59,15%) oraz tereny zieleni (11,69%).

Tabela 14 Wykaz nieruchomości gruntowych gminy w 2020 r.

Rodzaj	Powierzchnia gruntów [m ²]	Udział
Drogi	3 254 220	59,15%
Rowy	19 498	0,35%
Cmentarze	46 702	0,85%
Budowlanka zabudowana, w tym:	330 353	6,00%
pałace	2 200	0,04%
remizy strażackie	10 900	0,20%
domy kultury	1 200	0,02%
przedszkola	14 368	0,26%
zabudowa mieszkalna	140 129	2,55%
światlice	39 592	0,72%
pozostałe budynki gospodarcze, usługowe, spichlerze, ujęcia wody	86 075	1,56%
stacje uzdatniania i zbiorniki	35 051	0,64%
budynki użyteczności publicznej	838	0,02%
Użytki kopalniane	47 131	0,86%
Lasy i zadrzewienia	37 000	0,67%
Tereny zieleni	643 442	11,69%
Wodozbiory	11 250	0,20%

Nieużytki	100 528	1,83%
Boiska sportowe	206 989	3,76%
Wodociągi	25 700	0,47%
Wysypiska śmieci	53 412	0,97%
Transformatory	972	0,02%
Budowlanka niezabudowana	57 416	1,04%
Stawy	55 643	1,01%
Parki	89 073	1,62%
Budowlanka zabudowana, warsztaty z częścią socjalną	5 700	0,10%
Oczyszczalnia ścieków	139 631	2,54%
Budowlanka zabudowana basenem	1 518	0,03%
Budowlanka zabudowana stacją red. gazu	1 500	0,03%
Grunty przyjęte - użytkowania GS i SM	55 724	1,01%
Grunty przyjęte z Kuratorium Oświaty	307 405	5,59%
Grunty przyjęte z mocy prawa (ośrodki zdrowia)	11 079	0,20%
Ogółem	5 501 886	100%

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego gminy Rudna za 2020 r.

Wartość mienia komunalnego osób prawnych w 2020 r. wyniosła łącznie 2 888 789,12 zł i dotyczyła Centrum Kultury w Rudnej. Od 2021 r. połączono obie instytucje: Centrum Kultury w Rudnej oraz Chobieński Ośrodek Kultury i utworzono Centrum Kultury Gminy Rudna.

Tabela 15 Wartość mienia komunalnego osób prawnych w gminie – stan na koniec 2020 r. [zł]

Rodzaj	Centrum Kultury w Rudnej	Chobieński Ośrodek Kultury
Wartości niematerialne i prawne - oprogramowanie komputerów	9 811,24	54 338,81
Środki trwałe	266 380,77	199 122,64
Inne środki trwałe	1 091 844,57	701 355,70
Inne środki trwałe - zbiory biblioteczne	79 609,05	365 212,98
Inne środki trwałe – dobra kultury	100,00	121 013,36
Ogółem	1 447 745,63	1 441 043,49

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego gminy Rudna za 2020 r.

Załącznik nr 2 Benchmark gmin

Przy opracowywaniu diagnozy zdecydowano się na przeprowadzenie analizy porównawczej (benchmarkingowej) gminy Rudna z wybranymi jednostkami samorządu terytorialnego. Zdecydowano się na porównanie z gminami podobnymi pod względem położenia (w pobliżu miasta Lubin) oraz charakteru gospodarczego (powiązanie z przemysłem miedziowym) takimi jak:

- Gminą wiejską Radwanice,
- Gminą wiejską Lubin,
- Gminą wiejską Grębocice.

Największą pod względem powierzchni porównywaną gminą jest gmina Lubin, która charakteryzuje się także największą liczbą ludności i lesistości. Gmina Rudna jest drugą co do wielkości gminą, która wyróżnia się najniższą gęstością zaludnienia.

Tabela 16 Podstawowe informacje o porównywanych gminach – dane za 2020 r.

	Liczba ludności	Gęstość zaludnienia (os/km ²)	Powierzchnia (km ²)	Lesistość (%)
Gmina wiejska Lubin	16 521	57	290	39,4
Gmina wiejska Rudna	7 793	36	217	36,0
Gmina wiejska Grębocice	5 427	45	121	19,6
Gmina wiejska Radwanice	4 904	58	84	17,1

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Celem benchmarkingu jest porównanie wybranych wskaźników opisujących daną jednostkę terytorialną z podobnymi jednostkami. Benchmarking jest narzędziem pozwalającym na usprawnienie funkcjonowania gmin przez ciągłe monitorowanie osiąganych rezultatów i dokonywanie porównywania z innymi gminami. Dzięki temu powstał przejrzysty obraz gminy Rudna na tle wybranych grup odniesienia. Umożliwia obiektywną ocenę silnych i słabych stron gminy w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Aby ta ocena była możliwa podjęto się krótkiej analizy wybranych wskaźników:

- W sferze społecznej – dotyczących demografii, pomocy społecznej, edukacji, kapitału społecznego, kultury,
- W sferze gospodarczej – dotyczących rynku pracy, przedsiębiorczości i finansów publicznych,
- W sferze przestrzennej – dotyczących mieszkalnictwa, gospodarki komunalnej i środowiska.

Na kolejnych stronach przedstawiono wybrane wskaźniki w podziale na te trzy wymiary. W przypadku wyróżniającego się pozytywnie lub negatywnie poziomu wskaźnika względem porównywanych gmin podkreślono to za pomocą kolorowych strzałek:

Gmina Rudna wyróżnia się pozytywnie pod względem poziomu wskaźnika na tle pozostałych trzech gmin

Jedna z analizowanych gmin charakteryzuje się korzystniejszym poziomem wskaźnika od gminy Rudna

Dwie gminy cechują się korzystniejszym poziomem wskaźnika, jedna z gmin wypada gorzej od gminy Rudna

Wskaźnik dla gminy Rudna wypada niekorzystnie względem pozostałych gmin

Analiza danych statystycznych i wnioski

Wymiar społeczny

Demografia

W 2020 r. gmina Rudna posiadała największy odsetek osób starszych w grupie porównawczej.

W porównaniu do reszty gmin, gmina Rudna charakteryzowała się najniższym przyrostem naturalnym.

Gmina Rudna wyróżniała się także najniższą atrakcyjnością osiedleńczą.

Rudna posiadała największy odsetek osób starszych (14,9%), jednakże dynamika zmian w tej gminie była najniższa. W 2020 r. gmina wiejska Lubin miała najwyższy odsetek osób w wieku produkcyjnym (62,6%), natomiast gmina Rudna uplasowała się na drugim miejscu (61,9%). We wszystkich czterech gminach zauważa się spadek udziału liczby ludności w wieku produkcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem, z czego największą zmianę odnotowano w gminie Radwanice (-3,3 pp.). W tym samym czasie odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wzrósł – najwięcej również w gminie Radwanice (2,8 pp.). W 2020 r. gmina Patrząc na liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym najkorzystniejsze dane przedstawiają się dla gminy Lubin (59,6%), natomiast gmina Radwanice wypada pod tym względem najgorzej (64,7%).

Tabela 17 Struktura demograficzna – wybrane wskaźniki

Gmina	Udział ludności w wieku produkcyjnym		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	65,0	62,6	-2,4
Gmina Rudna	63,7	61,9	-1,8
Gmina Grębocice	63,3	61,8	-1,5
Gmina Radwanice	64,0	60,7	-3,3
Gmina	Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	11,8	13,5	1,7
Gmina Rudna	13,6	14,9	1,3
Gmina Grębocice	13,3	14,8	1,5
Gmina Radwanice	11,5	14,3	2,8
Gmina	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	53,9	59,6	5,7

Gmina Rudna	56,9	61,6	4,7
Gmina Grębocice	57,9	61,8	3,9
Gmina Radwanice	56,3	64,7	8,4

Źródło: dane GUS, 2022 r.

We wszystkich analizowanych gminach przyrost naturalny zmalał, co spowodowane było przede wszystkim przez pandemię COVID-19. W 2020 r. najniższy wskaźnik przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców odnotowano w gminie Rudna (-4,62). W stosunku do 2016 r. (2,20) jest to także największy spadek tego wskaźnika (-6,82) wśród wszystkich analizowanych jednostek. W 2020 r. najwyższym przyrostem naturalnym odznaczała się gmina Radwanice (0,62). W przypadku salda migracji w 2020 r. najwyższą atrakcyjnością osiedleńczą wyróżniała się gmina Lubin – saldo migracji na 1 000 osób wyniosło 18,13. Także gminy Radwanice (16,69) i Grębocice (9,76) odznaczały się zdecydowanie wyższym saldem migracji niż gmina Rudna, która wypadła w tym zestawieniu najgorzej (0,64), oraz jako jedyna z tych gmin charakteryzowała się niższą wartością wskaźnika w 2020 r. w porównaniu do 2016 r. – saldo migracji w gminie Rudna stopniowo spada, co może świadczyć o ograniczonej atrakcyjności osiedleńczej.

Tabela 18 Ruch ludności – wybrane wskaźniki

Gmina	Przyrost naturalny na 1 000 ludności		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	2,31	0,31	-2,00
Gmina Rudna	2,20	-4,62	-6,82
Gmina Grębocice	-3,52	-4,60	-1,08
Gmina Radwanice	5,70	0,62	-5,08
Gmina	Saldo migracji ogółem na 1 000 ludności		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	14,14	18,13	3,99
Gmina Rudna	5,68	0,64	-5,04
Gmina Grębocice	0,19	9,76	9,57
Gmina Radwanice	2,74	16,69	13,95

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Pomoc społeczna

W 2020 r. wskaźnik liczby beneficjentów pomocy społecznej w gminie Rudna był wyższy niż w porównywanych gminach.

W 2020 r. gmina Rudna była druga po gminie Grębocice pod względem udziału dzieci, których rodzice otrzymujących zasiłek rodzinny

Największą liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2020 r. odnotowano w gminie Rudna (381), a najmniejszą w gminie Lubin (174). Dynamika zmian wskaźnika pokazuje, że liczba korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się we wszystkich czterech jednostkach. Najniższym udziałem dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłki rodzinne wyróżnia się gmina Lubin (9,2%), natomiast najwyższym gmina Grębocice (19,9%). W przypadku tego wskaźnika, jego wartość także uległa spadkowi względem 2016 r.

Tabela 19 Pomoc społeczna – wybrane wskaźniki

Gmina	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	315	174	-141
Gmina Rudna	560	381	-179
Gmina Grębocice	854	341	-513
Gmina Radwanice	684	346	-338
Gmina	Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	13,2	9,2	-4,0
Gmina Rudna	25,2	17,4	-7,8
Gmina Grębocice	25,1	19,9	-5,2
Gmina Radwanice	16,7	11,6	-5,1

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Edukacja

Gmina Rudna charakteryzuje się najwyższym odsetkiem dzieci objętych opieką żłobkową.

W 2020 r. gmina Rudna cechowała się prawie takim samym odsetkiem dzieci objętych opieką przedszkolną jak w gminie Grębocice.

Współczynnik skolaryzacji dla szkół podstawowych w gminie Rudna był niższy niż w gminie Grębocice i Radwanice.

W 2016 r. na terenie wszystkich analizowanych gmin nie działał żaden żłobek. W 2020 r. brak żłobka odnotowano już jedynie w gminie Radwanice. Gmina Rudna cechuje się najwyższym odsetkiem dzieci objętych opieką żłobkową (16,7%) w porównaniu do pozostałych trzech gmin. W 2020 r. najwyższym odsetkiem dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym charakteryzowała się gmina Grębocice (90,1%), natomiast gmina Rudna odnotowała najwyższy wzrost tego odsetka w porównaniu do 2016 r. (4,6 pp.). W przypadku współczynnika skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych najwyższą wartość odnotowano w gminie Grębocice (94,68%), a najniższą w gminie Lubin (56,25%). Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 r. dla gminy Rudnej wypadły nieco lepiej w przypadku matematyki

i języka angielskiego w porównaniu do reszty analizowanych gmin, natomiast nieco gorzej w przypadku egzaminu z języka polskiego, gdzie gmina Radwanice uzyskała lepsze wyniki.

Tabela 20 Edukacja – wybrane wskaźniki

Gmina	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	0	8,9	8,9
Gmina Rudna	0	16,7	16,7
Gmina Grębocice	0	11,3	11,3
Gmina Radwanice	0	0	0
Gmina	Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	59,6	64,1	4,5
Gmina Rudna	85,0	89,6	4,6
Gmina Grębocice	89,7	90,1	0,4
Gmina Radwanice	80,9	74,4	-6,5
Gmina	Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	59,17	56,25	-2,92
Gmina Rudna	92,17	90,10	-2,07
Gmina Grębocice	97,40	94,68	-2,72
Gmina Radwanice	93,62	91,91	-1,71
Gmina	Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 r.		
	Język polski	Matematyka	Język angielski
Gmina Lubin	54,90	40,76	62,92
Gmina Rudna	57,92	41,35	63,82
Gmina Grębocice	49,47	36,20	55,12
Gmina Radwanice	63,00	38,94	60,68

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Kapitał społeczny

W 2020 r. tylko gmina Radwanice cechowała się wyższą aktywnością trzeciego sektora niż gmina Rudna.

W 2020 r. gmina Rudna charakteryzowała się niższą aktywnością seniorów niż gmina Grębocice i Radwanice.

W wyborach samorządowych w 2018 r. gmina Rudna uzyskała zdecydowanie większą frekwencję wyborczą niż w innych porównywanych gminach.

We wszystkich czterech gminach wzrosła liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, z czego najwyższy wskaźnik w 2020 r. odnotowano w gminie Radwanice (5,91), gmina Rudna jest pod tym względem drugą w kolejności gminą (4,88). Udział członków klubu seniora lub Uniwersytetów Trzeciego Wieku w liczbie osób w wieku 60 lat i więcej w 2020 r. był najwyższy w gminie Grębocice - 16,6% czyli zdecydowanie większy niż w pozostałych

gminach. Najwyższy wzrost odsetka zauważono w przypadku gminy Radwanice (6,6 pp.). Spadek aktywności seniorów wystąpił w gminie Lubin (-4,2 pp.) i Rudna (0,5 pp.).

Gmina Rudna pozytywnie wyróżnia się na tle pozostałych gmin frekwencją wyborczą w wyborach samorządowych w 2018 r. – we wszystkich czterech wyszczególnionych przypadkach frekwencja wyniosła ponad 70%, gdzie w przypadku innych gmin nie przekraczała 60%. Świadczy to o wysokim poziomie aktywności obywatelskiej wśród mieszkańców.

Tabela 21 Kapitał społeczny – wybrane wskaźniki

Gmina	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców			
	2016	2020	Dynamika zmian	
Gmina Lubin	2,94	3,45	0,51	
Gmina Rudna	4,66	4,88	0,22	
Gmina Grębocice	3,16	3,50	0,34	
Gmina Radwanice	5,48	5,91	0,43	
Gmina	Udział członków klubów seniora/UTW w liczbie osób w wieku 60 lat i więcej			
	2016	2020	Dynamika zmian	
Gmina Lubin	4,2	0,0	-4,2	
Gmina Rudna	4,0	3,5	-0,5	
Gmina Grębocice	12,7	16,6	3,9	
Gmina Radwanice	0,0	6,6	6,6	
Gmina	Frekwencja wyborcza w 2018 r.			
	Sejmiki województw	Rady powiatów	Rady gmin	Wójtowie
Gmina Lubin	57,62	57,58	57,60	57,62
Gmina Rudna	71,02	71,16	71,27	71,26
Gmina Grębocice	56,85	56,85	59,28	56,83
Gmina Radwanice	54,15	54,18	54,97	54,23

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Kultura

W 2020 r. w gminie Rudna odnotowano największy spadek liczby czytelników bibliotek publicznych, jednakże liczba ta w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców była najniższa w gminie Lubin.

W 2020 r. liczba wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika była niższa w gminie Rudnej niż w gminie Grębocice i gminie Lubin.

Największa liczba czytelników bibliotek publicznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2020 r. została odnotowana w gminie Radwanice (127) – jednocześnie w tej gminie wypożyczono najmniej woluminów w przeliczeniu na 1 czytelnika (10,5). W 2020 r. w gminie Rudna nastąpił największy spadek liczby czytelników w porównaniu do 2016 r. (-110) – do poziomu 74.

Tabela 22 Kultura – wybrane wskaźniki

Gmina	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	67	54	-13
Gmina Rudna	184	74	-110
Gmina Grębocice	98	88	-10
Gmina Radwanice	179	127	-52
Gmina	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	18,1	20,9	2,8
Gmina Rudna	18,5	12,5	-6,0
Gmina Grębocice	16,5	18,5	2,0
Gmina Radwanice	19,3	10,5	-8,8

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Wymiar gospodarczy

Rynek pracy

W 2020 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, gmina Rudna wyróżniała się największą liczbą pracujących.

Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Rudna w 2020 r. był niższy jedynie w gminie Lubin.

W 2020 r. gmina Rudna wyróżniała się największą liczbą osób pracujących w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ogółem (167), jednakże wskaźnik ten spadł (-23) względem 2016 r. Najgwałtowniejszy spadek wskaźnika odnotowano w gminie Radwanice – z 252 w 2016 r. do 64 w 2020 r. (-188). Najniższy udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym zauważono w gminie Lubin (2,7%), a najwyższy w gminie Grębocice (5,3%).

Tabela 23 Rynek pracy – wybrane wskaźniki

Gmina	Pracujący na 1000 ludności ogółem		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	75	86	11
Gmina Rudna	190	167	-23
Gmina Grębocice	116	142	26
Gmina Radwanice	252	64	-188
Gmina	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	2,9	2,7	-0,2
Gmina Rudna	4,7	3,6	-1,1
Gmina Grębocice	6,5	5,3	-1,2
Gmina Radwanice	5,8	4,8	-1,0

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Przedsiębiorczość

W 2020 r. liczba podmiotów wpisanych do REGON na 1 000 ludności w gminie Lubin była niższa niż w gminie Radwanice i gminie Lubin.

Wskaźnik osób prowadzących działalność gospodarczą w 2020 r. w gminie Rudna był wyższy jedynie od wskaźnika dla gminy Grębocice.

W 2020 r. najwięcej podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców było w gminie Lubin (114), a najmniej w gminie Grębocice (52). Analogiczna sytuacja wystąpiła w przypadku osób fizycznych prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności, gdzie wskaźnik dla gminy Lubin wyniósł 95, a dla gminy Grębocice 36. Gmina Rudna wypada pod względem tych dwóch wskaźników podobnie do gminy Radwanice.

Tabela 24 Przedsiębiorczość – wybrane wskaźniki

Gmina	Podmioty wpisane do rejestru na 1 000 ludności		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	101	114	13
Gmina Rudna	64	73	9
Gmina Grębocice	47	52	5
Gmina Radwanice	75	79	4
Gmina	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	84	95	11
Gmina Rudna	44	51	7
Gmina Grębocice	33	36	3
Gmina Radwanice	55	60	5

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Finanse samorządowe

W 2020 r. pod względem udziału dochodów własnych w dochodach ogółem, gmina Rudna plasuje się na trzecim miejscu – niższy udział dochodów własnych cechował gminę Radwanice.

W 2016 i 2020 r. gmina Rudna była drugą gminą o najwyższych dochodach na 1 mieszkańca

Najwyższym udziałem dochodów własnych w dochodach gminy ogółem w 2020 r. charakteryzowała się gmina Grębocice (68,7%), w której dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca także były najwyższe (10 545,90 zł). Gmina Rudna była drugą gminą w kolejności pod względem wysokości dochodów na mieszkańca (9 164,89 zł).

Tabela 25 Finanse samorządowe – wybrane wskaźniki

Gmina	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	73,3	68,2	-5,1
Gmina Rudna	72,8	67,9	-4,8
Gmina Grębocice	71,2	68,7	-2,5
Gmina Radwanice	61,3	62,9	1,6
Gmina	Dochody gminy na 1 mieszkańca		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	4 870,29	7 490,67	2 620,38
Gmina Rudna	6 981,35	9 164,89	2 183,54
Gmina Grębocice	7 440,78	10 545,90	3 105,12
Gmina Radwanice	5 537,33	7 566,41	2 029,08

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Wymiar przestrzenny**Mieszkalnictwo**

W 2020 r. gmina Rudna była drugą gminą pod względem liczby mieszkań w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę była niższa niż w gminie Radwanice i gminie Lubin.

Gminę Rudna charakteryzuje najwyższy poziom zwodociągowania gminy (100%).

Gmina Rudna cechuje się wysokim poziomem skanalizowania gminy, jedynie w gminie Lubin poziom ten jest nieco wyższy.

W przypadku dwóch analizowanych wskaźników najbardziej wyróżniła się gmina Lubin. W 2020 r. najwięcej mieszkań na 1 000 mieszkańców przypadało w gminie Lubin (333,0), w której przeciętna

powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę także była najwyższa (37,4%). W gminie Rudna widać tendencję wzrostową liczby mieszkań w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców – wskaźnik ten jest niższy niż w przypadku gminy Lubin lecz dynamika zmian w gminie Rudna jest wyższa.

Tabela 26 Mieszkania – wybrane wskaźniki

Gmina	Mieszkania na 1 000 mieszkańców		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	328,7	333,0	4,3
Gmina Rudna	301,3	307,8	6,5
Gmina Grębocice	290,7	300,9	10,2
Gmina Radwanice	292,2	298,7	6,5
Gmina	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	36,2	37,4	1,2
Gmina Rudna	26,7	27,7	1,0
Gmina Grębocice	23,8	25,1	1,3
Gmina Radwanice	28,5	29,6	1,1

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Wszystkie cztery gminy mają rozwiniętą infrastrukturę wodociągową, z czego najlepiej gmina Rudna, gdzie 100% budynków mieszkalnych jest podłączonych do sieci wodociągowej. Gmina Rudna posiada także najwyższy odsetek budynków mających dostęp do sieci kanalizacyjnej (99,5%). W przypadku kanalizacji gmina Radwanice odstaje od pozostałych – tylko 62,9% budynków w tej gminie jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej.

Tabela 27 Infrastruktura techniczna – wybrane wskaźniki

Gmina	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	96,8	97,2	0,4
Gmina Rudna	100,0	100,0	0,0
Gmina Grębocice	100,0	99,8	-0,2
Gmina Radwanice	92,7	99,4	6,7
Gmina	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	96,3	95,7	-0,6
Gmina Rudna	99,4	99,5	0,1
Gmina Grębocice	99,5	99,3	-0,2
Gmina Radwanice	63,5	62,9	-0,6

Źródło: dane GUS, 2022 r.

Gospodarka komunalna i środowisko

W 2020 r. gmina Rudna osiągnęła najwyższy wśród analizowanych gmin odsetek odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów.

Gmina Rudna w 2020 r. cechowała się wyższym zużyciem wody na 1 korzystającego niż w gminie Grębocice i gminie Radwanice.

W 2020 r. najwyższy udział odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów z gospodarstw domowych odnotowano w gminie Rudna (55,5%), a największy wzrost tego udziału zaobserwowano w gminie Grębocice (29,1 pp.). Najmniejsze zużycie wody z wodociągów w przeliczeniu na 1 korzystającego charakteryzowało gminę Grębocice (30,9 m³). W gminie Rudna zużycie to wyniosło 35,4 m³.

Tabela 28 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – wybrane wskaźniki

Gmina	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (z gospodarstw domowych)		
	2017	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	18,6	52,6	34
Gmina Rudna	30,0	55,5	25,5
Gmina Grębocice	19,1	48,2	29,1
Gmina Radwanice	21,9	48,6	26,7
Gmina	Zużycie wody z wodociągów na 1 korzystającego [m ³]		
	2016	2020	Dynamika zmian
Gmina Lubin	35,2	37,6	2,4
Gmina Rudna	30,5	35,4	4,9
Gmina Grębocice	26,8	30,9	4,1
Gmina Radwanice	25,9	31,1	5,2

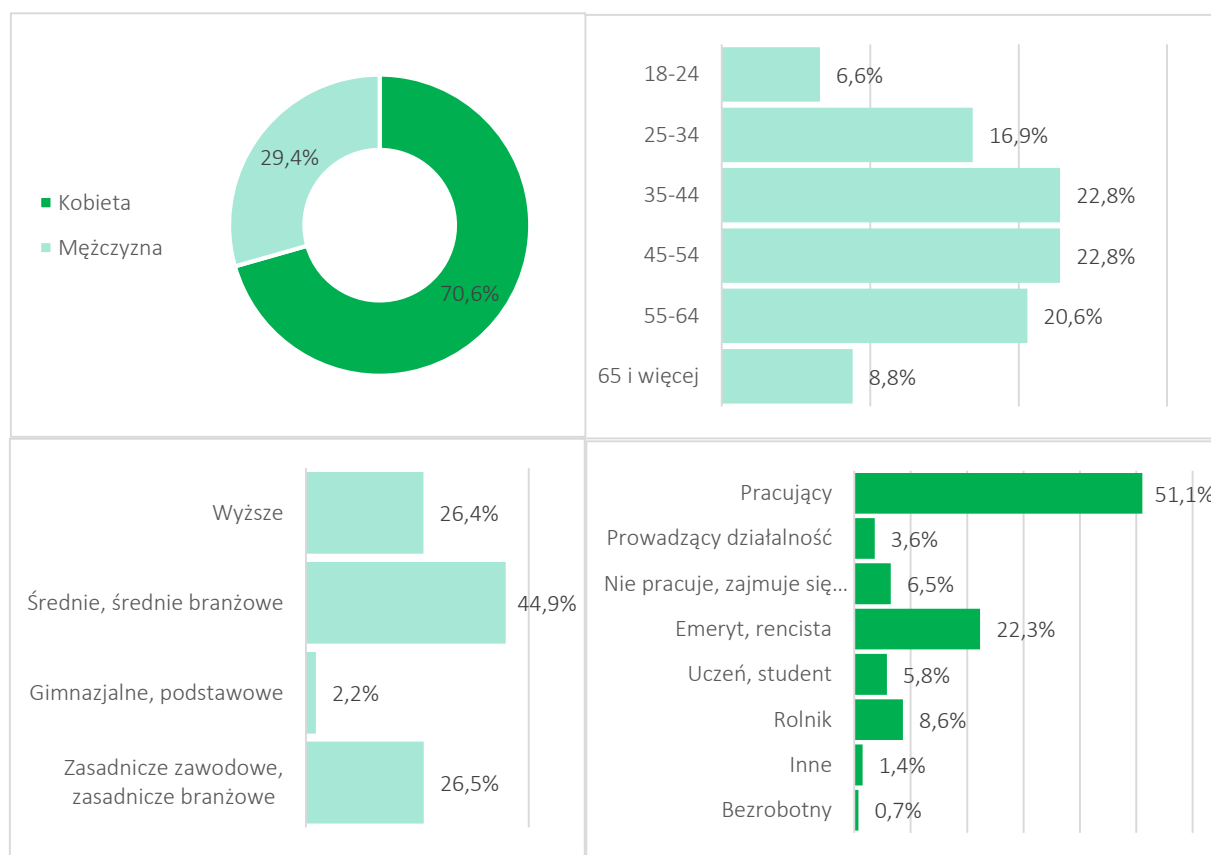
Źródło: dane GUS, 2022 r.

Gmina oczami mieszkańców

Przy planowaniu przyszłych przedsięwzięć istotną kwestią jest zdanie mieszkańców danej gminy, ponieważ ich opinia na temat miejsca zamieszkania stanowi ważny element strategii rozwoju, będącej formą partycypacji społecznej. Z tego względu przy opracowywaniu Strategii Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 zdecydowano się na przeprowadzenie ankiety wśród mieszkańców. Badanie zostało przeprowadzone w formie ankiety papierowej wśród 142 respondentów.

Zdecydowaną większość ankietowanych stanowiły kobiety (70,6%). Największy udział badanych mieścił się w przedziale wiekowym 35-54 lata (około 45%). Pod względem statusu na rynku pracy, dominującą część respondentów stanowiły osoby pracujące (51,1%), a następnie emeryci i renciści (22,3%). Najczęściej deklarowanym wykształceniem było średnie ogólnokształcące lub średnie branżowe.

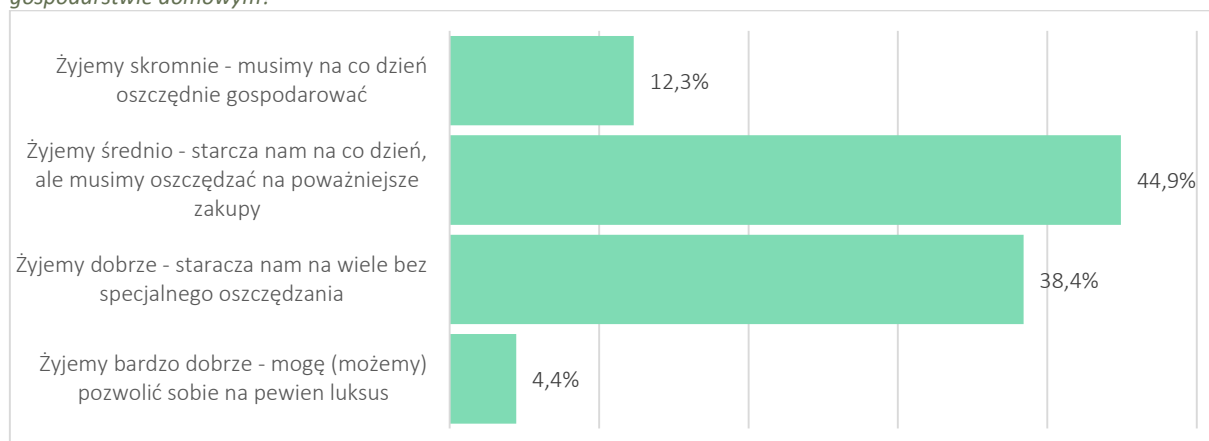
Wykres 45 Dane metryczkowe

Źródło: badanie własne, n=142

W jednym z pytań respondenci wskazywali poziom gospodarowania pieniędzmi według wymienionych definicji. Największa część ankietowanych mieszkańców żyje na średnim poziomie (44,9%). Duża część ocenia swój poziom materialny jako dobry (38,4%). Tylko nieco ponad 12% badanych żyje skromnie.

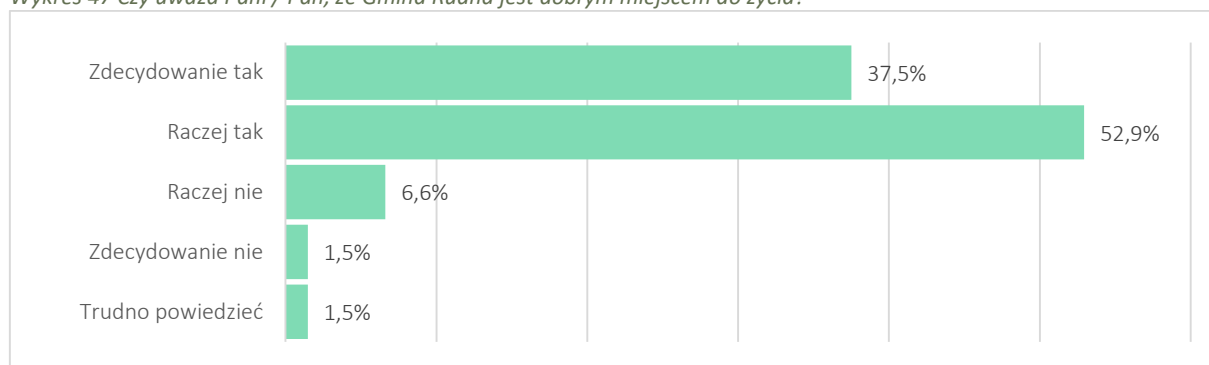
Wykres 46 Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym?

Źródło: badanie własne, n=142

Mieszkańcy pozytywnie oceniają gminę - aż 90% badanych uważa, że gmina Rudna jest dobrym miejscem do życia. Zaledwie 8% ma negatywne zdanie na ten temat. Niewiele osób miało trudność w ocenie gminy – tylko 1,5% ankietowanych było niezdecydowanych.

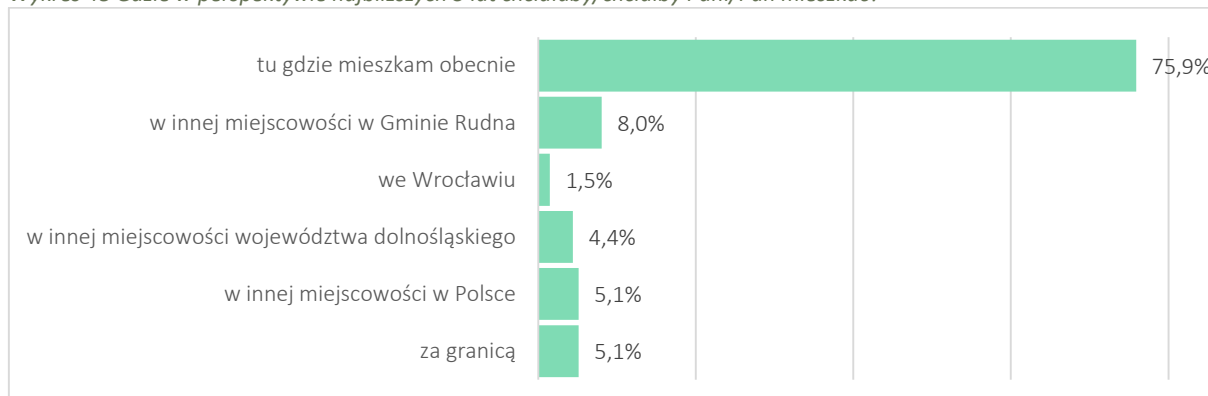
Wykres 47 Czy uważa Pani / Pan, że Gmina Rudna jest dobrym miejscem do życia?

Źródło: badanie własne, n=142

Deklaracje mieszkańców odnośnie ich planów dotyczących miejsca zamieszkania w pięcioletniej perspektywie czasowej stanowią odbicie ocen gminy jako miejsca do życia. Prawie 84% badanych planuje pozostać na terenie gminy, co świadczy o ich przywiązaniu do miejsca zamieszkania. Wśród respondentów chcących wyjechać z gminy, większość planuje wyjechać za granicę (5,1%) lub do innej miejscowości w Polsce (5,1%).

Wykres 48 Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?

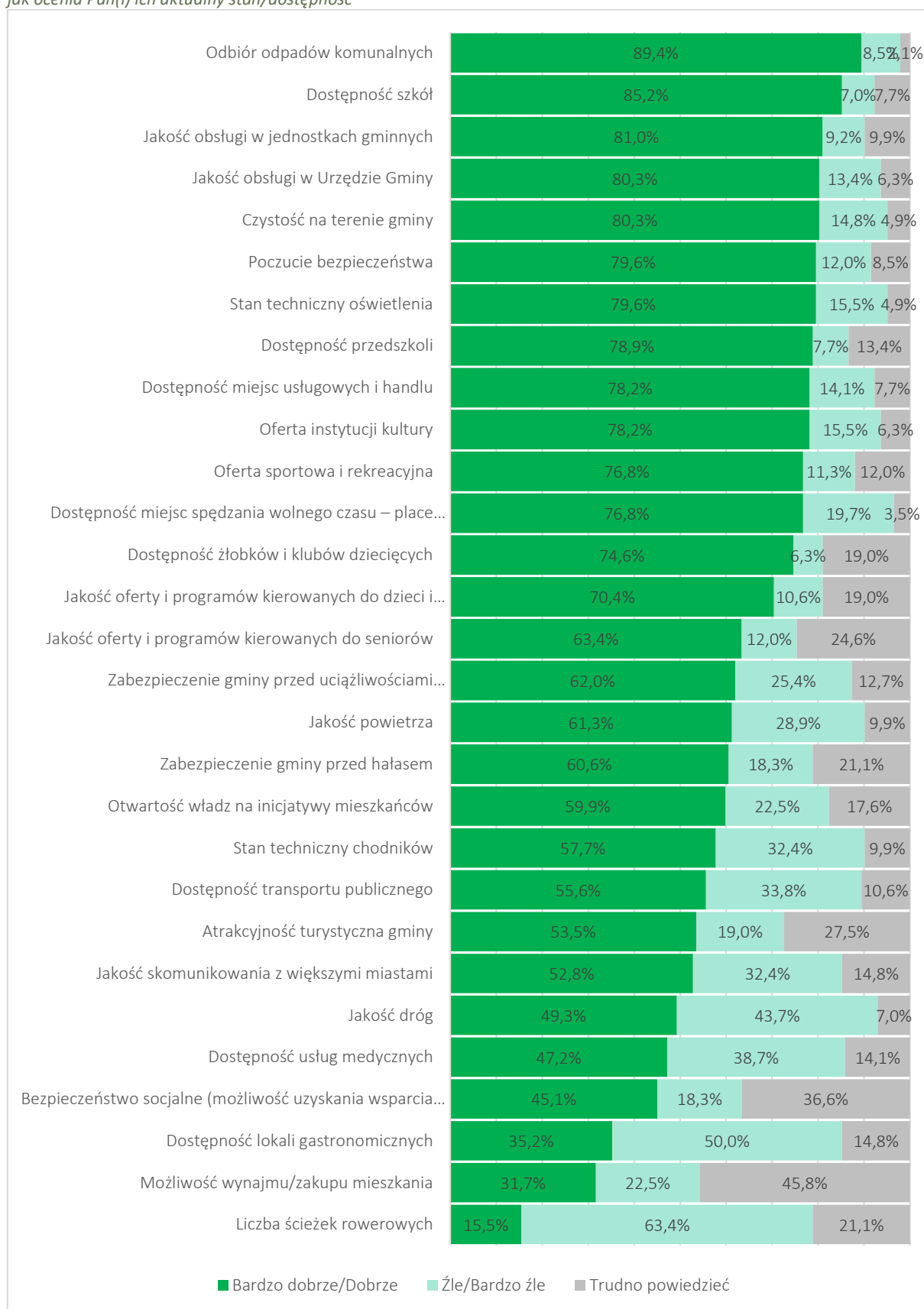

Źródło: badanie własne, n=142

Uczestników badania zapytano o aspekty wpływające korzystnie na jakość życia w gminie - zostali poproszeni o ocenę elementów infrastruktury oraz usług publicznych na terenie gminy Rudna. Najlepiej oceniono odbiór odpadów komunalnych (89,4%) oraz dostępność szkół (85,2%). W zdecydowanej większości pozytywnie oceniono jakość obsługi w urzędzie gminy i innych jednostkach gminy, poziom bezpieczeństwa i ofertę kulturalno-rozrywkową.

Najwięcej negatywnych ocen uzyskała kwestia ścieżek rowerowych – niemal 64% respondentów ocenia ten aspekt źle lub bardzo źle. Niekorzystnie oceniono także dostępność lokali gastronomicznych (50%), jakość dróg (43,7%) oraz dostępność usług medycznych (38,7%). Ankietowani wskazywali także na aspekty komunikacyjne, w tym problem dostępności do transportu publicznego. Największy odsetek odpowiedzi osób „trudno powiedzieć” dotyczył możliwości kupna lub wynajmu mieszkania, co wynika z tego, że większość ankietowanych to osoby w średnim wieku, które w większości kupno lub wynajem mieszkania mają już za sobą. Około 23% badanych oceniło ten aspekt negatywnie, a blisko 32% pozytywnie.

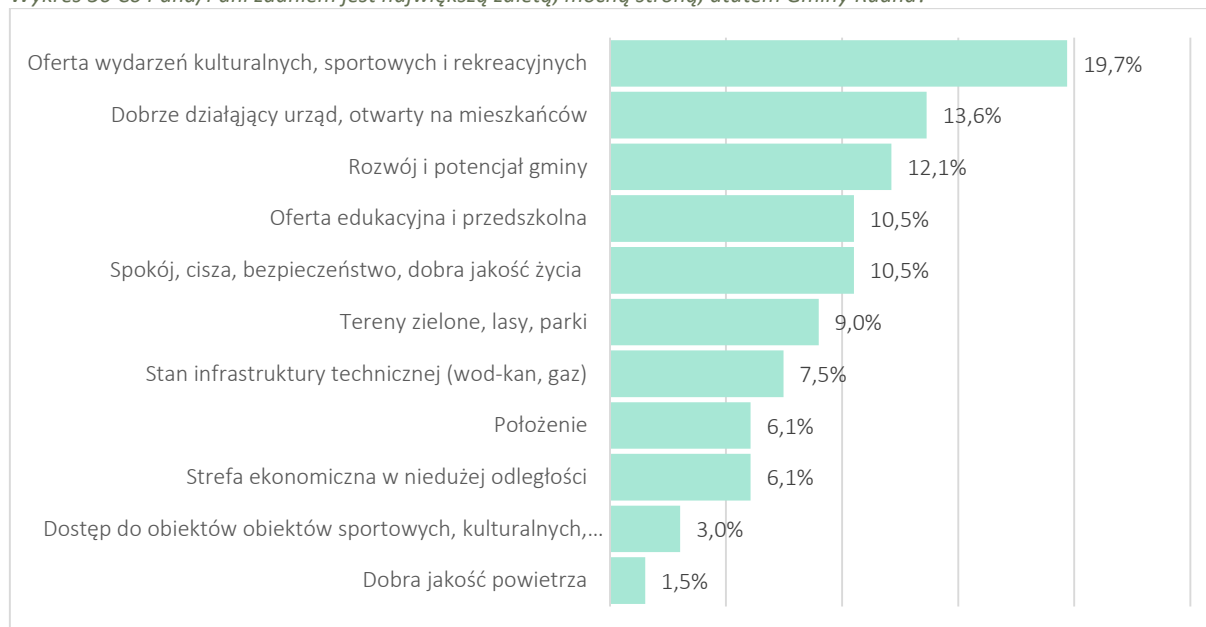
Wykres 49 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Rudna, proszę określić jak ocenia Pan(i) ich aktualny stan/dostępność

Źródło: badanie własne, n-142

Jedno z pytań w ankiecie dotyczyło wskazania mocnych stron gminy Rudna. Najwięcej badanych wskazywało na ofertę kulturalno-rekreacyjną (19,7%) doceniało dobrze działający urząd gminy (13,6%) oraz zauważało ogólny potencjał rozwojowy gminy (12,1%).

Wykres 50 Co Pana/Pani zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Rudna?

Źródło: badanie własne, n=142

Ankietowanym zadano także pytanie dotyczące wskazania słabych stron gminy. Najwięcej osób wymieniło słabą ofertę komunikacji publicznej jako główną wadę oraz zły stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej – zły stan dróg, chodników i zaniedbane pobocza. Część ankietowanych uważa także, że zbiornik Żelazny Most położony na terenie gminy jest istotną wadą.

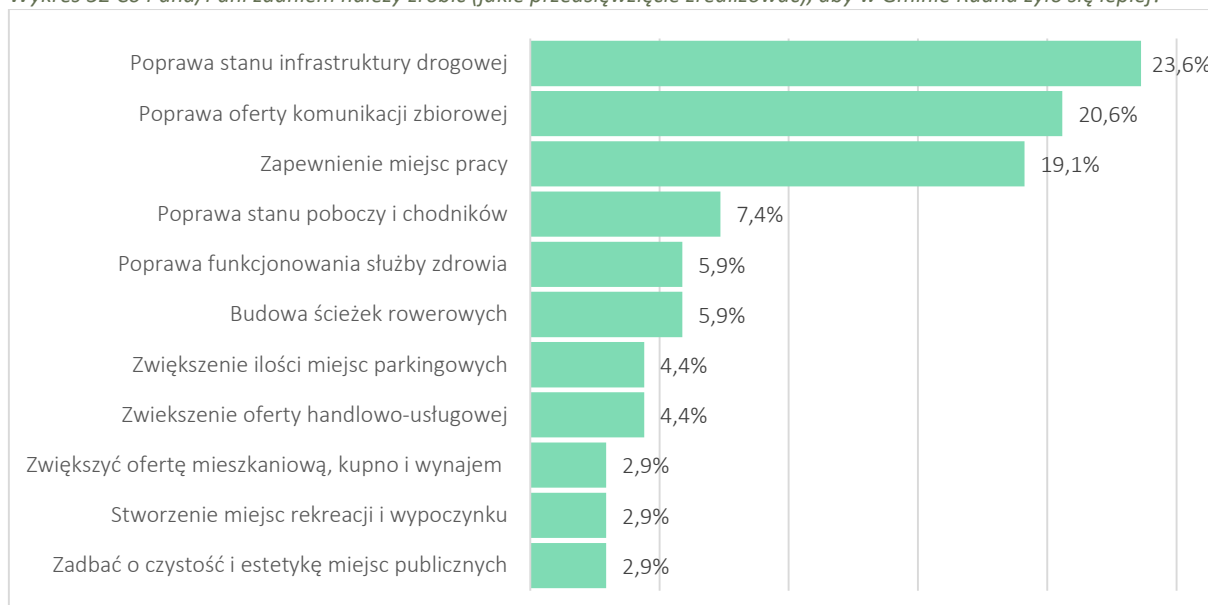
Wykres 51 Co Pana/Pani zdaniem jest największą wadą, słabą stroną Gminy Rudna?

Źródło: badanie własne, n=142

Wśród propozycji przedsięwzięć do zrealizowania w gminie znalazły się przede wszystkim kwestie komunikacyjne – poprawa infrastruktury drogowej oraz oferty komunikacji publicznej (kolejno 23,6% i 20,6% wskazań). Zdaniem ankietowanych należy także zapewnić nowe miejsca pracy dla mieszkańców (19,1%). Wskazane rekomendacje pokrywają się z odpowiedziami na temat słabych stron gminy.

Wykres 52 Co Pana/Pani zdaniem należy zrobić (jakie przedsięwzięcie zrealizować), aby w Gminie Rudna żyło się lepiej?

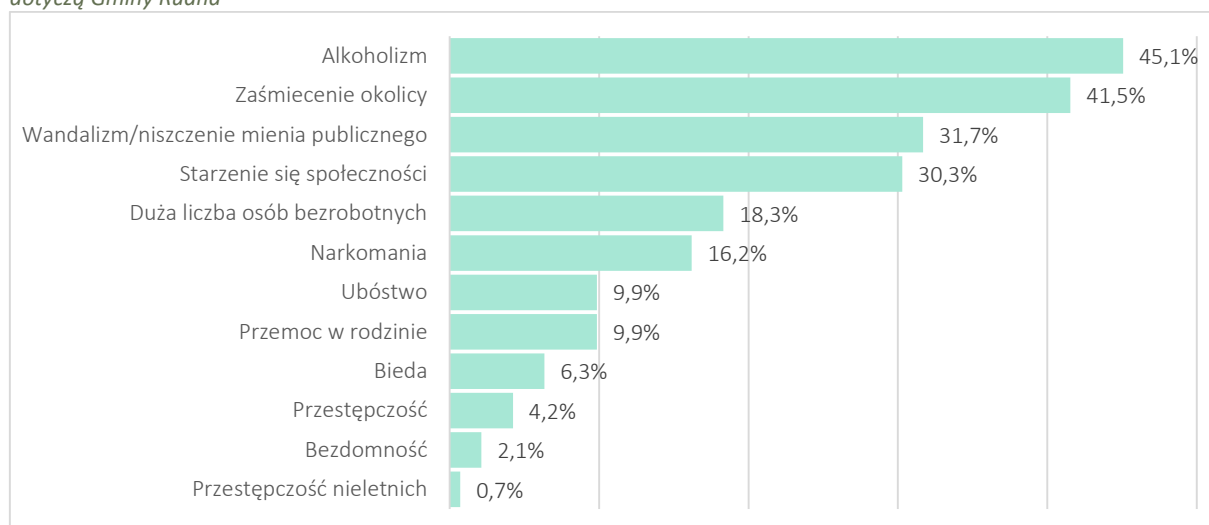

Źródło: badanie własne, n=142

Według badanych istotnym problemem występującym w gminie jest alkoholizm na co wskazała niemal połowa ankietowanych. Często wskazywanym kłopotem jest także zaśmiecanie okolicy i niszczenie

mienia publicznego. Stosunkowo wysoki odsetek respondentów wskazał także na problem narkomanii wśród mieszkańców gminy (16,2%).

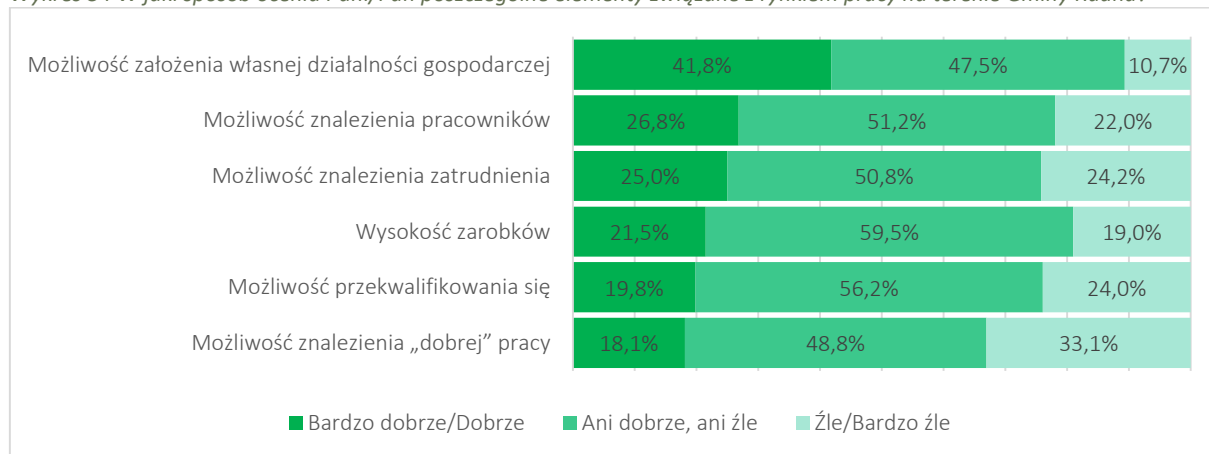
Wykres 53 Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Rudna

Źródło: badanie własne, n=142

W przypadku oceny poszczególnych elementów rynku pracy, wśród ankietowanych przeważała odpowiedź „ani dobrze, ani źle”. Najwięcej odpowiedzi pozytywnych zyskała możliwość założenia własnej działalności gospodarczej (41,8%), natomiast negatywnych – możliwość znalezienia atrakcyjnej pracy (33,1%).

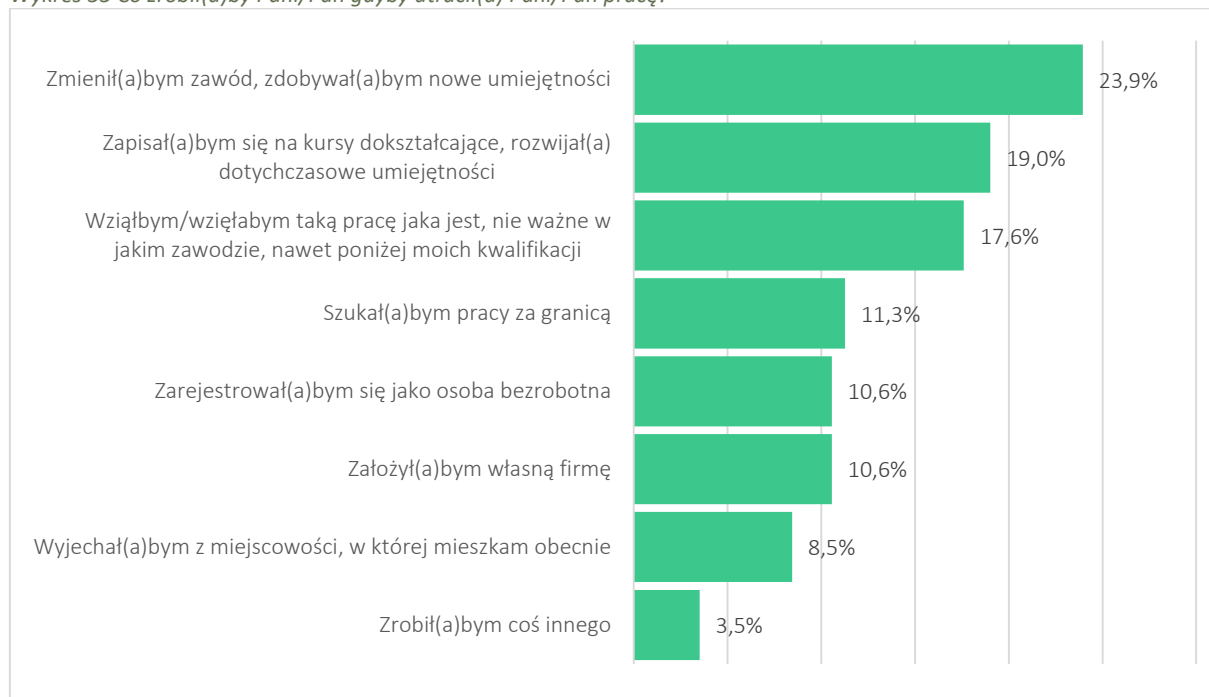
Wykres 54 W jaki sposób ocenia Pani/Pan poszczególne elementy związane z rynkiem pracy na terenie Gminy Rudna?

Źródło: badanie własne, n=142

W przypadku utraty pracy badani w większości wykazują postawę aktywną – chęć zdobywania nowych umiejętności (23,9%) oraz uczęszczania na kursy doszkalające (19,0%). Blisko 18% wzięłoby pracę w jakimkolwiek zawodzie, nawet poniżej swoich kwalifikacji, a nieco ponad 11% szukałoby pracy za granicą.

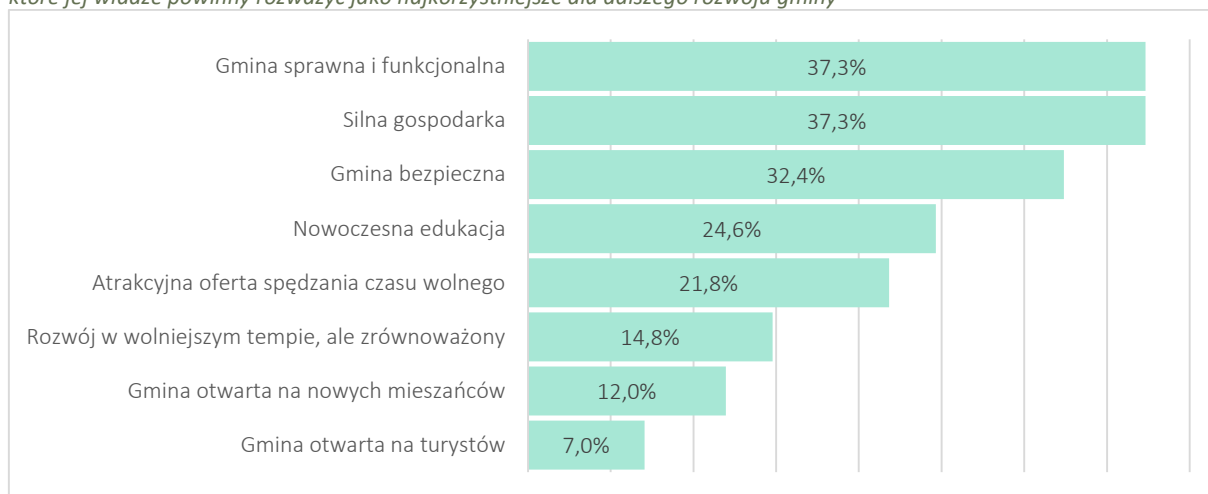
Wykres 55 Co zrobił(a)by Pani/Pan gdyby utracił(a) Pani/Pan pracę?

Źródło: badanie własne, n=142

Według respondentów najkorzystniejszym kierunkiem rozwoju gminy jest gmina sprawna i funkcjonalna oraz charakteryzująca się silną gospodarką lokalną – oba kierunki zostały wskazane przez 37,3% osób. Najmniej ważnym kierunkiem jest otwartość na turystów – tylko 7% ankietowanych uważa to za korzystny kierunek rozwoju. Być może respondenci uważają, że gmina Rudna nie ma dużego potencjału turystycznego.

Wykres 56 Z zaproponowanych poniżej możliwych kierunków rozwoju Gminy Rudna proszę wybrać maksymalnie 2 kierunki, które jej władze powinny rozważyć jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju gminy

Źródło: badanie własne, n=142

Załącznik nr 3 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Rozdział odnosi się do *przepisu Art. 10e. 3. 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

Polityka przestrzenna w systemie polityk publicznych

Polityka przestrzenna należy do sfery tzw. polityk publicznych, które rozumiane są, jako sfera świadomych i zorganizowanych działań struktur państwa i społeczeństwa wokół problemów publicznych. Posługujemy się tu rozumieniem „polityk”, dotyczącym nie samego sprawowania władzy, ale działań w oparciu o przyjęte reguły. O ile polityka w ogólnym znaczeniu zajmuje się przede wszystkim sferą idei, zdobywania władzy i instrumentów jej egzekucji, to polityka publiczna, jako sfera praktyczna – przede wszystkim zagadnieniami związanymi z urzeczywistnianiem idei, i bliska jest zarządzaniu publicznemu.

Polityka przestrzenna spełnia wszystkie kryteria polityk publicznych. Jest to bowiem planowa działalność, polegająca na wykorzystywaniu znajomości dostępnych zasobów oraz praw rządzących kształtowaniem i użytkowaniem przestrzeni w celu najbardziej racjonalnego jej zagospodarowania. W ramach polityki przestrzennej władze publiczne ustalają cele i środki kształtowania zagospodarowania przestrzennego w określonych, zmiennych w czasie warunkach zewnętrznych – społecznych, ekonomicznych, technicznych, a także politycznych. Polityka przestrzenna zajmuje się określeniem celów, wraz ze sposobami ich osiągnięcia, w zakresie użytkowania i przekształcania środowiska życia człowieka, a więc wykorzystywanego przez niego zajmowanego terytorium. Musi ona wpływać na działania podejmowane przez liczne podmioty, czynnie zmieniające kształt tego środowiska.

Obowiązek prowadzenia polityki przestrzennej zawarty jest w polskim prawie, wyznaczającym zakres formalnych kompetencji w tej sferze poszczególnych poziomów władzy.

Instrumentacja polityki przestrzennej

Wdrażanie polityk publicznych można ułożyć w tzw. drabinę interwencji: na najniższym szczeblu władze powstrzymują się od działania, a na najwyższym narzucają swoje rozwiązania, czyli eliminują wybór obywateli, tworząc szczególne zakazy i ograniczenia. Władze mogą działać także na rzecz zwiększania skali wyboru, które ma przed sobą obywatel. Zakres instrumentów oddziaływania jest dość szeroki: najbardziej skuteczne mogą być bezpośrednie inwestycje publiczne, realizujące potrzeby społeczne, ale też istotnie wpływające na zachowania inwestycyjne. Istnieje też sfera prawno-

regulacyjna, ale jej skuteczność jest w Polsce przeceniana. Lepiej jest udoskonalać sposoby zarządzania przestrzenią, głównie poprzez zwiększanie wiedzy i poprawę dostępu do informacji o problemach specyficznych obszarów, w których żyją obywatele i funkcjonuje gospodarka. Wszystko to winno sprzyjać większej dynamice wzrostu, co jest obecnie podstawowym kryterium oceny polityk publicznych.

Większa świadomość i zaangażowanie władz w politykę przestrzenną mogą sprzyjać jej skuteczności, ale należy także liczyć w tym względzie na wzrost świadomości obywatelskiej. Zwiększanie wiedzy obywateli może spowodować wzrost poczucia identyfikacji z miejscem zamieszkania oraz świadomości własnej siły sprawczej w procesie rozwoju – to wymarzona sytuacja dla wzrostu zaangażowania obywatelskiego i kapitałowego. Zwiększanie partycypacji obywatelskiej i zaangażowania lokalnego biznesu może stanowić skuteczną przeciwwagę dla ograniczoności instrumentów sprawowania władzy.

Rekomendacje dla polityki przestrzennej gminy Rudna

Polityka przestrzenna powinna stanowić płaszczyznę negocjacji pomiędzy potrzebami a realnymi możliwościami. Głównym wyzwaniem jest prawidłowe rozpoznanie, klasyfikacja i uporządkowanie dostępnych zasobów przestrzeni, a następnie umiejętne ich wykorzystanie w procesie rozwoju. Aby proces ten był efektywny musi wynikać lub odpowiadać obecnym i przyszłym potrzebom, lub realizować wypracowane kompleksowe wizje rozwoju. Tak rozumiane prowadzenie polityki przestrzennej prowadzi do wzmocnienia integracji przestrzennej gminy. Aby proces ten przebiegał prawidłowo, niezbędne jest zachowanie komplementarności z dokumentami wyższego rzędu, a więc m.in. bezpośrednio z zasadami polityki przestrzennej określonymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, a pośrednio z zasadami polityki przestrzennego zagospodarowania kraju.

Nadrzędną zasadą polityki przestrzennej jest **zasada zachowania ładu przestrzennego**, przejawiającą się prowadzeniem efektywnej i racjonalnej polityki przestrzennej i planistycznej na wszystkich poziomach planowania przestrzennego, umożliwiając uzyskanie harmonijnej całości oraz uwzględniając w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Łączy się z nią również **zasada zrównoważonego rozwoju**, oznaczająca taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Zasada ta pozwala kształtować

ład przestrzenny, zapewniając utrzymanie właściwych relacji estetycznych, funkcjonalnych i ekonomicznych zarówno pomiędzy różnymi sposobami zagospodarowania terenów zurbanizowanych, jak i w relacjach pomiędzy układem przyrodniczym i antropogenicznym.

Rekomendacje dla polityki przestrzennej to ponadto:

1. **Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią** – w szczególności w zakresie przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową poprzez zapobieganie antropopresji na terenach cennych przyrodniczo (przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji i rozlewaniu zabudowy)
2. **Racjonalne kształtowanie sieci osadniczej** – z punktu widzenia transportu i konsumpcji energii, a więc spójność i zwartość struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz równowaga terenów zabudowanych i terenów zieleni.
 - a. uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe
 - b. ograniczenie przeznaczania pod zabudowę podlegającą ochronie przed hałasem terenów narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie infrastruktury transportowej
 - c. separowanie terenów zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem od dużych zwartych kompleksów terenów zabudowy produkcyjnej, usługowej lub produkcyjno-usługowej poprzez ustalenie minimalnych odległości między tymi terenami i kompleksami;
 - d. zachowywanie pomiędzy jednostkami osadniczymi wolnych od zabudowy i zagospodarowania (z wyłączeniem dróg i sieci uzbrojenia terenu) terenów otwartych lub zalesionych.
3. **Oszczędne i efektywne gospodarowanie przestrzenią** – intensyfikacja zabudowy na terenach zainwestowanych wraz z ich regeneracją (odnową), stosowanie recyklingu przestrzeni: wykorzystywanie w pierwszej kolejności terenów opuszczonych lub zdegradowanych („brownfield”) i niewchodzenie na nowe, niezagospodarowane tereny („greenfield”).
4. **Współpraca w ramach Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego**; realizacja mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych; prowadzenie współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych w celu zarządzania przestrzenią w taki sposób, aby następowała integracja oraz łączenie funkcji komplementarnych w przestrzeni w celu

zmniejszenia kosztów funkcjonowania infrastruktury komunalnej i podniesienia jakości życia mieszkańców, z uwzględnieniem:

- a. zrównoważonej mobilności, w tym zwiększenia udziału ruchu rowerowego w transporcie, m.in. poprzez:
 - wskazanie przebiegu planowanych głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego o przebiegu w korytarzach określonych na rysunku Planu nr 2 System ochrony zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zgodnie z Koncepcją sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego,
 - planowanie i realizowanie wzdłuż dróg gminnych pozostałych tras rowerowych pozwalających na powiązanie jednostek osadniczych bezpośrednio z celami codziennych dojazdów do szkoły, pracy i usług lub przystanków i węzłów transportu zbiorowego, mogących stanowić jeden z etapów tych podróży (z zachowaniem odpowiednich rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo, adekwatnych, w szczególności do natężenia ruchu na poszczególnych odcinkach tych dróg),
- b. wspólnego planowania rozwoju zabudowy mieszkaniowej w formie kompleksowych zespołów zabudowy, z zapewnieniem w miejscu zamieszkania dostępu do podstawowych usług publicznych, infrastruktury technicznej oraz transportu zbiorowego,
- c. potrzeb kształtowania struktur przestrzennych umożliwiających zachowanie i funkcjonowanie terenów otwartych i zieleni w obszarach zurbanizowanych, powiązanych z miejskimi systemami zieleni,
- d. potrzeb zachowania obszarów dostępnych publicznie w ramach struktury zagospodarowania przestrzeni miejskich.

5. Ochrona zasobów środowiskowych:

- a. kształtowanie struktur przestrzennych wzmacniających jakość środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych,
- b. wskazanie, poszanowanie i ochrona obszarów cennych przyrodniczo (objętych ochroną prawną i planowanych do ochrony),
- c. dbałość i rozwijanie terenów zielonych oraz parkowych na terenie gminy,
- d. prowadzenie działań na rzecz racjonalnego wykorzystania i ochrony złóż kopalin,

- e. w przypadku opracowania koncepcji zielonej infrastruktury uwzględnienie ustaleń tej koncepcji w celu zagwarantowania spójnego wdrażania,
 - f. wskazanie powiązań (ciągłości) terenów zielonych (otwartych), klasyfikowanych ze względu na sposób użytkowania jako obszary leśne, rolnicze, zadrzewione, parkowe, ogrody działkowe oraz związane z wodami powierzchniowymi – w tym mokradłowe,
 - g. zwiększanie lesistości lądowych korytarzy ekologicznych w celu odzyskania ich drożności (docelowa odległość między płatami lasów, zadrzewień lub zakrzaczeń nie powinna przekraczać kilkuset metrów do 1 km i nie powinna być przecięta innymi barierami dla zwierząt); nie należy zalesiać cennych przyrodniczo obszarów otwartych, takich jak turzycowiska, bogate zespoły łąkowe, obszary podmokłe oraz osi i ciągów widokowych;
 - h. Planowanie elementów zielonej infrastruktury z zachowaniem ciągłości na styku z innymi gminami.
6. **Kompensacja ekologiczna** – takie zarządzanie przestrzenią, aby zachować zasoby biologiczne i równowagę przyrodniczą oraz wyrównywać szkody w środowisku wynikające z rozwoju przestrzennego, wzrostu poziomu urbanizacji i inwestycji niezbędnych ze względów społeczno-gospodarczych, a pozbawionych alternatywy neutralnej przyrodniczo.
7. **Poprawa jakości powietrza** – wymiana indywidualnych źródeł ciepła, kompleksowa poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej.
8. **Stosowanie zasady racjonalności ekonomicznej**, uwzględniającej ocenę korzyści i strat społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych w długim okresie czasu.
9. **Wzmacnianie odporności** struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i zagrożenie utraty bezpieczeństwa energetycznego:
- a. rozwijanie odnawialnych źródeł energii, w tym m.in. w zakresie farm wiatrowych, biogazowych, magazynów energii, farm fotowoltaicznych oraz dostosowania dachów do zagospodarowania pod samowystarczalność energetyczną,
 - b. wsparcie procesu wdrażania OZE w gospodarstwach indywidualnych oraz obiektach użyteczności publicznej,
 - c. uwzględnienie ograniczeń dla rozwoju energetyki wiatrowej wynikających z dokumentu wspomagającego politykę Zarządu Województwa Dolnośląskiego w zakresie energetyki ze źródeł odnawialnych - „Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim”,

- d. uwzględnienie preferencji dla lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych na obszarach:
 - położonych w sąsiedztwie dróg i linii elektroenergetycznych,
 - o niskim nachyleniu terenu – obszary nizinne,
 - o wysokim nasłonecznieniu,
 - nieużytków i gleb nieprzydatnych rolniczo, oraz na dachach obiektów wielkopowierzchniowych.
- e. przeciwdziałanie ryzyku powodziowemu ze strony rzeki Odry oraz silne zagrożeniu suszą - promowanie małej retencji, budowa zbiorników retencyjnych,
- f. przeciwdziałanie skutkom suszy poprzez podejmowanie działań mających na celu zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych, poprzez: prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych,
- g. ograniczenie zabudowy dolin rzecznych (ochrona brzegów rzek przed zabudową, grodzeniem, osuszaniem i niszczeniem szaty roślinnej) w celu zachowania drożności korytarzy ekologicznych i minimalizowania skutków powodzi,
- h. rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury

10. Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych – logiczne i oparte na konsultacjach społecznych i potrzebach mieszkańców lokalizowanie różnego rodzaju kompleksów usługowych, uwzględnianie potencjalnych konfliktów przestrzennych w procesach planowania.

- a. rozwój rynku usług turystycznych oraz infrastruktury turystycznej,
- b. stworzenie nowych i modernizacja istniejących terenów rekreacyjno-sportowych
- c. promocja turystyki oraz produktów regionalnych,
- d. integracja szlaków wodnych ze szlakami pieszymi, rowerowymi i konnymi w ich otoczeniu (wzdłuż rzek o sezonowej zmienności poziomu wód),
- e. Wykorzystanie potencjału turystycznego, tworzenie nowych ofert turystycznych, w szczególności w oparciu o Szlak Odry, Krainę Łęgów Odrzańskich oraz Rezerwat przyrody Skarpa Storczyków,
- f. określenie na terenie gminy co najmniej jednego dużego, zwartego kompleksu publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego, zapewniającego mieszkańcom możliwość wspólnego spędzania czasu wolnego w otwartej przestrzeni, a przy tym sprzyjającego nawiązywaniu i pogłębianiu relacji oraz kontaktów społecznych. Zwarty kompleks publicznie dostępnych terenów rekreacyjno-

wypoczynkowych musi stanowić wyodrębnioną przestrzennie jednostkę funkcjonalną lub składać się z kilku odrębnych, lecz powiązanych funkcjonalnie, jednostek funkcjonalnych o przeznaczeniu podstawowym zawierającym się w zakresie pojęcia publicznie dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,

- g. określenie, dla jednostek osadniczych o wielkości powyżej 250 mieszkańców, publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w zasięgu pieszo dojazdu i dojazdu rowerem.

11. Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej – wzmacnianie tożsamości lokalnej.

- a. realizacja regionalnych szlaków turystycznych oraz powiązanie ich z zasobami przyrodniczymi i kulturowymi gmin z wykorzystaniem systemów lokalnych szlaków turystycznych.

12. Rozwój systemu komunikacyjnego:

- a. organizacja wydajnej sieci transportowej, budowa, modernizacja i remonty infrastruktury drogowej i towarzyszącej,
- b. planowanie nowych odcinków dróg w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie hałasu na istniejące i planowane obszary podlegające ochronie akustycznej,
- c. wzmocnienie funkcjonowania transportu publicznego, zwiększenie dostępności i skomunikowanie gminy z większymi ośrodkami miejskimi,
- d. Poprawa stanu technicznego dróg gminnych poprzez ich przebudowę w sołectwach
- e. wytyczanie nowych ścieżek rowerowych, integracja z systemem ścieżek gmin ościennych, realizacja Blue Velo - Odrzańskiej Trasy Rowerowej,
- f. Stosowanie zasad zrównoważonej mobilności, w tym multimodalność: równoległe skoordynowane zapewnienie różnych środków i form transportu, umożliwiające podróżowanie na wiele sposobów, wieloma trasami,
- g. skomunikowanie ścieżkami rowerowymi gminy z sąsiednimi miastami powiatowymi,
- h. integrowanie transportu poprzez wyznaczanie oraz budowę gminnych i aglomeracyjnych zintegrowanych węzłów przesiadkowych,
- i. zaplanowanie i utworzenie parkingów P&R oraz B&R w sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych poza obszarami centralnymi miast rdzeniowych,
- j. planowanie tras rowerowych z zachowaniem ciągłości na styku z innymi gminami,

- k. w ramach wskazanych ciągów drogowych postuluje się o uwzględnienie rezerw terenowych z uwagi na możliwość ujednolicenia parametrów użytkowych dróg wchodzących w skład danego korytarza. Szczególnie istotnym jest zapewnienie możliwości dostosowania parametrów technicznych dróg do obowiązujących normatywów, w oparciu o realne uwarunkowania terenowe. W miarę możliwości należy ograniczać lokalizację nowych zjazdów oraz skrzyżowań z drogami dojazdowymi i lokalnymi. Obsługa przyległych terenów powinna odbywać się poprzez już istniejące zjazdy, skrzyżowania oraz nowe drogi o klasie co najmniej zbiorczej, a dotyczy to w szczególności dróg klasy technicznej G i GP. W ramach wskazanych korytarzy należy dążyć do realizacji ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych zgodnie ze Standardami projektowymi i wykonawczymi dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego,
- l. korytarz (żelaznego mostu) – przebieg: DK36 Prochowice – Lubin – dalej DW323 Rudna – Góra – Leszno.

13. Rozwój infrastruktury technicznej:

- a. rozwój szerokopasmowego Internetu
- b. modernizacja sieci kanalizacyjno-wodociągowej
- c. likwidacja barier architektonicznych w przestrzeniach publicznych i budynkach użyteczności publicznej, w szczególności w szkołach podstawowych (budowa wind)
- d. modernizacja sieci energetycznej

14. Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie wertykalnym – na poziomie lokalnym ze szczeblem krajowym i regionalnym – uwzględnienie w planowaniu rozwoju przestrzennego inwestycji krajowych i wojewódzkich.

- a. uchwalenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- b. Rozwój budownictwa mieszkaniowego przez zmianę planów zagospodarowania przestrzennego
- c. skoordynowanie planowania przestrzennego w ramach MPZP w kontekście stymulowania lokalnej gospodarki.

15. Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie horyzontalnym – uwzględnienie i konsultowanie dokumentów planistycznych sąsiednich gmin w celu zapewnienia ciągłości struktur przestrzennych.

16. **Budowanie poparcia społecznego w gospodarowaniu przestrzenią** - włączanie społeczności regionalnej i lokalnych w proces kształtowania przestrzeni.– prowadzenie jawnych i dostępnych dla mieszkańców konsultacji społecznych w zakresie planowania inwestycji, opracowywania dokumentów planistycznych.

17. Realizacja inwestycji celu publicznego:

- a. przystosowanie Odrzańskiej Drogi Wodnej do parametrów klasy Va – ustalenie,
- b. kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych. – ustalenie,
- c. prace na linii kolejowej nr 289 na odcinku Legnica - Rudna Gwizdanów (odcinek Legnica - Lubin zrealizowany) – ustalenie,
- d. udrożnienie podstawowych ciągów wywozowych z Dolnego Śląska - Prace na linii kolejowej nr 273 na odcinku Wrocław - Głogów – ustalenie,
- e. prace na linii kolejowej C-E 59 na odcinku Wrocław Brochów / Grabiszyn - Głogów - Zielona Góra - Rzepin - Szczecin Podjuchy - na terenie województwa dolnośląskiego – ustalenie,
- f. modernizacja oczyszczalni ścieków w m. Rudna – ustalenie,
- g. Rudna - budowa zbiornika na rzece Rudna – ustalenie,
- h. remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej Odry swobodnie płynącej - odbudowa
- i. modernizacja zabudowy regulacyjnej - w celu przystosowania odcinka Odry od Malczyc do ujścia Nysy Łużyckiej do III klasy drogi wodnej – ustalenie, składowisko w Rudnej - rekultywacja – ustalenie,
- j. inwestycje liniowe towarzyszące zagospodarowaniu złóż gazu ziemnego – postulat,
- k. budowa linii 110 kV relacji: Kalinówka – wcinka w linię S-452 – postulat,
- l. budowa linii 110 kV relacji: Kalinówka – wcinka w linię S-420 – postulat,
- m. budowa linii 110 kV relacji: Linie zasilające planowaną stację 110/6 kV Rynarcice – postulat,
- n. modernizacja lub przebudowa stacji 110 kV – postulat.

Spis tabel, wykresów i rysunków

<i>Tabela 1 Charakterystyka JCWP i JCWPD zlokalizowanych na terenie gminy wraz z przypisanymi działaniami wskazanymi w II Aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry (IIaPGW).....</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 2 Potencjały i bariery rozwojowe LGOF wymienione w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.....</i>	<i>19</i>
<i>Tabela 3 Cele strategiczne i operacyjne wyróżnione jako priorytetowe dla LGOF.....</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 4 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje działające na terenie gminy Rudna</i>	<i>69</i>
<i>Tabela 5 Liczba przestępstw w latach 2016-2021</i>	<i>74</i>
<i>Tabela 6 Liczba zdarzeń drogowych w latach 2016-2021</i>	<i>74</i>
<i>Tabela 7 Podmioty gospodarcze według klas wielkości w latach 2016-2020.....</i>	<i>76</i>
<i>Tabela 8 Źródła dochodów własnych gminy w latach 2016-2020 [zł]</i>	<i>81</i>
<i>Tabela 9 Rodzaje dochodów własnych gminy w 2020 r. [zł].....</i>	<i>81</i>
<i>Tabela 10 Wydatki budżetu gminy w 2020 r. według działów klasyfikacji budżetowej</i>	<i>82</i>
<i>Tabela 11 Tereny zieleni w gminie Rudna [ha]</i>	<i>84</i>
<i>Tabela 12 Plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Rudna w latach 2016-2020</i>	<i>90</i>
<i>Tabela 13 Wartość majątku gminnego w 2020 r. [zł].....</i>	<i>91</i>
<i>Tabela 14 Wykaz nieruchomości gruntowych gminy w 2020 r.</i>	<i>91</i>
<i>Tabela 15 Wartość mienia komunalnego osób prawnych w gminie – stan na koniec 2020 r. [zł].....</i>	<i>92</i>
<i>Tabela 16 Podstawowe informacje o porównywanych gminach – dane za 2020 r.</i>	<i>93</i>
<i>Tabela 17 Struktura demograficzna – wybrane wskaźniki</i>	<i>94</i>
<i>Tabela 18 Ruch ludności – wybrane wskaźniki</i>	<i>95</i>
<i>Tabela 19 Pomoc społeczna – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>96</i>
<i>Tabela 20 Edukacja – wybrane wskaźniki</i>	<i>97</i>
<i>Tabela 21 Kapitał społeczny – wybrane wskaźniki</i>	<i>98</i>
<i>Tabela 22 Kultura – wybrane wskaźniki</i>	<i>99</i>
<i>Tabela 23 Rynek pracy – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>99</i>
<i>Tabela 24 Przedsiębiorczość – wybrane wskaźniki</i>	<i>100</i>
<i>Tabela 25 Finanse samorządowe – wybrane wskaźniki</i>	<i>101</i>
<i>Tabela 26 Mieszkania – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>102</i>
<i>Tabela 27 Infrastruktura techniczna – wybrane wskaźniki.....</i>	<i>102</i>
<i>Tabela 28 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – wybrane wskaźniki</i>	<i>103</i>
<i>Wykres 1 Liczba ludności w latach 2010-2020 wraz z prognozą do 2030 r.</i>	<i>57</i>
<i>Wykres 2 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w 2016 r. i 2020 r.</i>	<i>58</i>
<i>Wykres 3 Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w latach 2016-2020.....</i>	<i>58</i>
<i>Wykres 4 Przyrost naturalny na 1 000 ludności w latach 2016-2020</i>	<i>59</i>
<i>Wykres 5 Saldo migracji ogółem w przeliczeniu na 1 000 osób w latach 2016-2020</i>	<i>59</i>
<i>Wykres 6 Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w latach 2016-2020 [%]</i>	<i>60</i>
<i>Wykres 7 Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2016-2020 [%].....</i>	<i>61</i>
<i>Wykres 8 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 r. [%]</i>	<i>61</i>
<i>Wykres 9 Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w latach 2016-2020</i>	<i>62</i>
<i>Wykres 10 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w latach 2016-2020</i>	<i>63</i>

Wykres 11 Kwota udzielonych świadczeń w ramach zadań własnych gminy w latach 2016-2021	63
Wykres 12 Liczba rodzin i osób w rodzinach pobierająca zasiłki pomocy społecznej w latach 2016-2021.....	64
Wykres 13 Powody przyznania pomocy społecznej w 2021 r.- liczba rodzin	64
Wykres 14 Imprezy organizowane przez centra kultury oraz ich uczestnicy w latach 2016-2020.....	66
Wykres 15 Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności	66
Wykres 16 Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2016-2020.....	67
Wykres 17 Ludność na 1 placówkę biblioteczną w latach 2016-2020	67
Wykres 18 Księgozbiór bibliotek na 1 000 ludności w latach 2016-2020	68
Wykres 19 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców w latach 2016-2020.....	69
Wykres 20 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.....	70
Wykres 21 Udział osób będących członkami kół, klubów seniora lub UTW w ogólnej liczbie osób w wieku 60 lat i więcej w latach 2016-2020 [%].....	70
Wykres 22 Kluby sportowe, ich członkowie i ćwiczący ogółem w 2014 r., 2016 r. i 2018 r.....	72
Wykres 23 Trenerzy, instruktorzy sportowi, inne osoby prowadzące zajęcia i sekcje sportowe w 2014 r., 2016 r. i 2018 r. ...	73
Wykres 24 Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców w 2014 r., 2016 r. i 2018 r.....	73
Wykres 25 Zdarzenia, które wymagały interwencji jednostek straży pożarnej	75
Wykres 26 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w latach 2016-2020	76
Wykres 27 Jednostki nowo zarejestrowane i wykreślone z rejestru REGON w latach 2016-2020 w przeliczeniu na 10 tys. ludności	77
Wykres 28 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców w latach 2016-2020	77
Wykres 29 Liczba pracujących ogółem i w podziale na płeć w gminie Rudna w latach 2016-2020.....	78
Wykres 30 Liczba osób pracujących w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2020.....	78
Wykres 31 Liczba bezrobotnych ogółem i w podziale na płeć w gminie Rudna w latach 2016-2021	79
Wykres 32 Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w latach 2016-2020 [%].....	79
Wykres 33 Bezrobotni według wykształcenia, wieku, czasu pozostawania bez pracy i stażu pracy w 2021 r.....	80
Wykres 34 Wydatki i dochody budżetu gminy ogółem w latach 2016-2020	81
Wykres 35 Dochody na jednego mieszkańca w latach 2016-2020	82
Wykres 36 Grunty leśne na terenie gminy Rudna w 2016 r. i 2020 r. [ha].....	85
Wykres 37 Zmieszane odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg] w latach 2016-2020	85
Wykres 38 Udział odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów w latach 2017- 2020 [%]	86
Wykres 39 Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w 2016 r. i 2020 r. [%].....	87
Wykres 40 Udział budynków podłączonych do instalacji w 2016 r. i 2020 r.	87
Wykres 41 Zużycie wody z wodociągów na jednego korzystającego w latach 2016-2020 [m ³]	88
Wykres 42 Liczba mieszkań w latach 2016-2020.....	88
Wykres 43 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2016-2020 [m ²]	89
Wykres 44 Mieszkania na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2020	89
Wykres 45 Dane metryczkowe	104
Wykres 46 Które z wymienionych określić najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym?	105
Wykres 47 Czy uważa Pani / Pan, że Gmina Rudna jest dobrym miejscem do życia?.....	105
Wykres 48 Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?	106

Wykres 49 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Rudna, proszę określić jak ocenia Pan(i) ich aktualny stan/dostępność	107
Wykres 50 Co Pana/Pani zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Rudna?	108
Wykres 51 Co Pana/Pani zdaniem jest największą wadą, słabą stroną Gminy Rudna?	109
Wykres 52 Co Pana/Pani zdaniem należy zrobić (jakie przedsięwzięcie zrealizować), aby w Gminie Rudna żyło się lepiej?..	109
Wykres 53 Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Rudna.....	110
Wykres 54 W jaki sposób ocenia Pani/Pan poszczególne elementy związane z rynkiem pracy na terenie Gminy Rudna?	110
Wykres 55 Co zrobił(a)by Pani/Pan gdyby utracił(a) Pani/Pan pracę?	111
Wykres 56 Z zaproponowanych poniżej możliwych kierunków rozwoju Gminy Rudna proszę wybrać maksymalnie 2 kierunki, które jej władze powinny rozważyć jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju gminy	112
 Rysunek 1 OSI Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo, z uwzględnieniem położenia gminy Rudna.....	18
Rysunek 2 OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne w województwie dolnośląskim, z uwzględnieniem położenia gminy Rudna ...	18

UZASADNIENIE

Strategia Rozwoju Gminy Rudna na lata 2023-2030 stanowi dokument określający cele strategiczne, cele operacyjne i opisy działań prowadzących do realizacji zidentyfikowanych priorytetów.

Właściwe zdefiniowanie wyzwań rozwojowych stanowi podstawę do wykorzystania przez Gminę Rudna szans w zakresie możliwości uzyskania wsparcia z funduszy zewnętrznych oraz skorzystania z instrumentów polityki regionalnej, w szczególności w ramach nowego okresu programowania finansowego ze środków Unii Europejskiej.

Strategia została sporządzona zgodnie z art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.), określającym niezbędny zakres oraz zawartość strategii. Przy przygotowywaniu strategii miały również zastosowane przepisy ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 ze zm.), ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.).

Projekt Strategii został poddany konsultacjom społecznym, w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy, a także z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Zarząd Województwa Dolnośląskiego wydał opinię pozytywną z uwagami co do przedłożonego projektu Strategii (Uchwała nr 5864/VI/22 z dnia 5 września 2022 r.). Uwagi Zarządu Województwa Dolnośląskiego oraz od właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zostały uwzględnione w całości w treści Strategii.

Mając powyższe na względzie, podjęcie przedmiotowej uchwały jest celowe i uzasadnione.